velis ad aliena opa arguenda inue-
hitur vt gubernantē omnia deū au
fit nōnūq̄ arguere.ac ꝓtra suauiter
vniuersa moderātē blasphemo ore
garrire ꝙ nō ad suū libituz arentia
fecerit arua virere.nec fecundandis
glebis raras hymbriū guttas e nu-
bilo celo defuderit. Nō igitur vere-
bor sub tali duce contra silleos ca-
nes bellū inire sp̄ sine rōne latrātes.
Sz dicat q̄sq̄z qd̄ velit.agat qd̄ libz
arguat laceret reprehendat.7 rē ali-
ter atq̄z aliter faciendam, ordinan-
dā q̄z fuisse dicaci ore suggillet.ego
xp̄o magis q̄ hominib⁹ placere cō-
tendēs.ꝓtēptis fauorib⁹ tam cito fu-
gacibus ad laudem dei animarū q̄z
pfect⁹ hoc ordine op⁹ incipiam.

Explicit prologus.

Incipit speculū exemplorū ex di-
uersis libris in vnuz laboriose colle-
ctum.et ꝑmo ex dialogo Gregorij
pape.

Exemplum ꝑmum.

Enantij q̄ndā
patricij in sam-
nij partib⁹ vil-
la fuit in qua
colon⁹ eius fi-
lium Bono-
ratum nomine
habuit qui ab
ānis puerilib⁹ ad amorē celestis pa-
trie per abstinentiaz exarsit. Cū q̄z
tam magna conuersatione polleret
sese q̄z iaz ab ocioso quoqz sermone
restringeret multū q̄z vt prefat⁹ suz
per abstinentiā carnē domaret die
quadā parentes ei⁹ vicinis suis ꝓui-
uium fecerunt in q̄ ad vescendū car-
nes parate sunt. Quas dum ille ad
esum contingere ꝑ amore abstinen-
tie recusaret ceperūt eum parentes
ei⁹ irridere ac dicere.comede.nūq̄d
tibi in his montibus piscez allaturi
sum⁹? Illo vero ī loco audiri piscis
ꝓsueuerat non videri. Sed cuz his
sermonibus honoratus irridēt re-
pente in cōuiuio aqua defuit ad mi
nistēiū.situla lignea sicuti mos illic
erat mancipium ad fontem prexit.
Dū q̄z hauriret aquā piscis situlam
intrauit.reuersū q̄z mancipiuz ante
ora discūbentiū piscem cū aq̄ fudit
qui ad totius diei victum potuisset
Honorato sufficere .mirati sūt om-
nes.tota q̄z illa parentuz irrisio ces-
sauit. Cepere nāq̄z in Honorato ve-
nerari abstinentiā quā ante deride-
bant. Sic q̄z a dei homine irrisiōis
detersit oppprobria piscis de monte
Qui cū magnis virtutibus crescēt
a predicto dño suo libertate dona-
tus est.atq̄z in loco qui fundis dicit
monasteriū construxit in q̄ ducēto-
rum fere monachorum pat̄ extitit.
Ibi q̄z vita illi⁹ circūquaq̄z exēpla
dedit eximie ꝓuersatiōis. Naz q̄dā
die ex eo monte q̄ ei⁹ monasterio ī
excelso prominet ingentis saxi mo-
les erupta est qui per diuersū latus
montis veniens totius ruinā celle
omniū q̄z fratrū interitum minabat̄
Quā cum venientez desup vir sāct⁹
vidisz.frequēti voce xp̄i nomē ino-
cans extensa mox dextera signuz ei
crucis opposuit.eaz q̄z in ipo diuersi

Ex dyalo. gre.

montis latere cadentē fixit. sicut religiosus vir Laurentius phibet. Et quia locꝰ non fuerat q̄ inherere potuisſz aspicitur ita vt nūcusqꝫ cernentibus montē casura pendere videatur .ij.

Vir reverendissimus libertinꝰ q̄ regis totile tpe fundēsis monasterij p̄positus fuit in discipulatu honorati puersatꝰ atqꝫ eruditꝰ est. De quo q̄uis virtutes mltas plurimorū narratio certa vulgauerit tū laurentius religiosus vir qui nūc supest 7 ei in ipo tpe familiarissimꝰ fuit multa mihi dicere de illo cōsueuit. ex quibꝰ ea q̄ recolo pauca narrabo In eadē puincia sānij quā supra memorauī isdem vir p vtilitate monasterij carpebat iter. Cum qꝫ darida gothoꝝ dux cū exercitu in loco eodem veniret dei seruꝰ ex caballo in quo sedebat ab hominibꝰ eiusdem piectꝰ est. Qui iumenti pditi dānū libenter ferens etiā flagellū qd̄ tenebat diripiētibꝰ obtulit dicens. Tollite vt habeatis q̄liter hoc iumētuz minare possitis. quibꝰ dictis ptinꝰ in oronem se dedit. Cursu aūt rapido p̄dicti ducis exercitꝰ puenit ad fluuiū noīe vulturnum. ibiqꝫ eqs suos ceperūt singuli hastis tundere. verberibꝰ cedere. calcaribꝰqꝫ cruentare. Sz tū equi verberibꝰ cesi calcaribus cruentati fatigari potuerunt moueri non potuerūt. Sic qꝫ aqm fluminis tangere q̄si mortale p̄cipiciū ptimescebant. Cūqꝫ diu cedēdo sessores singuli fatigarent vnꝰ eorū intulit. Quia ex culpa quā seruo dei in via fecerāt illa sui itineris dispēdia tolerabant. qui statiz reuersi pꝰ se libertinū reppererūt in oratione prostratum. cui cū dicerent. Surge tolle caballū tuū. ille rndit ite cum bono ego opꝰ caballo non habeo. Descendētes vero inuitū eū ī caballum de quo deposuerūt leuauerunt 7 ptinꝰ abcesserūt. Quorū eq̄ tanto cursu illū quē prꝰ transire nō potuerāt fluuiū trāsierūt acsi fluuius ille aquā minime habuisſz. Sicqꝫ factū est vt dū seruo dei vnꝰ suꝰ caballus redditur omnes a singulis recipentē

De monasterio āt p̄fati .iij.

dei serui libertini rumor exterat q̄ multas pecunias haberet. Ingressi oratoriū franci q̄ campanie partes intrauerāt ceperunt seuientes libertinū querē libertinuz clamare. Ubi ille in oronе prostratꝰ iacebat mira valde res querētes seuientes qꝫ frāci in oratoriū ingrediētes impingebant 7 ipm videre non poterant. sic qꝫ sua cecitate frustrati a mōasterio vacui sunt reversi. .iiij.

Alio qꝫ tpe abbatis iussu qui abbas honorato eiꝰ mgro successerat Libertinus rauēnam pgebat. Pro amore aūt eiusdem venerabilis honorati q̄cūqꝫ Libertinꝰ ibat eiꝰ sēp calīgulaz in sinu portare psueuerat. Itaqꝫ dū pgeret accidit vt quedaz mulier extincti filij corpusculū ferretur. Que dū seruum dei esſz intuita amore filij succensa iumentuz eiꝰ freno tenuit atqꝫ cuz iuramento dixit. Nullatenꝰ recedam nisi filiū meuz suscitaueris. At ille inusitatuz hūs tale miraculū expauit petitiōis eiꝰ iuramentū declinare voluit mulierē. sz nequaq̄ p̄ualens hesit aīo. Cōsiderare libz q̄le q̄tūqꝫ ī eiꝰ pectore certamen fuerit. Ibi itaqꝫ ītер se pugnabāt humilitas puersationis 7 pi-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

etas matris. timor ne inusitata psu-
meret. dolor ne orbate mulieri non
subueniret. Sz ad maiorē dei glori-
am vicit pietas illud pect' virtutis
qd ideo fuit validū. quia deuictum
Virtutis eīm pectus non essz si hoc
pietas nō vicissz. Itaqz descēdit ge-
nu flexit ad celū tetendit man' cali-
gulā de sinu ptulit sup extincti pue-
ri pectus imposuit. quo orante aīa
pueri ad corpus redijt. quem manu
pprehendit ⁊ flenti matri viuentem
reddidit atqz iter qd ceperat pegit

Quadā die is q̄ p' vene- .v.
rabilis Honorati monasterij regi-
men tenebat ptra eūdē venerabilez
Libertinū in graui iracūdia exarsit
ita vt eum manibus cederet. Et q
virgam qua eū ferire possz nō inue-
nit pprehēso scabello speditaneo
ei caput ⁊ faciem tutudit totum qz
illi' vultū tumentē ⁊ liuidum redd-
dit. Qui vehemēt cesus ad stratū
prium tacitus recessit. Die vero al-
tera erat pro vtilitate monasterij ⁊
cā constituta exiturus. Expletis er-
go hymnis matutinalib' Libertin'
ad lectū abbatis venit orōnem sibi
humiliter petijt. Scies vero ille q̄n-
tum a cūctis veneraretur q̄ntum qz
diligeret p iniuria quā ei īgesserat.
putabat euz ex monasterio velle re-
cedere atqz requiuit dicēs. Quo vis
ire? Cui ille rndit. Monasterij cā cō-
stituta ē pater quā declinare neqo.
quia hesterna die ire hodie iterum
pmisi ⁊ illuc ire disposui. Tunc ille
a fūdo cordis psiderans aspitatez ⁊
duriciā suā humilitatē ac māsuetu-
dinē Libertini ex lecto prosiliuit. pe-
des libertini tenuit. se peccasse se re-
um eē testat' est q̄ tanto taliqz viro
tā crudelē facere ptumeliā psūpsissz
At libertin' sese in terrā psternens
eius qz pedib' puolutus sue culpe
nō illius seuitie fuisse referebat qd
ptulerat. Sicqz actum est vt ad ma-
gnam māsuetudinē pduceretur pac
⁊ humilitas discipuli magistra fie-
ret magistri. Cunqz p vtilitate mo-
nasterij ad cōstitutionē cause egres-
sus fuissz multi viri ac noti nobiles
q̄ eū valde sp honorabāt vehemenē
āmirati solicite ab eo inquirebant
quidnam hoc essz q' tam tumentez
ac liuidā faciez haberet. Quib' ille
dicebat Hesterno die sero peccatis
meis facientib' in scabello suppedi-
taneo impegi atqz hoc ptuli. Sicqz
vir sanct' seruās in pectore honorez
veritatis ⁊ nec magri nec pris pde-
bat vitiū. nec falsitatis incurrebat
pcēm. .vi.

In eodē mōasterio q̄dam magne
vite monachus erat ortulan'. Fur
vero venire psueuerat p sepem ascē-
dere ⁊ occulte olera auferre. Cū ve-
ro ille multa plantaret ⁊ sp minus
inueniret. ⁊ alia pedib' conculcata
alia direpta conspiceret. totuz ortū
circuiens inuenit iter vñ fur venire
psueuerat. Qui in eūdē ortuz deam-
bulans repperit etiā serpentē. cui p-
cipiēs dixit. Sequere me. Sic qz vs-
qz ad aditū furis pueniens impera-
uit serpenti dicens. In noīe Jesu p-
cipio tibi vt aditū istum custodias
ac furē huc ingredi non permittas
Protinus serpens totū se in itinere
in transuersum tetendit ⁊ ad cellam
monachus redijt. Cūqz meridiano
tpe cuncti fratres q̄escerent more so-
lito fur aduenit ascendit sepem ⁊ dū
in ortū pedem poneret vidit subito
quia tensus serpens clausit viā ⁊ tre-
mefact' post semetipm cōcidit eius

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

q̃ pes per calciamentum in sude se-
pis inhesit. sic q̃ vsq̃ dū ortulanus
rediret deorsū capite pependit. Cō-
sueta hora venit ortulan⁹ ⁊ penden-
tem in sepe furem reperit. Serpen-
ti aūt dixit. gratias ago deo imple-
sti qd̄ iussi recede mō. Qui ilico ab-
cessit. Ad furem vero veniens ait.
Quid ē frater? Tradidit te mihi de-
us. quare in laborе monachoꝝ fur-
tum totiens facere presūpsisti? Qui
hec dicens pedem illius a sepe qua
inhesserat soluit. eū q̃ sine lesione de-
posuit. Cui dixit. sequere me. quem
sequentem duxit ad orti aditum. ⁊
olera que furto appetebat auferre
ei cum magna dulcedine prebuit di-
cens. Vade et post hec furtum non
facias. sed cū necesse habes huc ad
me ingredere. ⁊ que tu cum peccato
laborasti tollere ego tibi devotus
dabo .vij.

Gregorius Fortunati viri vene-
rabilis abbatis monasterij qd̄ ap-
pellabatur balneum cyceronis alio-
rū q̃ etiam virorū venerabiliū didi-
ci tribulatione que narro. Vir scissi-
mus equitius nomine in valerie p-
uincie partibus pro vite sue merito
apud omnes illic magne āmiratio-
nis habebatur. Qui nimirū equici-
us p sue magnitudine sanctitatis
multorum eadē puincia monasteri-
orum pater extitit. Hunc cum tem-
pore iuventutis sue acri certamine
carnis incentiua fatigarent ipse se
sue temptationis angustie ad orati-
onis studium solicitiorē fecerūt cū
hac in re ab omnipotēti deo reme-
diuꝝ ꝓtinuis precibus q̃reret nocte
quadam assistente angelo eunuchi
sari se vidit eius q̃ visioni apparuit
q̃ omnē motuꝝ ex genitalibus eius
membris abcideret. atq̃ ex eo tpe
ita alienus extitit a tentatione acsi
sexum non haberet in corpore. qua
virtute fretus ex dei omnipotentis
auxilio vt viris ante p̄erat ita cepit
postmoduꝝ feminis preesse. Nec tā
discipulos suos āmonere cessabat
ne se exemplo eius in hac re facile
crederent ⁊ casuri tentarent donuꝝ
qd̄ non accepissent. .viij.

Quadaꝝ vero die vna dei famu-
la ex eodem monasterio virginum
ortū ingressa est. que lactucam con-
spiciens concupiuit. eā q̃ signo cru-
cis benedicere oblita auide momor-
dit. sed arrepta a diabolo protinꝰ
cecidit. Cūq̃ diu vexaretur eidē pa-
tri equicio sub celeritate nūciatuꝝ ē
vt veniret concitus et orando suc-
currēt. Nox q̃ vt ortū idē pr̄ ingress⁹
est cepit ex ore eius quasi satisfaci-
ens ipe qui hanc arripuerat dya-
bolus clamare dicēs. Ego qd̄ feci?
ego quid feci? Sedebaꝝ mihi hic su-
per lactucam venit illaꝝ momordit
me. Cui cum graui indignatiōe vir
dei precepit dicens vt abcederet ⁊
locum in omnipotentis dei famula
non haberet. qui protinus abcessit
nec eā vltra ꝓtingere p̄ualuit. .ix.

Quidam vero felix nomine mir-
tine prouintie nobilis cum eundem
venerabilem virum Equitiuꝝ sacꝝ
ordinē nō hr̄e ꝓspicētꝝ p singula lo-
ca discurrere atq̃ studiose p̄dicare
eū quadam die familiaritatis ausu
adūt dicens. qui sacrum ordinem nō
habes atq̃ a romano pontifice ꝗ
quo degis p̄dicationis licentiā nō
accepisti qūo predicare presumis?
Qua eius inquisitione compulsus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vir sactus indicauit pdicationis licentiam qliter accepit dicens. Ea q mihi loqueris ego qz mecū ipe pertracto. Iz nocte qdaz speciosus mihi p visionē iuuenis astitit atqz in linguam meam medicinale ferramētū .i. fleubotomū posuit dicens. Ecce posui verba mea in ore tuo egredē ad predicandum atqz ex illo die etiam cum voluero de deo non possū tacere. .x.

Tantus quippe illum ad colligēdas animas deo fervor accenderat vt sic monasterijs preesz quatenus p ecclesias. per castra. per vicos singulorum qz fidelium domus circūquaqz discurreret ⁊ corda audientium ad amorem patrie celestis excitaret. erat vero valde vilis in vestibus atqz ita despectus vt si quis illum fortasse nesciret. salutatus eum resalutare despiceret. Et quotiens ad alia tendebat loca iumentū sedere consueuerat. qd despicabili' omnibus iumentis in cella potuisz reperiri. In quo etiam capistro pro freno ⁊ verucum pellibus pro sella vtebatur. Per semetipsum sacros codices in pelliceis sacculis missos dextero leuo qz latere portare consueuerat. ⁊ quocunqz peruenisz scripturarum fontem accipiebat ⁊ rigabat prata mentium. Huius quoqz predicatiōis opinio ad romane vrbis notitiam peuenit atqz vt est lingua adulantium auditoris sui animū amplectendo necans eo tēpore clerici huius apostolice sedis antistiti adulando questi sunt dicentes. Quis est iste rusticus vir qui auctoritatem predicationis sibi arripuit et officiuz apostolici domini nostri sibimet vsurpare indoctus presumit. Mirratur igitur si placz qui huc eū exhibeat vt quis sit ecclesiasticus vigor agnoscat. Sicut autem moris est vt occupato ī multis animo adulatio valde surripiat si ab ipo cordis ostio nequaqz citi' fuerit repulsa. suadentibus clericis consensū pōtifex prebuit vt ad romanam vrbez deduci debuisz. ⁊ quenam sua esset mensura cognosceret. Julianum vero tunc defensorem mittens qui sabinensi ecclesie postmodum in epatu prefuit hoc precepit vt cum magno honore eum perduceret ita vt nihil dei famul' ex conuentione eadem iniurie sentiret. Qui parere deeo clericorum votis concitus volēs festine ad eius monasterium cucurrit ibi qz absente illo antiquarios scribentes reperit ⁊ vbi abbas esz inquisiuit. Qui dixerunt. In valle hac que monasterio subiacet fenuz secat. Idem vero iulianus superbuz valde atqz contumacem puerum habuit cui vix poterat vel ipe dñari. Nunc ergo misit vt eum ad se sb celeritate perduceret. Perrexit puer ⁊ proteruo spiritu pratum velociter ingressus omnes qz illic intuens fenum secantes requisiuit quisnam esz equitius. Mox qz vt audiuit qs esset eum adhuc longe positus aspexit ⁊ īmenso timore correptus est. cepit qz tremore lassescere se qz ipsuz nutanti gressu vix posse portare. q tremens ad dei hominem peruenit atqz vlnis suis eius genua deosculans humiliter strinxit. suum qz dominum ei occurrisse nunciauit. cui resalutato dei famulus precepit dicēs. Leua fenū viride porta pabulū

iumentis in quibus venistis. Ecce ego quia parum superest opere cõpleto te subsequor. Is autem qui missus fuerat iulianus defensor mirabatur valde quidnam esset q̃ redire morarentur puer. Tum ecce reuertentem puerum conspicit atq̃ ĩ collo eius fenum ex prato ferentem. q̃ vehementer iratus cepit clamare dicens. Quid est hoc. ego te misi hominem deducere ⁊ non fenum portare? Cui respondit puer. Quẽ queris ecce subsequitur. Tum ecce dei famulus clauatis caligis calciatus falcem fenariam in collo deferens veniebat. Quem adhuc longe positum puer domino suo quia ipse esset quem quereret nunciauit. Iste vero iulianus repente vt vidit dei famulum ex ipo habitu despexit eum q̃ qualiter deberet alloqui proterua mẽte preparabat. Mox vero vt seruus dei cominus affuit eiusdem iuliani animũ intolerabilis pauor inuasit ita vt tremeret atq̃ ad insinuandus hocipm propter quod venerat vix sufficere lingua potuisset. Qui humiliato mox spiritu ad eiꝰ genua cucurrit orationẽ petijt ꝓ se fieri. Et quia pater eius apostolicꝰ pontifex eum videre vellet indicauit. Vir autem venerandus equitiꝰ cepit immensas gratias agere omnipotenti deo asserens q̃ se per sũmũ pontificem gratia superna visitasset. Ilico vocauit fratres precepit hora eadem iumenta preparari atq̃ executorem suũ cepit vehemẽtissime vrgere vt statim exire debuissent. Cui iulianꝰ ait. Hoc fieri nullatenus potest. quia lassatꝰ ex itinẽ hodie non valeo exire. Tunc ille respondit. Contristas me fili. quia si hodierno die non egredimur in crastino die non exibimus. Dei itaq̃ famulus executoris sui lassitudine coactus in monasterio suo eadem nocte demoratus est. Tũ ecce sequẽti die sub ipo lucis crepusculo vehementer equo ĩ cursu fatigato ad iulianum cum epistola puer peruenit in qua ei preceptum est ne seruum dei ꝓtingere aut mouere de monasterio auderet. Quem cum ille requireret cur sentẽtia esset mutata ꝓgnouit quia in nocte eadem qua ipse illuc executor missus est per visũ põtifex fuit vehementer perterritꝰ cur ad exhibendum hominez dei mittẽ presũpsisset. Qui protinus surrexit. se q̃ venerandi viri orationibus cõmendans ait. Rogat pater noster ne fatigari debeatis. Tũq̃ hoc dei famulus audisset contristatus ait. Nunquid non die hesterno dixi q̃ si non statim pergeremus iam pgẽ minime liceret. Tũc pro charitatis exhibitione aliquantulum executorem suum in cella retinuit eiq̃ laboris sui ꝓmodum coacto renitenti q̃ dedit. Cognosce ergo petre in q̃nta sunt dei custodia qui in hac vita seipos despicere nouerũt. cũ quibꝰ intus ciuibꝰ in honore numerantur qui despecti foris hominibꝰ eẽ nõ erubescũt. quia ecõtra in dei oculis iacent qui apud suos et proximorũ oculos per inanis glorie appetitum tument. vnde et quibusdaz veritas ait. Vos estis qui iustificastis vos ipos coram hominibus deus autẽ nouit corda vestra. quia quod hominibus altum est abominabile ẽ apud deum ꝛc

Corpus huius sancti viri dū in beati laurentij martyris oratorio esset humatum super sepulcrum eius rusticus quidam archam cuz frumento posuit nec quātus qualis q̃ vir illic iaceret perpendere aut venerari curabat. Cum repente turbo celitus factus rebus illic omnibus in stabilitate sua manentibus archaz que superposita sepulcro ei⁹ fuerat ertulit lōge q̃ proiecit vt palā cuncti cognoscerent quanti esset meritis cuius illic corpus iaceret. Eādem valerie prouinciam longobardis intrātibus ex monasterio reuerendissimi viri equitij in predictum oratorium ad sepulcruz eius monachi fugerunt. Cunq̃ longobardi sequentes oratorium intrassent ceperunt eosdem monachos foras trahere vt eos aut per tormenta discuterent aut gladijs necarent. Quorū vnus ingemuit atq̃ acri dolore cōmotus clamauit. Deu sancte equici placet tibi vt trahamur foras et non nos defendas? Ad cuius vocē protinus sequentes longobardos īmundus spiritus īuasit. Qui corruentes in terram tam diu vexati sunt quousq̃ hoc cuncti etiam qui foris erant longobardi cognoscerent q̃tenus locum sanctuz temerare vlterius non auderent. Sic q̃ vir sāct⁹ cum discipulos defendit etiam multis postmodum remedium illuc fugientibus prestitit. .xij.

Juxta anchonicanā nāq̃ ciuitatem ecca beati martyris Stephani sita est in qua vir venerabilis cōstanti⁹ nomine mansionarij funct⁹ officio deseruiebat. cui⁹ sanctitatis opinio sese ad notitiā hominū lōge lateq̃ tetenderat. quia isdem vir fūditus terrena despiciens toto ānisu mentis ad sola celestia flagrabat. Quadam vero die dum in eadez ecclesia deessz oleum 7 predictus dei famulus vnde lampades accendēt omnino nō haberet omnes lampades ecclesie implenit aqua atq̃ ex more in medio papizum posuit q̃s allato igne succendit. sic q̃ aqua ex arsit in lampadibus acsi oleum fuisset. Et quia valde sanctitatis ei⁹ opinio excreuerat multi hunc ex diuersis prouincijs anxie videre sitiebāt Quadam vero die ex longinquo loco quidam rusticus venit ad videndum eum. Eadem vero hora casu contigerat vt sanctus vir constāti⁹ stans in ligneis gradib⁹ reficiendis lampadibus deseruiret. Erat autez pusillus valde 7 exili forma atq̃ despecta. Cunq̃ is qui venerat ad videndum eum quisnam essz inquireret atq̃ obnixe peteret vt sibi debuisset ostendi. hi qui illum nouerant monstrauerunt quis esset Sed sicut stulte mentis homines meritum ex qualitate corporis metiuntur eum paruulū atz despectū videns ipsum hūc omnino nō esse cepit credē. In mente eīm rustica inter hoc qd audierat 7 viderat quasi facta fuerat quedā rixa 7 estimabat tam breuez per visionem esse non posse quem tam ingentem audierat per opinionem Qui ipsum esse dum a plurib⁹ fuisset astructus desperit et deriſit dicens. Ego vero grandem hominem credidi. iste autem de homine nihil habet Quod vt vir dei Constantius audiuit lampades quas reficiebat ptinus letus relinquens

concitus descendit atq; in eiusdem rustici amplexum ruit. eum q; ex amore nimio constringere cepit brachijs et osculari. magnas q; gratias agere q; de se talia iudicasset. dicens. Et tu solus es qui habuisti oculos apertos ī me. Ex qua re pensandum est cuius apud se humilitatis fuit qui despicientem se rusticuz amplius amauit. Qualis eniz q̃sq; apud se lateat cōtumelia illata probat. Nam sicut superbi honoribus ita plerunq; humiles in sua despectione gratulantur. Cūq; se ⁊ in alicuis oculis viles aspiciunt. idcirco gaudent quia hoc iudicium confirmari intelligunt quod de se ipīs et apd semetipōs habuerūt. .xiij.

Venerandus vir Anastasius sancte romane ecclesie cui deo auctore deseruio notarius fuit. Qui soli dō vacare desiderans strinuiz deseruit monasterium elegit atq; in loco iuxta nepessinam ciuitatem qui subpentonia vocatur per annos multos in sanctis actibus vitam duxit. ei q; monasterio solerti custodia p̄fuit. Quo videlicet in loco ingens desuper rupes eminet ⁊ profunduz subter precipitium patet. Quadam vero nocte cum iaz omnipotens deus eiusdez venerabilis viri Anastasij labores remunerare dcreuisz ab alta rupe vox facta est que producto sonitu clamaret dicens. Anastasi veni. Quo vocato alij q̃q; septem fratres ex nomine suo sunt vocati. parno autem momento ea que fuerat emissa vox siluit ⁊ octauum fratrem vocauit. Quas duz aperte voces congregatio audisset dubium non fuit. quia eorum qui vocati fuerant obitus propinquasset. Intra paucos ergo dies primus venerandus vir Anastasius eductus est. ceteri autem eodem ordine extra carnem educti sunt. quo de rupis vertice fuerant vocati. Frater vero ille ad quem vocandum vox parum siluit atq; eum ita nominauit morientibus alijs paucis diebus vixit. et tunc vitaz finiuit vt aperte monstraretur quia interiectum vocis silentium paruū spacium viuendi designauerat. Sed mira res contigit. quia dum venerabilis vir Anastasius de corpore exiret erat quidam frater in monasterio qui super eum viuere nolebat. Hic prouolutus eiꝰ pedibus cepit ab eo cuz lachrymis postulare dicens. Peto te per illuz ad quem tu vadis ne septem dies super te in hoc mundo faciam. Ante cuius septimum diem etiam ipse defūctus est qui tamen in illa nocte inter ceteros non fuerat vocatus vt aperte clarescceret. quia eius obitum sola venerabilis Anastasij intercessio potuisz obtinere. .xiiij.

Constātiꝰ p̄sbr nepos bonifacij in ciuitate que ferencis dicitur epī precipue sanctitatis viri equum suum duodecim aureis vēdidit quos in propriam ponens archā ad exercendum aliud opus discessit. Tum subito ad episcopum pauperes venerunt qui importune precabantur vt eis sanctꝰ vir bonifaciꝰ episcopꝰ ad p̄solationem sue inopie aliquid largiri debuisset. Sed vir dei quia quod tribueret non habebat estuare cepit in cogitatiōe ne ab eo pauperes vacui exirent. Cui repēte ad memoriā redijt quia Cōstātiꝰ pres-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

byter nepos eius equū quez sedere
psueuerat vendidisset atqz hocīpm
pciū in archa sua haberet. Absente
ergo eodem nepote suo accessit ad
archā ⁊ pie violent⁹ claustra arche
pminuit duodeciz aureos tulit eos
qz idigētib⁹ vt placuit diuisit Itaqz
pstanti⁹ pbr reuersus ex ope archā
fractā repperit ⁊ caballi sui precium
qd illic posuerat non inuenit. Ce-
pit magna voce perstrepe ⁊ cum fu
rore nimio clamare. Omnes hic vi-
uūt. solus ego in hac domo viuere
non possū. Ad cuius nimirū voces
venit epus omnes qz qui in eodem
epio aderēt. Cūqz eū vir dei locuti-
one blanda tpare voluissz cepit ille
cū iurgio rndere dicens. Omnes te-
cū viuūt. ego sol⁹ hic añ te viuē non
possum. redde mihi solidos meos.
Quib⁹ vocib⁹ pmot⁹ eps beate ma
rie virginis eccīam ingress⁹ est ⁊ ele-
uatis manib⁹ extenso vestimēto stā-
do cepit orare dnm vt ei reddēt vñ
pbri furentis mitigare insaniaz po-
tuissz. Cūqz subito ad vestimentuz
suū oculos inter extensa brachia re-
duxissz. repēte in sinu suo duodeciz
aureos inuenit. Qui mox de eccīa
egressus eos in sinuz furentis pbri
piecit dicens. Ecce habes solidos
tuos quos quesisti. sz hoc tibi notū
sit quia post mortez meā tu huic ec-
clesie epus non eris pter auaritiaz
tuā. Ex qua sñie veritate colligitur
quia eosdem solidos pbr p adipis-
cendo epatu preparabat. sz viri dei
sermo preualuit. Nā isdem constan-
tius in presbyteratus officio vitam
finiuit. .xv.

Prefatus bonifaci⁹ epus eo tpe
quo cū matre sua puer habitabat
egressus hospitium nonnūqz sine li-
nea crebro etiam sine lanea tunica
reuertebatur. quia mox vt nudum
quēpiam repperisset vestiebat hunc
se expoliās vt se ante dei oculos ob-
tentu mercedis vestiret. Quem mat
sua increpare frequenter consueue-
rat dicens q iustū non esset vt ipe
inops paupibus vestimēta largire-
tur. Que quadam die horreum in-
gressa pene omne triticum quod si-
bi in stipendium totius anni para-
uerat inuenit a filio suo pauperib⁹
expensū. Cunqz semetipam alaphis
pugnis qz tunderet q quasi anni sb-
sidia perdidisset superuenit bonifa-
cius puer dei eaz qz quibus verbis
consolari valuit. cepit. Que cum ni-
hil consolationis admitteret hanc
rogauit vt ab horreo exire debuis-
set in quo ex omni eorū tritico par-
uum quid inuentum est remansisse.
Puer autem dei sese illic protinus
in orationem dedit. Qui post pau-
lulum egressus ad horreum mstrez
reduxit qd iā tritico plenū inētū ē
sicut plenū añ nō fuerat cū mat illi⁹
toti⁹ āni sumpt⁹ se pgregasse gaude-
bat. Quo viso miraculo ppūcta mr
ipa iā cepit vrgere vt daret q sic ce-
lerie possz q petijssz accipe. Nec ita-
qz in hospitij sui vestibulo gallinas
nutrire consueuerat. sed eas ex vici-
no rure vulpes veniens auferebat.
Quadam vero die dum in eodem
vestibulo puer Bonifacius staret
vulpes ex more venit et gallinam
abstulit. Ipe autē pcitus ecclesiam
intrauit ⁊ se in orationem psternēs
aptis vocibus dixit. Placz tibi do-
mine vt de nutrimento matris mee
māducare non possim. ecce eñ gal-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

linas quas nutrit vulpes comedit
Qui ab oſtione ſurgens eccĕiaz egreſ
ſus eſt. mox aūt vulpes rediens gal
linā quā in ore tenebat dimiſit atqz
ipa moriens ante eius oculos ī ter
ram cecidit. .xvi.

Matrona quedā nobilis in vici
nis tuſcie partibus habebat nuruz
que intra breue tēp' q̄ filium ei' ac
cepat cū eadē ſocru ſua ad dedica
tionez oratorij beati ſebaſtiani mar
tyris fuerat invitata. Nocte vero
eadē qua ſequēti die ad dedicatio
nem p̄dicti oratorij fuerat pceſſura
voluptate carnis victa a viro ſuo
ſeſe abſtinē nō potuit. Cūqz mane
facto pſcientiā deterreret ppetrata
carnis delectatio pceſſionem vero
imperaret verecūdia. pl' erubeſcēs
vultum hominum q̄ dei iudicium
metuens cū ſocru ſua ad dedicāduz
oratoriū pceſſit. Mox vero vt reli
q̄e beati ſebaſtiani martyris orato
rium ſunt ingreſſe eandem predicte
matrone nurū ſpūs malign' invaſit
7 coramomni ppl'o vexare cepit. Ei'
dem vero oratorij p̄ſbr dum hanc
vehementiſſime vexari conſpiceret.
ex altari protin' ſyndonem tulit eā
qz cooperuit. Dz hunc repente dia
bolus invaſit. Et quia vltra vires
voluit quicq̄ p̄ſumere compulſus
eſt in ſua vexatione cognoſcere q̄d
eſſz. Hi ergo qui aderant puellam
in manibus ex oratorio ſublatā ad
domū ppriam deportauerunt Cum
qz hanc antiquus hoſtis vexatiōe
continua vehementer attereret pro
pinqui ſui eam carnaliter amantes
atqz amando perſequentes ad ob
tinendum ſalutis remedium malefi
cis tradiderunt vt eius aiam fūdit'
extinguerent cui' carni magicis ar
tibus ad temp' prodeſſe conarentur.
Ducta itaqz eſt ad fluuiū atqz in aq̄
merſa. ibiqz diutius incantationib'
agere malefici moliebantur vt is q̄
eam invaſerat exiret. Dz miro om
nipotentis dei iudicio dum puerſa
arte vnus ab ea repellitur in eā ſub
ito legio ītrauit. Cepit qz ex illa ho
ra tot noctibus agitari. tot vocib'
clamoribus qz perſonare q̄t ſpiriti
bus tenebatur Tunc īnito p̄ſilio pa
rentes eius ſue perfidie culpam fa
tentes hanc ad virum venerabilem
fortunatum ep̄m duxerunt eiqz reli
querunt. qua ille accepta multis ſe
dieb' ac noctibus in orationibus
dedit. tātoqz anniſu precibus incu
buit quanto 7 in vno corpore con
tra ſe aſſiſtere legionis acie invenit
Tum non poſt multos dies ita ſa
nam atqz incolumem reddidit acſi
in eam proprium ius dyabolus nū
q̄ habuiſſet .xvij.

Alio quoqz tempore iſdem vir
omnipotentis dei famulus ex obſeſ
ſo quodam homine immunduz ſpi
ritum excuſſit. Qui malignus ſpi
ritus cum veſperaſcente iam die ſe
cretam ab hominibus horam cer
neret peregrinum quempiam ſe eſ
ſe ſimulans circuire cepit ciuitatis
plateas et clamare. O virum ſan
ctum Fortunatum epiſcopum. ecce
quid fecit peregrinum hominem d
hoſpitio ſuo expulit. quero vbi re
quieſcere debeam et in ciuitate eius
non inuenio. Tunc quidam in ho
ſpitio cum vxore ſua et paruulo
filio ad prunas ſedebat q̄ vocez ei'
audiēs 7 quid ep̄s ei fecerit req̄rēs
hūc invitauit hoſpitio 7 ſedere ſecū

iuxta prunas fecit. Cūq; vicissiz aliqua ꝓfabularētur paruulū ei⁹ filiū isdem malignus spūs inuasit atq; ī easdem prunas proiecit. ibi q; mox ei⁹ animam excussit. Qui orbat⁹ miser vel quē ipe suscepit. vel quē eps expulissz agnouit. ¶ Petrus. Quid nā hoc esse dicimus vt occidēdi ausum in hospicio eius antiquus hostis acciperet qui hunc peregrinum estimās ad se hospitalitatis gratia vocassz ¶ Gregori⁹. Multa petre vident bona sed non sūt. qm̄ bono animo non fiunt. Unde in euāgelio veritas dicit. Si ocul⁹ tu⁹ nequam fuerit totū corp⁹ tuū tenebrosū erit quia cū puersa est intentio q̄ p̄cedit prauū est omne op⁹ qd̄ sequit q̄uis rectū esse videatur. Ego nāq; hunc virū q̄ dū quasi hospitalitatez exhiberet orbat⁹ est non pietatis opere delectatum estimo sed eps derogatione. Nā pena subsequēs inotuit. q; precedens illa susceptio sine culpa non fuit. Sunt nanq; nonnulli qui idcirco bona facere student vt gratiam aliene opatiōis obnubilēt. nec pascūtur bono qd̄ faciūt sed laude boni q̄ ceteros premūt. Qua de re existimo hunc virū qui malignum spūm in hospitalitate suscepit ostētationi potius intendisse q̄ opi vt meliora fecisse q̄ eps videretur q̄ tenus ipe susceperit euz quē vir dei fortunat⁹ expulisset

xvij.

¶ In eadez tudertina vrbe in qua fortunatus vir dei erat eps Marcellus quidam bone actionis vir cū duabus sororibus suis habitauit. q̄ eueniente molestia corporis ipo sacratissimo vesperascente iam sabbato paschali defunctus est. cui⁹ corpus cū longi⁹ essz efferendū die eodem sepelire nō potuit. Cunq; mora essz tpis ad expiendū debitum sepulture sorores eius morte illi⁹ afflicte cucurrerūt flentes ad fortunatū venerabilē. eiq; magnis vocib⁹ clamare ceperunt. Sc̄im⁹ q̄ aplorū vitam tenes. leprosos mūdas. cecos illuminas. veni ⁊ resuscita mortuum nr̄m. qui mox vt cognouit fratrē earū defunctum flere etiā cepit ipe de morte ipi⁹. eis q; rndit dicens Recedite ⁊ hoc dicere nolite quia iussio omnipotētis dei est. cui ꝓtraire nullus hominū ꝑt Illis itaq; disceden tib⁹ tristis ex morte illius māsit eps Subsequēti aūt die dominico ante exurgentis lucis crepusculum vocatis duobus diaconibus suis prexit ad domum defuncti accessit ad locum vbi iacebat corp⁹ exanime. ibi q; se in orationem dedit. Expleta autem prece surrexit ⁊ iuxta corpus defuncti sedit. Non autez grandi voce defunctum per nomen vocauit dicens. Frater marcelle veni. Ille autem acsi leuiter dormiēs ad vicinam vocem q̄uis modica fuisset excitatus statim aperuit oculos atq; ad eps̄m respiciens dixit. O qd̄ fecisti. o quid fecisti. Cui eps respōdit dicens. Quid feci fili? At ille ait Duo hesterna die venerunt qui me eijcientes ex corpore in bonū locuz duxerunt. hodie autem vnus miss⁹ est nuncius qui dixit. reducite eum quia Fortunatus episcopus in domum illius venit. Quibus verbis expletis mox ex infirmitate conualuit et in hac vita diutius mansit. Nec tamen credendum est. quia locum quem acceperat per

pdidit. quia dubiū non ē q̃ intercessoris sui p̄cib⁹ potuit post mortem meli⁹ viuere q̃ ante mortē studuit omnipotenti deo placere.

Ex scdo li. dyalo. .xix.

Vir vite venerabil' dei gratia bñdictus ⁊ noīe ab ipso puericie sue tpe cor gerens senile. etatem q̃ppe moribus transiens. nulli aīm voluptati dedit. Qz dum ī hac terra adhuc essz quo tpalib⁹ libere vti potuissz despexit iā quasi aridū mundū cū floreret. Qui liberaliori genere ex quintia mirsie ortus rome liberalib⁹ lr̄arū studijs traditus fuerat. Qz cū ex eis multos ire per abrupta vicior cerneret eū quē q̃si in ingressu mūdi posuerat retraxit pedē ne si q̃d de scientia ei⁹ attingeret ipe q̃z postmoduz in īmane p̄cipitiū tot⁹ iret. Despectis itaqz lr̄arū studijs relicta domo reb⁹q̃z patrijs soli deo placere desiderans sancte conuersationis habitū quesiuit. recessitqz scienter nesci⁹ ⁊ sapienter indoctus .xx.

Quadam die dū sol⁹ essz beat⁹ benedict⁹ temptator affuit. Nā nigra parua q̃z auis q̃ vulgo merula vocatur circa eius faciē volitare cepit eiusq̃z vultui importūe insistere ita vt manu capi possz si hanc vir sanct⁹ tenere voluisset. sed signo crucis edito recessit auis. Tāta aūt carnis temptatio aue eadez recedente secuta est q̃ntam vir sanct⁹ nūq̃ fuerat expertus. Quādam nanqz feminam aliqū viderat quam malignus spūs ante eius mentis oculos reduxit. tā toqz igne serui dei animū in speciez illius accendit vt se in eius pectore amoris flāma vix caperet ⁊ pene deserere heremū voluptate vict⁹ deliberaret. Tuz supna gratia subito respect⁹ ad semetipm reuersus est atqz vrticarum ⁊ vepriū iuxta densa succrescere frutecta conspiciens exut⁹ indumento nudum se in illis spinarum aculeis ⁊ vrticarum incendijs proiecit. ibi qz diu volutatus toto ex eis corpe vulnerat⁹ exijt. ⁊ per cutis vulnera eduxit a corpe vulnus mentis. qm̄ voluptatē traxit ī dolorē. Cū qz bñ penalit̄ arderet foras extinxit qd̄ illicite ardebat int⁹. Vicit itaqz pcēm. quia mutauit incendium .xxi.

In vno aūt ex benedicti mōasteriis q̃ circunquaqz construxerat q̃dā monachus fuit q̃ ad orōnem stare non poterat. Iz mor vt se frres ad studiū orōnis īclinassēt ipe egrediebat foras ⁊ mente vaga terrena aliq̃ ⁊ transitoria agebat. Cūqz ab abbate suo sepi⁹ fuissz āmonitus tādez ad virū dei ductus ē q̃ ipe q̃z eius stultitiā vehemēt increpauit ⁊ ad monasteriū reuersus vix duobus diebus viri dei āmonitionem tenuit. Nam tertio die ad vsuz ꝓprium reuersus vagari tempore oratiōis cepit. Quod cum seruo dei ab eodem monasterij patre quem constituerat nunciatū essz dixit. Ego veniam eī q̃z p me emendabo. Cūq̃z vir dei venisset in idem monasterium ⁊ cōstituta hora explera psalmodia sese fratres in orationem dedissent aspexit q̃ eūdem monachū qui manere in orōne nō poterat q̃dā niger puerul⁹ p vestimēti fimbriā foras trahebat. Tūc eidē pri monasterij pōpeyano noīe ⁊ mauro dei famulo secreto dixit. Nūquid nō aspicitis q̃s ē qui istum monachum foras trahit? Qui rñdētes dixerūt. Nō. Quibus

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ait. Oremus vt vos etiam videatis
quē iste monach⁹ sequitur. Cūq; p
biduū esset ornatū maur⁹ monach⁹
vidit Pompei⁹ aūt eiusdē monaste-
rij pater videre non potuit. Die er
go alia expleta oratiōe vir dei ora
toriū egressus stātē foris monachū
repperit quez pro cecitate cordis sui
virga pcussit. Qui ex illo die nihil
psuasionis vlterius a nigro iam pu
erulo partulit. Sz ad oratiōis studiū
immobilis permāsit. Sicq; antiqu⁹
dominari non ausus est in eius co-
gitatione acsi ipe percussus fuisset
ex verbere xxij.

Cum iā monasteria sācti bēdicti
in amorem domini nri Jesu xpi lō
ge late q; feruescerent ⁊ secularē vi
tam multi relinquerent ⁊ sub leui re
dēptiōis iugo cervicem cordis edo
marent sicut mos pravorū est inui
dere alijs virtutis bonuz qō ipi ha
bere non appetunt. vicine ecc̄le pb̄r
Florentī⁹ nomine antiq hostis ma
licia perculsus sancti viri studijs ce
pit emulari. eiusq; puersationi dero
gare q̄sq; etiaz posset ab illi⁹ visita-
tione ppescere. Cunq; iam se cōspi
ceret eius profectibus obuiare nō
posse ⁊ cōuersationis illius opinio
nem crescere atqz multos ad statū
vite meliozis ipo q̄z opiniōis eius
preconio indeficienter vocari inui
die facibus magis. magis q; succen
sus deterior fiebat. Quia conuersa
tionis illi⁹ habere appetebat laudē.
sed habere laudabilē vitaz nolebat
Qui eiusdem inuidie tenebris ceca
tus ad hoc vsq; pduct⁹ est vt seruo
omnipotentis dei infectum veneno
panem quasi pro benedictione trās
mitteret. Quē vir dei cū gratiaruz
actione suscepit. Sz eū que pestis late
ret in pane non latuit. Ad horā ve-
ro refectōis illi⁹ ex vicina silua co-
uus venire consueuerat ⁊ panez de
manu eius accipere. Qui cuz more
solito venisset panem quez pb̄yter
transmiserat vir dei ante corū p-
iecit atq; ei pcepit dicens In nomi
ne Jesu xpi tolle hūc panem ⁊ tali
eum i loco pijce vbi a nullo homi
ne possit inueniri. tūc corvus aper-
to ore expansis alis circa eundem
cepit panē discurrere atq; crochita
re acsi apte diceret ⁊ obedire se velle
⁊ tamen iussa implere nō posse. cui
vir domini iterum atq; iterum pre-
cipiebat dicens. Leua leua securus.
atq; ibi proijce vbi inueniri nō pos
sit. Quē diu demoratus q̄nq; corv⁹
momordit propere leuauit ⁊ reces
sit. Post trium vero horarū spatiū
abiecto pane redijt ⁊ de manu ho
minis dei ānonam quam consueue
rat accepit. Venerabilis autē pater
ptra vitā suā inardescere sacerdotis
aīm videns illi magis q̄ sibi doluit.
Sz pdict⁹ Florentī⁹ quia mgri cor
pus necare nō potuit. se ad extīguē
das discipulorum aīas accendit ita
vt in orto celle cui Bēdict⁹ inerat
aū eorū oculos nudas septem puel
las mitteret q̄ coram eis sibijnuicez
man⁹ tenentes ⁊ diuti⁹ ludētes illo
ruz mentes ad puersitatē libidinis
inflāmarent. Qō vir dei de cella cō
spiciēs. lapsū q; adhuc in teneriori-
bus discipulis ptimescens. id q; p
sua soli⁹ fieri psecutione ptractans
inuidie locum dedit. atq; oratoria
cuncta que construxerat sub statu
tis prepositis adiunctis fratribus
ordinauit. ⁊ paucis secū monachis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ablatis habitationez mutauit loci
Mox q̃ vt vir dei ei⁹ odia hũiliter
declinauit hunc omnipotens deus
terribiliter pcussit Nã cũ p̃sbyter p̃
dictus stans in solario bñdictũ dis
cessisse ꝓgnosceret ⁊ exultaret pdu
rante immobiliter tota domus fa
brica hoc ip̃m in quo stabat solari
um cecidit ⁊ bñdicti hostẽ conterẽs
extinxit. Qd̃ viri dei discipul⁹ mau
rus noĩe statim venerabili patri be
nedicto q̃ adhuc a loco eodem vir
decẽ milibus aberat estimauit esse
nunciãdũ dicens. Reuertere q̃ p̃sbr
qui te pseq̃batur extinct⁹ est. qd̃ vir
dei bñdictus audiẽs sese in grauib⁹
lamẽtis dedit. vel quia dei inimic⁹
occubuit. vel quia de inimici morte
discipul⁹ exultauit. Qua de re factũ
est vt eidem quoq̃ discipulo p̃niaz
indiceret q̃ mandans talia gaudẽ
de ĩimici iteritu p̃sũpsisz .xxiij.

Eodẽ q̃z tpe aquinẽs ecĉie cleri
cus a demonio vexabatur q̃ a vene
rabili viro cõstãtino ecĉie eiusdẽ an
tistite p multa fuerat martyzum lo
ca trãsmissus vt sanari potuissz. Sz
sĉi dei martyzes noluerunt ei donũ
sanitatis tribuere vt q̃nta essz in bñ
dicto gratia demonstrarent. Duct⁹
itaq̃ est ad omnipotẽtis dei famu
lum benedictum q̃ Jhesu xp̃o dño
preces fundens antiquũ hostem de
obsesso homine ꝓtinus expulit. cui
sanato precepit dicens. vade ⁊ post
hoc carnem non comedas ad sacꝫ
verum ordinem accedere nũq̃ pre
sumas. Quacũq̃ aũt die sacruz ordi
nem temerarie presumpseris, statim
iuri dyaboli iterum mancipaberis.
Discessit ergo clericus sanus ⁊ sicut
terrere solet animũ pena recens ea
que vir dei preceperat interiz custo
diuit. Cũ vero post annos multos
omnes priozes illius de hac luce mi
grassent ⁊ minozes suos sibimet su
perponi in sacris ordinibus cernẽt
verba viri dei quasi ex lõgo tempo
re oblitus postposuit atq̃ ad sacrũ
ordinem accessit. quem mox is qui
reliquerat dyabolus tenuit. eum
q̃ vexare q̃usq̃ aĩam eius excu teret
non cessauit .xxiiij.

Non longe ab eius monasterio
due quedaz sanctimoniales femine
nobiliozi genere exorte ĩ loco ꝓrio
conuersabantur quibus quidam re
ligiosus vir ad exteriozis vite vsuz
prebebat obsequium. Sed sicut nõ
nullis solet nobilitas generis pare
re ignobilitatem mentis vt min⁹ se
in hoc mundo despiciant qui plus
se ceteris aliquod fuisse meminerũt.
nec dum predicte sanctimoniales fe
mine perfecte linguam sub habitus
sui freno restrinxerant et eundez re
ligiosum viruz qui ad exterioza ne
cessaria eis obsequiuz prebebat in
cautis sepe sermonibus ad iracun
diam prouocabant. Qui dum diu
ista toleraret perrexit ad dei homi
nem quantas q̃ pateretur verboꝫ
contumelias enarrauit. Vir autem
dei hoc de illis audiens eis proti
nus mandauit dicẽs. Corrigite lin
guam vestram quia si non emenda
ueritis excõmunico vos quamuis
excõmunicationis sententiam non
proferendo intulit sed minando. Il
le autem a pristinis moribus nihil
mutate inter paucos dies defuncte
sunt atq̃ in ecclesia sepulte. Cuz q̃
in eadem ecclesia missarum solen
nia celebrarentur atq̃ ex more dia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

conus clamaret si qs non cōicat de locū. nutrix earū q̄ p eis oblationē dño deferre psueuerat eas de sepulcris suis pgredi et exire eccīam videbat. Qd dū sepius cerneret. quia ad vocē diaconi clamantis exibāt foras atz intra eccīam pmanere nō poterāt ad memoriā redijt. q̄ vir di illis adhuc viuētib⁹ mādauit. Eas qppe se cōione puare dixēat nisi mores suos ⁊ verba corrigerent. Tunc suo di cū graui meroze īdicatū est Qui manu sua ptin⁹ oblationē dedit dicēs. Jte ⁊ hāc oblationē p eis offerri dño facite ⁊ vlteri⁹ excōicate nō erūt. q̄ dū oblatio p eis fuisz oblata ⁊ a diacono iuxta morē clamatū esz vt nō cōicantes ab eccīa exirēt ille exire ab eccīa vlteri⁹ vise nō sūt. Qua re indubitanē patuit qꝯ dū inter eos q̄ cōione puati sūt minime recederēt cōionez a dño p seruū dei recepissēt. .xxv.

Quadā qz die dū qdā ei⁹ parvulus monach⁹ parētes suos vltra q̄ debebat diligens atqz ad eoꝝ hīta culū tendēs sine bñdictōe de monasterio exisz eodē die mox vt ad eos puenit defūct⁹ ē. Cūqz esz sepultus die altero piectū foras corp⁹ inuentū est. qd rursū tradere sepulture curauerūt. sequēti aūt die iterū piectū exteri⁹ atz inhumatū sicut pus inuenerūt. Tūc pcite ad bñdicti pris vestigia currentes cū grādi fletu petierūt vt ei suā grām largiri dignarēt Quib⁹ vir dei manu sua ptin⁹ cōionez dñici corpis dedit dicens Jte atz hoc dñicū corp⁹ sup pect⁹ ei⁹ cū magna reverētia ponite eū qz sic sepulke tradite. qd cū factū fuisz suscepturn corp⁹ ei⁹ tenuit ēra nec vltra piecit. .xxvi.

Quidā aūt ei⁹ monach⁹ mobilitati mētē dederat ⁊ pmanē in monasterio nolebat. Cūqz eū vir dñi assiduē corripet. frequenter āmoneret. ipe vero nullo mō psentiret in pgregatione psistere atz importunis pcibus vt relaxaretur īmineret. q̄dam die idē venēabilis pr̄ ni mietatis tedio affect⁹ irat⁹ iussit vt discederet. Qui mox vt monasteriuz exijt ptra se assistere apto oze draconē ī itinē īuenit. Cūqz eū isdē draco q̄ apparuerat duozare vellz cepit ipe tremēs ⁊ palpitās magnis vocib⁹ clamare di. Currite currite qꝯ draco ille deuozare me vult. Currentes aūt frēs draconē minime viderūt. sz tremētē atz palpitantē monachuz ad monasteriū reduxerūt. q̄ statiz pmisit nūq̄ se eē iā a mōasterio recessurū atz ex hoza eadē in sua pmissiōe pmansit qppe q̄ sci viri oronib⁹ ptra se assistere draconē viderat quē pri⁹ nō videndo sequebat. .xxvij.

Soror beati bñdci Scholastica noīe oipotēti dño ab ipo ifātie suetpe dedicata ad eū semel p annū venire psueuerat ad quā vir dei nō lōge extra ianuā in possessionē monasterij descendebat. Quadā vero die ex moze venit atz ad eā cuz discipul ei⁹ venerabilis fr descendit. q̄ totuz die in dei laudib⁹ sacris qꝯ colloqis ducentes īcūbētib⁹ iam noctis tenebris simul acceperunt cibos. Cūqz adhuc ad mēsā sederent ⁊ ītra sacra colloqa tardior se hoza ptraheret eadē scimonialis feia soror ei⁹ eū rogauit dicens. qso te ne in ista nocte me deseras vt vsqz ad mane de celestis vite gaudijs loq̄mur. Cui ille rñdit. Quid ē qd loq̄ris soror? Manere extra cellā nullaten⁹ possū. tan

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ta vero erat celi serenitas vt nulla ĩ aere nubes appareret. Sanctimoni alis aũt femina cũ verba ffis negã tis audissz insertis digitis man⁹ su p mensam posuit caput in manib⁹ omnipotentẽ dñm rogatura decli nauit. Cũqꝫ leuaret de mensa caput tanta chozuscationis ⁊ tonitrui vir tus tãta qꝫ inũdatio pluuie erupit. vt neqꝫ venerabilis bñdictus neqꝫ ffres q̃ cũ eo aderãt extra loci limẽ quo consederant pedez mouere po tuissent. Sĉimonialis q̃pe feĩa ca put in manib⁹ declinãs lachrymar fluuios in mensa fuderat p quos se renitatẽ aeris ad pluuiã traxit. Nec paulo tardius post or̃onem inũda tio illa secuta est. sed tanta pueniẽ tia fuit or̃onis ⁊ inũdationis vt de mensa caput iã cũ tonitruo leuaret quaten⁹ vnũ idẽ qꝫ essz momentum ⁊ leuare caput ⁊ pluuiã deponere. Tũc vir dei inter chozuscos ⁊ toni trua atz ingentis pluuie inũdatio nẽ videns se ad monasteriuz remea re non posse cepit conqueri trista tus dicens. Parcat tibi deus oĩpo tens sozor quid est qd̃ fecisti? Cui illa rñdit. Ecce te rogaui ⁊ audire noluisti. rogaui dñm meũ ⁊ exaudi uit me. Nõ ergo si potes egredẽ et me dimissa ad monasteriuz recede. Ipe aũt extra tectũ exire nõ valẽs q̃ remanẽ sponte noluit in loco mã sit inuit⁹. Sic qꝫ factũ est vt totã no ctem pui gilem ducerent atz p sacra spũalis vite colloq̃a sese vicaria re latione sariarent. .xxxviij.

Alio q̃z tpe seruand⁹ diacon⁹ atz abbas ei⁹ monasterij qd̃ in cãpanie partib⁹ a liberio q̃ndã patricio fue rat constructũ ad sanctũ bñdictum ire gr̃a visitationis ex moze pseuve rat. Eius q̃pe monasteriũ frequen tabat vt quia iſdez vir q̃z doctrina gr̃e celestis influebat dulcia sibiiui cem vite verba transsũderent ⁊ sua uez cibũ celestis patrie quia adhuc pfecte gaudendo nõ poterant saltẽ inspirando gustarent. Cunqꝫ hoza iã q̃etis existeret in cui⁹ turris supio ribus se venerabilis bñdict⁹ ĩ hui⁹ q̃z inferiozib⁹ se seruandus diacon⁹ collocauit. Quo videlz in loco iferi oza supiozibus ptinuabat ascensus. Iñ eaudez vero turrim largi⁹ erat habitaculũ in quo vtriusqꝫ discipu li q̃escebant. Cunqꝫ vir dei bñdict⁹ adhuc q̃escentib⁹ fratrib⁹ instans vi gilijs. nocturne or̃onis tpa p̃uenis set ad fenestram stãs ⁊ oĩpotentem dñm depcans subito intempeste no ctis hoza respitiens vidit fusã lucez desup cũctas noctis tenebras effu gasse tanto qꝫ splendoze clarescẽ vt diem vinceret lux illa q̃ inter tene bras radiasz. Mira aũt valde res ĩ hac speculatione secuta est. quia sic̃ post ipe narrauit omnis etiã mũd⁹ veluti sub vno solis radio collect⁹ aĩ oculos ei⁹ adduct⁹ est. Qui vene rabilis pater dũ intentã oculozum aciem in hoc splendoze chozusce lu cis ĩfigeret vidit germani capuani epi aĩam in spera ignea ab angelis in celũ deferri. Tunc tanti sibi testez volens abibere miraculi seruãdum diaconũ iterato bis ter qꝫ ei⁹ noĩe cuz clamozis magnitudine vocauit. Cũ ille fuisz insolito tanti viri cla moze turbatus ascendit respexit lu cis qꝫ iam exiguã partez vidit. Cui tm̃ hoc obstupescenti miraculuz vir dei per ozdinem que fuerant gesta

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

narrauit. statim q̃ in cassinũ castrũ religoso viro theopropo mãdauit vt ad capuanã vrbẽ sub eadẽ nocte transmitteret ⁊ q̃d de germano epo ageretur agnoscẽt ⁊ ĩdicaret. Factũ q̃ est vt reuerentissimũ virũ germanũ is q̃ missus fuerat iam defunctũ repiret ⁊ req̃rẽs subtiliter agnouit eodẽ momento fuisse obitũ illius q̃ vir dei eius agnouit ascensũz.

Ex. iij. li. dya. xxix.

Bũ seuientiũ wandalorũ tpe fuisset Italia in cãpanie partib⁹ depopulata multiq̃ essent de hac terra ĩ affricanã regionez trãsducti vir dñi paulin⁹ cuncta q̃ ad ep̃at⁹ suz hr̃e poterat captiuis indigentib⁹ q̃ largitus est. Cũq̃ iã nihil oĩo supesset q̃d petentib⁹ dari potuissz q̃dã die quedam vidua aduenit q̃ a regis wandalorũ genero filiuz suũ in captiuitatẽ fuisse ductũ p̃hibuit atz a viro dei hui⁹ p̃ciũ postulauit si forte illi⁹ dñs hoc dignaretur accipez hunc concederet ad p̃ria remeare. Sz vir dei magnope quid petẽti femine dare potuissz inquirens nihil apud se aliud nisi se inuenit. petenti q̃ femine rñdit vi. Pulier q̃d possim tibi dare non habeo. sz meip̃m tolle. me seruũ iuris tui esse p̃fitẽ. at q̃ vt filiũ tuũ recipias me vice illi⁹ in seruitiũ trade. Q̃d illa ex ore tanti viri audiens irrisionez poti⁹ q̃ cõpassionẽ credidit. At ille vt erat vir eloquentissimus ⁊ valde in exteriorib⁹ q̃z studijs eruditus dubitãti fẽe citi⁹ p̃suasit vt audita credẽt et pro receptione filij in seruitiuz tradere nõ dubitaret ep̃m. Perrexerũt ergo vterq̃ in affricaz. Procedenti aũt regis genero q̃ ei⁹ filiũ habebat vidua rogatura se obtulit ac prius petiuit vt ei filius donari debuisset Q̃d cum vir barbar⁹ typo iupbie turgid⁹ gaudio transitorie p̃spitatis inflatus non solũ facere sed ⁊ audire d̃spiceret vidua subiũxit dicẽs Ecce hominẽ hũc p̃ eo vicariũ prebeo ⁊ solũmõ pietatẽ ĩ me exhibẽs mihi filiũ meũ vnicũ redde. Cũq̃ ille venusti vult⁹ hominez p̃spexisset quã artẽ nosz inq̃siuit. Cui vir dei paulin⁹ rñdit dicens. Artẽ quidem aliquã nescio sed ortuz bene excolẽ scio. Q̃d vir gentilis valde libẽter accepit cũ in nutriendis olerib⁹ q̃ peritus esz audiuit. Suscepit itaq̃ seruũ ⁊ roganti vidue reddit filium quo accepto vidua ex affricana regione discessit paulin⁹ vero excolẽ di orti suscepit curam. Cunq̃ isdem regis gener crebro ingrederetur ortum suũ ortulanũ q̃ quedam requireret ⁊ sapientẽ valde esse hominez videret. amicos cepit familiares deserere ⁊ sepi⁹ cũ suo ortulano collo qui atz sermonib⁹ ei⁹ delectari. Cui paulin⁹ quotidie ad mensam olera virentes q̃ herbas deferre cõsueuerat ⁊ accepto pane ad curaz orti remeare. Cunq̃ diuti⁹ hoc ageret q̃dam die dño suo secũ secreti⁹ loquẽti ait. Vide q̃d agas ⁊ wandalorũz regnũ qualiter disponi debeat p̃uide. quia rex citi⁹ ⁊ cum omni celeritate moriturus est. Q̃d ille audiens quia ab eodem rege pre ceteris diligebatur ei minime tacuit. sed quid a suo ortulano sapienti scz viro agnouisz indicauit. Q̃d dũ rex audisset respondit ilico. ego vellẽ hũc de quo loqueris hominez videre. Cui gener eius venerabilis paulini temporalis domin⁹ respondit dicens. virentes herbas mihi ad prandiuz

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

deferre ꝓsuevit. has itaq; hunc ad mensam meā deportare facio vt qs sit qui mihi hec locut⁹ sit agnoscas Factū q; est cū rex ad prādiū discubuit paulin⁹ ex suo ope olera q̄q; virentia delatur⁹ venit. Cūq; hunc rex subito cōspexisz intremuit atq; accito ei⁹ dño sibi p filiaz ꝓinq; ei secretū qd pri⁹ absconderat indicauit dicens. Verū est qd audisti. Nā nocte hac in somno sedentes in tribunalibus ꝓtra me iudices vidi inter qs iste ⁊ simul sedebat ⁊ flagellū qd aliqñ acceperā eorum mihi iudicio tollebatur. Sz pcūctare qsnam sit. nā ego hūc tanti meriti virū popularē vt ꝓspicitur eē non suspicor Tunc gener regis secreto paulinuz tulit qsnam esset inquisiuit. Cui vir dei respondit seru⁹ tu⁹ suz quē p filio vidue vicariū suscepisti. Cūq; ille instanter requireret vt nō qd eēt sz quid in sua patria fuissz īdicaret atz hoc ab eo facta iteratiōe frequētis inquisitionis reqreret vir dei cōstrict⁹ magnis q; coniurationib⁹ iā non valens negare quid esset ep̄m se fuisse testatus est. qd possessor ei⁹ audiens valde obtimuit atz hūilie obtulit dicēs. pete qd vis q̄t⁹ ad ēra tuā a me cuz magno munere reuertaris. Cui vir dñi paulin⁹ ait. Unū est beneficiuz qd impendē mihi potes vt oēs ciuitatis mee captiuos relaxes. qui cūcti protin⁹ in affrica na regione requisiti cuz onustis frumento nauibus pro venerabilis viri paulini satisfactione in ei⁹ comitatu laxati sunt. Post non multos vero dies Wandalor rex occubuit ⁊ flagellū qd ad suā pniciem dispensante deo pro fideliuz disciplina tenuerat amisit. Sic q; factū ē vt omnipotens dei famulus paulin⁹ vera ꝓdiceret ⁊ qui se solū in seruitiū tradiderat cum multis a seruitio ad libertatem rediret. illū videlz imitat⁹ qui formā serui assūpsit ne nos essemus serui pcci. Cui⁹ sequens vestigia paulin⁹ ad tempus voluntarie seru⁹ factus ē sol⁹ vt essz postmodū liber cum multis. .xxx.

Justiniani pncipis tpe cuz daci⁹ mediolanensis vrbis ep̄us cā fidei exact⁹ ad constātinopolitanā vrbē pergeret corinthū deuenit. Qui dū largā domū ad hospitandū q̄reret q̄ comitatum illi⁹ totuz ferre potuisset ⁊ vix inueniret aspexit emin⁹ domū congruentis magnitudinis eaz q; sibi ꝓparari ad hospitādū iussit Cunq; eiusdez loci incole dicerent hunc in ea manere non posse quia multis iā annis hanc diabolus habitaret atq; ideo vacua remansisset vir venerabilis dacius rñdit dicēs. imo ideo hospitari in eadez domo debemus si hanc malign⁹ spūs iuasit ⁊ ab ea hominū inhabitationez reppulit. In ea sibi igitur preparari lectū precepit securus qui illa antiqui hostis certamina toleratur⁹ intrauit. Itaq; intempeste noctis silentio cū vir dei quiesceret antiqu⁹ hostis immensis vocibus clamoribus q; magnis cepit imitari rugit⁹ leonū. balatus pecorum. mugit⁹ asinorum. sibilos serpentum. porcorū grunitus. stridores q; soricū. Tū repente dacius tot bestiarū vocibus excitatus surrexit vehementer iratus ⁊ contra antiquum hostem magnis cepit vocibus clamare dicēs. Bene tibi miser contigit. tu ille qui dixisti ponā sedem meaz ad aquilonem ⁊ ero similis altissimo. Ecce p

superbiam tuā porcis & porcibus simi
lis factus es. et qui imitari deū indi
gne voluisti ecce vt dignus es besti
as imitaris. Ad quā eius vocem &
vt ita dicam deiectionem suam spi
ritus ūmundus erubuit. An nō eru
buit qui eādem domum ad exhibē
da monstra q̄ psueuerat vlteri⁹ non
intrauit? Sic q̄z postmodū fideliuz
habitaculum facta est quia dū eam
vn⁹ veraciter fidelis ingressus ē ab
ea ptin⁹ mendax spūs atz infidelis
abcessit. .xxxi.

Gz ecce dū facta fortiū virozuz
narro repente ad mēoriaz venit q̄d
erga andreā fundane ciuitatis ep̄m
diuina mia fecerit. quod tū ad hoc
legentib⁹ vt valeat exopto pficē q̄
tenus q̄ corp⁹ suū ptinentie dedicāt
habitare cū feis non pslumāt. ne rui
na menti tanto repentina subrepat
q̄nto ad hoc q̄d male pcupiscit etiā
pūtia pcupite forme famulatur. nec
res est dubia quā narro. quia pene
tanti in ea testes sūt q̄ntiz habitato
res eiusdem loci existūt. Hic nanq̄z
venerabilis vir cū vitaz multis vir
tutib⁹ plenā duceret se q̄z sub sacer
dotali custodia in ptinentie arce cu
stodiret q̄ndam sēimonialē feminā
quā secū habuerat noluit ab ep̄at⁹
sui cura repellē. sed cert⁹ de sua eius
q̄z ptinentia secuz hanc pmisit habi
tare. Ex qua re actū est vt antiqu⁹
hostis apud ei⁹ animū aditū tētati
onis exq̄reret. Nā cepit spēm illi⁹
oculis mentis ei⁹ impīnē vt illectus
nephanda cogitaret. quadam vēo
die inde⁹ q̄dam ex cāpanie partib⁹
romā veniens appie carpebat iter. q̄
ad fūdanū cliuū pueniēs cū iā diem
vespascē cernēt & q̄ declinare possz
minime repiret. iuxta apollinis tem
plū fuit ibi q̄z se ad manendū ptulit
qui illi⁹ loci sacrilegiū timēs q̄uis
fidē crucis nō haberet signo tū cru
cis munire se curabat. Nocte ātme
dia ipo solitudinis pauore turbat⁹
puigil iacebat & repente pspiciēs vi
dit malignozū spūum turbā q̄ ī ob
sequio cuiusdā ptātis pire. cū vero
q̄ ceteris p̄erat in eiusdē gremio lo
ci psedisse. qui cepit singulozū spiri
tuū obsequētiū sibi cās actus q̄z dis
cutere quaten⁹ vnusquisq̄z quantuz
neq̄tie egissz inueniret. Cūq̄z singuli
spūs ad inquisitionē ei⁹ exponerēt
q̄d opati contra bonos fuissēt vn⁹
in mediū psiliuit q̄ in andree aūm p
spēm sanctimonialis feie q̄ ī ep̄atu
ei⁹ habitabat q̄ndā tentationē car
nis pmouissz apuit. Cuz vero mali
gn⁹ spūs q̄ p̄erat hoc inbianē audi
ret & tāto sibi factū lucrum grande
crederet quāto sanctiozis viri aūm
ad lapsū pditionis inclinaret. Tunc
ille spūs q̄ hec fatebat adiūxit. quia
adusq̄z hoc q̄z die p̄terito vesptina
hora ei⁹ mentē traxit vt in terga ei⁹
dem sēimonialis feie blādiēs alapā
daret. Tunc malign⁹ spūs atz huma
ni generis antiqu⁹ inimic⁹ exhorta
tus hunc blande est vt pficeret q̄d
cepissz q̄tenus ruine illi⁹ singularez
inter ceteros palmā teneret. Cunq̄z
inde⁹ qui aduenerat hoc vigilans
cer nēt & magne formidinis anxieta
te palpitaret ab eodē spū q̄ cunctis
illic obsequētib⁹ p̄erat iussum est vt
req̄rerent quisnā essz ille q̄ iacē ī tē
plo eodē p̄sūsissz. quē maligni spūs
pgentes & subtili⁹ intuentes crucis
mysterio signatū viderūt mirantes
dixerūt. Ve ve vasvacuū sz signatū
Quib⁹ hoc renūciātib⁹ cuncta illa
malignozū spūum turba disparuit.

Ex dyalo. gre.

Iude⁹ vero q̄ hec viderat ilico surrexit atq̄ ad ep̄m cū festinatōe p̄ce nit. Quē in eccia sua repiens seorsū tulit q̄ tentatione vrgeretur inq̄sivit Cui p̄fiteri eps tentationē suā vere cūdus noluit. Cū vero ille diceret q̄ in illa tali dei famula prauī amoris oculos iniecisſz atz adhuc eps negaret adiūxit dicens. Quare negas qd̄ inq̄reris qui ad hoc vespe hesterno p̄duct⁹ es vt in posteriora ei⁹ alapā ferires. Ad que nimirum verba deprhensū se eps intuens humiliter p̄fessus ē qd̄ pri⁹ ptinaciter negauit. Cuius ruine ⁊ verecundie isdē iude⁹ p̄sulens q̄liter hoc cognouisſz vel q̄ in p̄uētu malignorum spirituū de eo audiuisſz indicauit. qd̄ ille p̄gnoscens sese ptin⁹ in terrā in oronem dedit mox q̄ de suo habitaculo non solā eandez dei famulā sed ⁊ omnē q̄z feminā q̄ in ei⁹ illic obsequio habitabat expulit. In eodez vero templo appollinis beati ādree apl'i repente oratoriū fecit atz omī illa tentatione carnis fūdit⁹ caruit Iudeū vero cui⁹ visiōe atz increpatione saluat⁹ est ad eternaz salutem traxit. Nam sacra mentis fidei lbutum atz aqua baptismatis emundatū ad sāte eccie gremiū p̄duxit. Sic q̄z factū est vt hebreus idē duz alienę saluti p̄suluit pueniret ad suam ⁊ omnipotens de⁹ inde alteruz ad bonā vitā perduceret. vñ in bona vita alterū custodisſz .xxxij.

In placentina ciuitate sabinum noie fuisse asserūt mire virtut'. ep̄m Cui de die quadā suus diacon⁹ nūciasset q̄ cursus sui padus aluеum egressus ecce agros occupasſz tota q̄z illic loca nutriendis seminib⁹ p̄futura aqua eiusdem fluminis teneret venerabilis vite sabinus eps respōdit dicens. Vade⁊ dic ei. mandauit tibi eps vt te compescas ⁊ ad proprium alueum redeas. Qd̄ diacon⁹ eius audiens despexit ⁊ deriſit. Tūc vir domini accersito notario dictauit dicens. Sabin⁹ domini nostri iesu xp̄i seru⁹ p̄monitorium pado. Precipio tibi in nomine dñi nostri iesu xp̄i vt de alueo tuo in locis istl. vlteri⁹ non exeas nec terras eccie ledere presumas. Atz eidē notario ſb iunxit dicens. Vade hoc scribe ⁊ in aquā eiusdem fluminis p̄jice. Quo facto sancti viri p̄ceptuz suscipiens statim se a terris eccie fluminis aq̄ p̄pescuit atz ad proprium alueū reuersa exire vlterius in loca eadez nō p̄sumpsit. Qua ī re petre quid aliud q̄ inobedictiuz hominū duritia cōfūditur qñ in virtute iesu elementū irratiōale sancti viri preceptis obediuit. .xxxiij.

Vir q̄z vite venerabilis populonie ciuitatis eps cerboni⁹ magnā diebus nostris sanctitatis sue p̄bationē dedit. nam cuz hospitalitatis studio valde esſz intentus die quadam transeūtes milites hospitio suscepit. quos suspectos gothis supuenientib⁹ abscondit eorū q̄z vitā ab eorum nequicia abscondendo seruauit. Qd̄ dū gothor̄ regi p̄fido totile nūciatū fuisſz crudelitatis īmanissime vesania succensus hūc ad locū q̄ octauo hui⁹ vrbis miliario merolis dicitur vbi tunc ipe cū suo exercitu sedebat iussit deduci eum q̄z in spectaculo populi vrsis ad deuorādum p̄jici. Cunq̄z isdē rex p̄fidus in ipo q̄z spectaculo p̄sedisſz ad aspiciendam mortem ep̄i turba magna p̄fluxit populi. Tunc eps in medio

deduct⁹ est atq ad ei⁹ mortē īmanis sinus vrsus erq̃sit⁹ qui dū humana mēbra crudeliter carpet seui regis aīm saciaret. Dimissus itaq vrs⁹ ex cauea est q̃ accensus ꝛ pcit⁹ ep̄m petijt ꝗ subito sue feritatis oblit⁹ deflexa ceruice submisso q humiliter capite lambere pedes ep̄i cepit vt patent omnibus dare ꝛ itelligi q̃ erga illū virū deiꝛ ferina corda essent hoīm ꝛ quasi humana bestiaꝝ. Tūc popul⁹ q̃ ad spectaculū veneat mortis magno clamore vers⁹ ē in āmiratione veneratiōis. Tūc ad ei⁹ reuerentiā colendā rex ipe pmot⁹ est q̃pe cū quo supno iudicio actuꝫ fuerat vt q̃ deuꝫ sequi prius in custodienda vita ep̄i noluit saltē ad mā suetudinē bestiā sequeretur. Cui rei hi qui tūc pnites fuerunt adhuc nō nulli supsūt eāq cū cōi populo illic se vidisse testant. .xxxiiij.

Totile āt pfidi regis tpib⁹ pusinā vrbē annis septē ptinuis gothoruꝫ exercit⁹ obsedit. Ex qua multi ciuium fugerūt qui famis piculū ferre non potuerūt. Anno vero .vij. nec dum finito obsessā vrbē gothorum exercit⁹ intrauit. Tunc comes q̃ eidē exercitui p̄erat ad regē totilez nūcios misit erq̃rēs quid de eo vel populo fieri iuberet. Cui precepit ille dicens. Ē po pus a vertice vsq ad calcaneū corrigiā tolle ꝛ tūc caput illi⁹ amputa. Omnē aūt ppl'm q̃ illic inuent⁹ est gladio extingue. Tunc ivem comes venerabilez virū herculanū ep̄m sup vrbis murū deductū capitis trūcauit. cutē vero ei⁹ iā mortui a vertice vsq ad calcaneuꝫ incidit vt ex ei⁹ corpe corrigia sublata videretur. Mox q corp⁹ illi⁹ extra murū piecit. Tunc quidam humanitatis pietate compulsi abcisū caput ceruici apponentes cū paruulo vno infante q̃ illic extinctus inuent⁹ est iuxta murū corp⁹ ep̄i sepulture tradiderunt. Cunq post eandem cedē die xl. rex totila iussisꝫ vt ciues vrbis illius q̃ quolibet dispersi essent ad eam sine trepidatione aliqua remearent hi qui prius famem fugerant viuendi licentia accepta reuersi sunt. Sed cuius vite eorū eps fuerat memores vbi sepultum essꝫ corpus illi⁹ quesierūt vt hoc iuxta debitum honorem in eccia sancti Petri humarent. Cunq itum essꝫ ad sepulcruꝫ effossa terra inuenerūt corpus pueri pariter humati vtpote iā die quadragesimo tabe corruptum ꝛ vermibus plenū. corpus vero ep̄i acsi die eodē essꝫ sepultū ꝛ q̃ esset adhuc magna āmiratione veneranda. quia ita caput ei⁹ vnituꝫ fuerat corpori acsi nequaq̃ fuissꝫ abcisum sic videlꝫ vt nulla vestigia sectionis apparerent. Cūq ꝛ hoc in terga verterent exquirentes si qd signum vel de alia monstrari incisione potuissꝫ ita sanum atq intemeratum omne corpus inuentū est acsi nulla hoc incisio ferri tetigissꝫ. .xxxv.

Priorib⁹ quoq tpibus gothoꝝ fuit iuxta spoletanā vrbem vir vite venerabilis Ysaac noīe q̃ vsq ad extrēa gotoꝝ tpa pene puēit quē nrorū multi nouerūt. Hic itaq venerabilis isaac ortus ex italia non fuit. ꝗ cum pmū de sirie partib⁹ ad spoletanā vrbē venissꝫ ingressus eccias a custodibus petiuit vt sibi quātuꝫ vellꝫ licentie spaciū pcederetur orādi eū q hoīs secretiorib⁹ egredi nō vrgerent. Qui mox ad orandū stetit diem q totuꝫ pegit in oīone cui se

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

quentē ꝓtinuauit ⁊ noctē. Secdo ātē die cū nocte sequēti indefess⁹ in ꝓcibus ꝓstitit diē q̄z tertiū oīoni ꝓiunxit. Cūq̄z hoc vn⁹ ex custodib⁹ supbie spiritu inflat⁹ cernēt vñ ꝓficere debuit inde ad defect⁹ sui dāna puenit. Nā hūc simulatorez dicē ⁊ verbo rustico cepit īpostorez clamare q̄ se trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹ orare añ oculos hoīm demōstraret. q̄ ꝓtinus currēs virū ōi alapa ꝓcussit. vt q̄si religiose vite simulator de eccīa cū ꝓtumelijs exiret. Sz hūc repente vltor spūs inuasit atz ad viri dei vestigia strauit ac ꝓ os illi⁹ clamare cepit. Ysaac me eijcit ysaac me eijcit. vir q̄ppe ꝓegrinus q̄ cēsereť noīe nesciebat sz ei⁹ noīe ille spūs ꝓdidit q̄ se ab illo eijci posse clamauit. Mox aūt sup vexati corp⁹ vir dei incubuit ⁊ malign⁹ spūs q̄ eū inuasit abcessit. In tota vrbe tūc statim q̄d in ecclesia factū fuisz innotuit. Currere viri ⁊ fere nobiles atz ignobiles pariter ceperūt certatim q̄z eū rape in suis domib⁹ conabanť. Alij ad construēdū monasteriuz p̄dia. alij pecunias. alij ꝑsidia que poterāt offerre viro dei supplicite volebant. Sed seru⁹ oīpotētis dñi horū nihil accipiens egressus vrbē nō longe desertū locū reperit ibi q̄z sibi habitaculū humile ꝓstruxit. Ad quez dum multi ꝓgūt exemplo illi⁹ ad eterne vite desideriū accendi ceperūt atq̄z sub ei⁹ magisterio in oīpotentis dñi se seruitiū dederūt. Cunq̄z ei crebro discipuli humiliter īnuerent vt ꝓ vsu monasterij possessiōes q̄ offerebātur accipet ille solicitus sue paupertatis custos fortē sñiam tenebat dicens. Monachus qui in terra possessionem querit monach⁹ non est. Sic q̄ppe metuebat pauptatis sue securitatem amittere sicut auari diuites solēt perituras diuitias custodire ibi itaq̄z ꝓbie spiritu magnis q̄z miraculis cunctis longe late q̄z habitantibus vita eius inclinauit.

Nam die quadam ad vesperum in ortuz monasterij fecit iactari ferramenta q̄ vsitato nos nomine vangas vocamus. Dixit itaq̄z discipulis suis. Tot vangas in ortum proijcite ⁊ citi⁹ redite. nocte vero eadez dum ex more cum fratribus ad exhibendas laudes deo surrexisz precepit dicens Ite operarijs nostris pulmentum coquite vt mane pmo paratum sit. Facto autē mane fecit deferri pulmentū quod parari iusserat atz ortum cum fratribus ingressus quot vangas iactari preceperat tot in eodem loco laborantes operarios inuenit. Ingressi quippe fures fuerāt. sed mutata mente ꝓ spūz apprehenderunt vangas q̄s inuenerunt ⁊ ab ea hora qua ingressi fuerāt q̄usq̄z ad eos vir dei veniret cūcta orti illi⁹ spacia q̄ inculta fuerāt coluerūt. Quib⁹ vir dñi mox vt ingressus est ait. Audite fres multū laborastis iaz q̄escite. Quib⁹ ilico alimenta q̄ detulerāt pbuit eosq̄z post tanti laboris fatigationem refecit. sufficienter aūt refectis ait. Nolite malū facē q̄tiens de orto aliq̄d vultis ad orti aditū venite tranq̄lle petite cū bēdictione ꝓcipite ⁊ a furti prauitate cessate. Quos statiz collectis oleribus onustari fecit factū q̄z est vt qui ad ortū nocituri venerāt cum laboris sui premio ⁊ repleti ab eo ⁊ innocui redirent. .xxxvi.

Alio quoq̄z tēpore accesserūt ad Ysaac quidam peregrini misericor

dsã postulãtes scissis vestib' pãnis obsiti ita vt pene nudi viderentur. Cunqꝫ hũc vestimenta peterẽt eorũ verba vir dei tacitus audiuit. Qui vnum ex discipulis suis protinus silenter vocauit eiqꝫ precepit dicens. vade atꝫ in illa silua in loco tali ca uam arborem require ⁊ vestimenta que in ea inuenies defer. Cunqꝫ discipulus abijssꝫ arborez sicut fuerat iussus quesiuit vestimenta reperitꝫ latenter detulit magistro. Que vir dei suscipiens peregrinis nudis et petentibus ostendit ⁊ prebuit dicẽs venite quoniam nudi estis. ecce tollite ⁊ vestite vos. Hec illi intuẽtes recognouerunt que posuerunt magno qꝫ pudore consternati sunt. Et qui fraudulenter vestimenta quere bant aliena confusi receperunt sua.

.xxxvij.

Eodem quoqꝫ tempore in mirsine partibus prouincie duo viri in vita atqꝫ habitu sancte conuersationis habitabãt quorum vn' Euticius alter vero laurentius dicebatur Sed isdem Euticius in spiritali zelo atꝫ in feruore virtutum excrenerat multorũ qꝫ animas ad deum p̃ducere exhortando satagebat. Florentius vero simplicitati atꝫ orationi deditam ducebat vitã. Non longe aũt erat monasteriũ qõ rectoris sui morte fuerat destitutũ ex quo sibi monachi eundẽ euticium preesse voluerunt. qui eorũ precibus adq̃escens multis annis mõasteriuꝫ rexit discipulorum animas in studio sancte conuersatiõis exercuit. Ac ne oratorium in quo prius habitauerat soluꝫ remanere potuisset illic venerabilem virum florentium reliquit. in quo duꝫ solus habitaret die q̃dã in oratiõe sese prostranit atꝫ ab omnipotenti deo petiuit vt ei illic ad habitandum aliquod solatium donare dignaretur. Qui mox vt compleuit orationem oratorium egressus ante fores vsuꝫ reperit stantẽ qui duꝫ caput ad terraꝫ repmeretꝫ nihil feritatis in suis motib' demõstraret aperte dabat intelligi q̃ ad viri dei obsequiũ venissꝫ. Nõ vir q̃ qꝫ dñi protinus agnouit ⁊ quia in eadẽ cella pecudes q̃ttuor vel q̃nqꝫ remanserant quas omnino deerat qui pasceret ⁊ custodiret eidẽ vso precepit dicẽs. vade atqꝫ has oues ad pastum eijce. ad sextã vero horã reuertere. Cepit hoc itaqꝫ indesinẽter agere iniũgebatur vso cura pastoralis ⁊ quas manducare consueuerat pascebat oues bestia ieiunãs Cum vir domini ieiunare voluissꝫ ad nonam precipiebat hora eadem vso cum ouibus reuerti. cum vero voluissꝫ ad sextam. Atꝫ ita in omnibus mandato viri dei obtpabat vsus vt neqꝫ ad sextam horaꝫ iussus rediret ad nonam. neqꝫ ad nonam iussus rediret ad sextam. Cũqꝫ diu hoc ageretur cepit in eodẽ loco tãte virtutis longe late qꝫ fama crescẽ Sed quia antiqu' hostis vnde bonos cernit enitescere ad gloriã inde peruersos p̃ inuidiã rapit ad penã q̃ttuor viri ex discipulis beati Euthicij vehementer inuiderunt q̃ eorum magister signa non faceretꝫ is qui solus ab eo relictus fuerat tãto hoc miraculo clarus apparebat eundem vsum insidiantes occiderunt. Cunqꝫ hora q̃ iussus fuerat non rediret vir dei florencius suspicatus est rediturũ. quem vsqꝫ ad horã vesperam expectans affligi cepit q̃

is quē ex simplicitate multa fratrez vocare psueuerat vsq̃ mini me reuer tere. Die vero altero prexit ad agr vsū piter oues q̃ q̃ſitur quē occisū reperit. Sz solicite inqrens citi a q̃ b fuerat occis inuenit. Tūc sese in lamentis dedit sm magis malicia z q̃ vsi morte deplorās. quem vir ve nerād euthici ad se deductū psola ri studuit. Sz isdē vir dñi corazeo magis dolozis stimulis accens impcat est dicēs. Spero i deo quia i hac vita añ oculos hominū ex ma litia sua vindictā recipiēt q̃ nil se le dēte vsū meū occiderūt. Cui vocē prin vltio diuina secuta est. Nam qtuor monachi q̃ eūdē vsū occide rūt statim elephātino morbo pcussi sūt vt mēbris putrescētib interirēt. Qd factū vir dei flozēti vehemenē expauit se q̃z ita fratrib maledixis se primuit. Omni em̄ tpe vite sue fle bat quia exaudit fuerat. se crudelē se in eorum morte clamabat homici dā. Qd idcirco omnipotentē deū fe cisse credim ne vir mire simplicita tis q̃ntolibz dolore pmot intorqre vltra presumeret iaculū maledictio nis. Euthicius vero q̃ pdicti flozen cij in via dei soci fuerat magis p mortē claruit in virtute signorū. nā cum multa ciues vrbis illi de eo so lent narrare miracula illud tñ est p cipuū q̃ vsq̃z ad hec longobardor tpa omnipotens deus per vestimē tum illius assidue dignatur opera ri. Nam quotiens pluuia deerat et estu nimio terram longa siccitas ex urebat collecti in vnuz ciues vrbis illi eius tunicā leuare atq̃z in pspe ctu dñi cū pcibus offerre psueuerāt Cum qua dum per agros exoran tes pergerent repente pluuia tribu ebatur que plene terram saciare po tuissz. Ex qua re patuit eius anima quid virtutis intus quid meriti ha beret. cuius fozis ostensa vestis ab eis irā pditoris auerteret .xxxviij

Quidam qui nunc nobiscum sūt rem quam narro testantur q̃ vir vi te venerabilis stephanus nomine valerie prouincie presbyter fuit hu ius nostri bonifacij diaconi atz dis pensatoris ecclesie ac nationis pro ximus. Qui quadam die itinere do mum ingressus mancipio suo negli genter loquens precepit dicens. veni diabole discalcia me. Ad cui vocem mox ceperunt se caligarum corrigie in summa velocitate dissol uere vt aperte constaret q̃ ipse ei q̃ vocatus fuerat ad extrahendas ca ligas diabol obedisset. Quod mox vt presbyter vidit vehementer ex pauit magnis q̃z vocibus cepit cla mare dicens. Recede miser recede. non enim tibi sed mancipio meo locutus sum. Ad cuius vocem pro tinus recessit ita vt sicut inuente sūt magna iam ex parte dissolute remā serāt. Qua in re colligi potest. quia antiquus hostis qui tam presto est factis corporalibus q̃z nimijs insi dijs nostris cogitationibus insi stat .xxxix.

In spoletana vrbe puella que dam iam nobilis cuiusdam prima rij filia celestis vite desiderio exar sit ei q̃z pater resistere ad viam vite conatus est sed contempto patre sancte conuersationis habituz que fuit ac suscepit. Qua ex re factum ē vt eā pater sue substātie exheredem faceret nihil q̃z illi aliud nisi sex vn cias vnius possessiuncule largire

tur eiusq; exēplo ꝓuocate ceperunt
apud eas multe nobiliorꝭ generis
puelle ꝓuerti atq; oīpotēti deo dedi
cata virginitate seruire. Quadā ve-
ro die eleuteri⁹ abbas vir vite vene
rabilis ad eā grā exhortationis atq;
edificatiōis accesserat. ⁊ cū eadē ver
ba dei colloquēs sedebat. cū repēte
ex eodem fundo quē in sex vncijs a
pre ꝓcepat cū exenio rusticus venit
q̄ dum ante eos assisteret maligno
spiritu corrept⁹ cecidit fatigariq; ni
mis stridoribus atq; balatib⁹ cepit.
Tūc scimonialis femina surrexit at
q; irato vultu magnis clamoribus
imperauit eidē dicēs. Exi ab eo mi
ser exi ab eo miser. Ad cuius vocem
mox ꝓ os vexati diabolus rūdit di
cens. Etsi de isto exeo in quem itra
bo? Casu aūt iuxta porcus puulus
pascebat. Tūc scimonialis feta pce
pit dicens exi ab eo ⁊ ī hūc porcum
ingredere. q̄ statim de hoīe exijt por
cū quē iussus fuerat impasit occidit
⁊ recessit. .xl.

In valeria ꝓuincia q̄dam venera
bilis sacerdos aderat q̄ cū clericis
suis in dei laudib⁹ bonis q; opibus
intēt⁹ sce ꝓuersatiōis vitā ducebat.
Supueniēte aūt vocatōis die defū
ct⁹ est atq; aū ecciam sepult⁹ est. eidē
vero ecce caule inherebāt ouiū atq;
isdē loc⁹ in q̄ sepult⁹ erat ad easdem
oues tēdentib⁹ pui⁹ erat. Quadam
vero nocte cū clericis intra eccīam
psallentib⁹ fur venissz vt ingressus
caulas furtū facēt veruecē tulit ⁊ cō
cit⁹ exijt. Cum vero venissz ad locū
vbi vir dñi sepult⁹ erat repente hesit
⁊ gressū mouē nō potuit. veruecē q̄
dā de collo posuit eū q; dimittē vo
luit sz manū laxare ñ potuit. Cepit
ergo stare mis cū ꝓda sua re⁹ ⁊ liga
tus ⁊ voluit veruecē dimittē nec va
lebat. volebat egredi cum veruece
nec poterat. Miro itaq; mō fur q̄ a
viuis videri timuerat hūc mortu⁹
tenebat. Cū itaq; gress⁹ man⁹q; illi
us fuissent obstructi īmobilis steterit.
Facto āt mane expletis laudib⁹ dei
ab eccīa egressi sūt clerici ⁊ īuenerūt
ignotū hoīem veruecē tenētē manu.
Res venit in dubiū vtrū veruecem
tollēt an offerret. Ex culpe re⁹ cit⁹
indicauit penā. Mirati sūt oēs q; ī
gressus fur viri dei merito apud p̄
dā suā stabat ligat⁹. q̄ se ꝓ eo ꝓtin⁹
in oīonē dederunt suis q; pcib⁹ vir
obtinē valuerūt vt q̄ res eo⁹ vene
rat rape saltē vacu⁹ exire merēt. Ita
q; fur qui diu steterat cum preda ca
ptiu⁹ q̄q; exiuit vacu⁹ ⁊ liber. .xli.

Beati menne hoc totū studiū fu
it nihil in hoc mundo habere nihil
querere oēs qui ad se cā charitatis
veniebant ad eterne vite desideria
accendere. Si quando aūt quorūli
bet culpas agnosceret nūq; ab īcre
patiōe parcere sz amoris igne acces
sus studebat in eis vehemēter ꝓ lin
guam seuire. Consuetudinem vero
vicini vel longe positi eiusdem loci
accole fecerant vt diebus singulis
per ebdomadam vnusquisq; ei ob
lationes suas transmitteret vt esset
q̄d ipe ad se veniētibus offerre po
tuisset. Quodam vero tempore pos
sessor quidam carerius nomine im
mundo desiderio deuictus q̄dam
sanctimoialem feminam rapuit si
bi q; ilico matrimonio coniunxit.
Quod mox vt vir dei cognouit ei
per quos poterat que fuerat dign⁹
audire mandauit. Cunq; ille scele
ris sui conscius timeret atq; ad vi
rum dei accedere nequaq; presumēt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ne forte hūc aspe vt delinquētes solet īcreparet fecit oblationes eas q̃ inter eor oblationes misit vt ei⁹ munera saltē nesciēdo suscipet. Qz cuz corā eo fuissent oblationes oīm deportate. vir dei tacit⁹ sedit singulatim oēs p̃siderare studuit 7 oēs alias eligēs atz seorsū ponēs oblationes q̃s isdē carceri⁹ trāsmiserat p spūm ꝓgnouit spreuit 7 abiecit dicēs. itez dicite ei. oblationem suā oīpotenti deo abstulisti 7 mihi tuas oblationes trāsmittis? Ego tuā oblationē nō accipio q̃ suā oblationē abstulisti deo. Qua ex re actū est vt p̃ntes q̃z magn⁹ timor inuaderet cum vir dei de absentibus tam scienter indicaret. .xlij.

Cū ad spoletanā vrbē longobardorū eps scz arrian⁹ venissz 7 locuz illic vbi solēnia sua agēt non habēt cepit ab ei⁹ ciuitatis ep̄o eccēam petere quaz suo errori dedicaret. Qd dū valde ep̄s negaret isdē qui venerat arrian⁹ beati pauli ap̄li illic ecclesiā comin⁹ sitā se die altero violēter intraturū eē ꝓfessus est. qd eius dē ecce custos audiēs festin⁹ cucurrit eccīaz clausit seris munuit. Fēo āt vespe oēs lāpades extinxit se q̃ īteriorib⁹ abscōdit. In ipo aūt sbsequentis lucis crepusculo arrianus ep̄us collecta multitudine aduenit clausas ecce ianuas effringere paratus. sed repente cūcte simul regie diuinit⁹ concusse abiectis q̃ longius seris apte sunt atz cū magno sonitu omnia eccie claustra patuerūt 7 effuso desup lumine oēs q̃ extincte fuerūt lāpades accense sūt. Arrianus vero ep̄s qui vim factur⁹ aduenēat subita cecitate ꝓcussus est atq̃ alienis iam manib⁹ ad suū habitaculū reductus. Qd dū longobardi i eadē regione positi omnes agnoscerent neq̃q̃ vlteri⁹ p̄sūpserunt catholica loca temerare. Miro eteniz mōres gesta est vt quia eiusdem arriani cā lampades in eccīa beati pauli fuerunt extincte vno eodē q̃ tpe 7 ipse lumen perderet 7 in eccīa lumen lāpades ipe reciperent .xliij.

Sed neq̃ hoc sileam qd ad eiusdem dānationez arriane heresis in hac quoq̃ vrbe ante biennū supna pietas monstrauit. Ex his quippe q̃ narro aliud populus agnouit. alia autem sacerdotes 7 custodes eccīe se audisse 7 vidisse testantur Arrianorum ecclesia in regione vrbis huius que suburra dicitur cum clausa vsq̃ ad aū biennū remansissz placuit vt in fide catholica introductis illic beati Sebastiani 7 sancte agate virginis martyrum reliquijs dedicari debuissz. qd factum est. Naz cū magna multitudine populi venientes atq̃ omnipotēti deo laudes canentes eandem ecclesiaz ingressi sumus. Cūq̃z iam in ea missarum solennia celebrarentur et pre eiusdem loci angustia populi se exprimeret multitudo quidam ex his qui extra sacrarium stabant porcum subito ītra suos pedes huc illuc q̃ discurrere senserunt. Quem dum vnusq̃sq̃ q̃ sentiret et iuxta se stantibus indicaret. isdem porcus ecclesie ianuas petijt et omnes per quos transiuit in amirationem commouit. Sed videri a nullo potuit quamuis sēti ri potuisset. Quod idcirco diuina pietas ostendit vt cunctis patescerет. q̃ d loco eodē īmūd⁹ habitator exiret. pacta āt missaꝝ celebratōe re

cessim⁹. Ꝫ ad hec nocte eadē magn⁹ in eiusdem eccie tectis strepit⁹ fact⁹ est acsi in eis aliquis errando discurrēt. Sequenti autē nocte grauior sonitus excreuit. Cū subito tāto terrore insonuit acsi oīs illa eccia a fūdamentis fuissē euersa ⁊ ꝓtin⁹ recessit ac nulla hic vlteri⁹ inqetudo antiq hostis apparuit. Ꝫ per terroris sonitū quē fecit innotuit a loco quē diu tenuerat q̄ coactus exibat. Post paucos vero dies in magna serenitate aeris sup altare eiusdē ecclesie nubes celitus descendit suo q̄ illud velamīe opuit oēm q̄ eccīam tāto ꝓore atq̄ suauitate odoris repleuit vt patētib⁹ ianuis null⁹ illic p̄sumēt intrare. et sacerdotes atq̄ custodes vl hi q̄ ad celebrāda missar solēnia venerūt rē videbāt ingredi minime poterāt ⁊ suauitatē mirifice odoris ēhebāt. Die vēo alio cū ī ea lāpades sine lumine depēderēt emisso lumine sūt accēse. Atq̄ p⁹ paucos itē dies cū expletis missarū solēnis extinctis lāpadib⁹ custos ex eadē eccīa egress⁹ fuit p⁹ paululū ītrauit ⁊ lāpades q̄s extīxerat lucētes rep it. q̄s negligenē extinxisse se credidit atq̄ eas iā soliciti⁹ extinxit q̄ exiens eccīaz clausit. Ꝫ p⁹ horar trīū spatiū regress⁹ lāpades q̄s extīxerat lucētes īuenit vt vidēz ab ipo lumine apte clarescēt. q̄ loc⁹ ille de tenebris ad lucē venissē. .xliiij.

Nup herminigild⁹ luinigidi regis wisigotorū fili⁹ ab arriana heresi ad catholicā fidē viro reuerendissimo leādro hispalitano ep̄o dudū mihi ī amicitijs familiariē iuncto p̄dicāte puers⁹ ē. quē p̄ arrian⁹ vt ad eandē heresiz rediret ⁊ p̄mūs uadere ⁊ minis terrē conat⁹ ē. Cū q̄ ille pstātissime rn̄deret nūq̄ se veram fidē posse relinq̄re quam semel agnouissē. Irat⁹ p̄ eū puauit regno reb⁹ q̄ oīb⁹ expoliauit. Cūq̄ nec sic virtutē mentis illi⁹ emollire valuisset in arta illum custodia pcludens collū manus q̄ illi⁹ ferro religauit. Cepit itaq̄ herminigild⁹ rex iuuenis ꝓrenū regnū despiciēs ⁊ fortī desiderio celeste q̄rens in cilicijs iacē vinculatus omnipotenti deo ad cōfortādū se preces effūdere. tāto q̄ sb limius gloriā transeūtis mundi despicere q̄nto ⁊ religat⁹ agnouerat nihil fuisse qd̄ poterat auferri. Supueniente autē pascalis festiuitatis die intempeste noctis silētio ad euz pfidus p̄ arrianū misit vt ex eius manu sacrilege pscratiōis cōionez suscipet atq̄ p hoc ad p̄ris gr̄am redire merētur. Ꝫ vir deo dedit⁹ arriano ep̄o venienti exprobrauit vt debuit eius q̄ a se pfidiā dignis increpationib⁹ repulit. quia etsi exterius iacebat ligatus apud se. in magno tū mentis culmine stabat securus. Ad se itaq̄ reuerso ep̄o arrian⁹ pater infremuit statim q̄ suos apparitores misit qui constantissimū cōfessorē dei vbi iacebat occiderent. qd̄ et factū est. Nam mox vt ingressi sunt securim cerebro illi⁹ infigētes vitaz corporis abstulerūt. hoc qdē valentes in eo perimere. qd̄ ipe q̄z qui pemptus est in se constiterat desperisse. Ꝫ p ostēdenda vera eius gloria supna q̄z non defuē miracula. Nam cepit in nocturno silentio psalmodie cant⁹ ad corp⁹ eiusdem regis martyris audiri atq̄ ideo veraciter regis quia martyris. quidaz etiam ferunt q̄ illic nocturno tempore accēse lāpades apparebant. vū

factū est vt corpus eiꝰ tāq̄ martyris a cunctis fidelibus venerari debuisset. pater vero perfidus ⁊ patricida commotus penitentia hoc fecisse se doluit nec tamen vsq̄ ad obtinēdā salutem. Nam quia vera essz catholica fides agnouit sed gentis suetimore perterritꝰ ad hāc puenire non meruit. qui oborta egritudie ad extrema perductus leandro episcopo quem prius vehementer afflixerat recaredum regem filium quez ī sua heresi relinquebat cōmendare curauit vt ī ipo quoq̄ talia faceret q̄lia in fratre illius suis exhortationibꝰ ante fecisz. Qua videlicz ꝓmendatione expleta defunctus est rex. Post huius mortem recaredus rex nō patrem perfidum sed fratrez martyrē secutus ab arriane hereseos prauitate conuersus est totam q̄ wisigotorum gentem ita perdurit ad verā fidem vt nulluz suo regno militare permitteret qui regno dei hostis existere per hereticam perfidiaz nō timeret. Nec mirum q̄ vere fidei p̄dicator factus est qui frater ē martyris .xlv.

Justiani augusti temporibꝰ duz contra catholicorum vitam exorta a wandalis arriana persecutio ī africa vehementer insaniret quidaz in defensione veritatis ep̄i fortiter persistentes ad medium sunt deducti. Quos wandalorum rex verbis ac muneribus flectere ad perfidiaz non valens tormētis frangere posse se credidit. Nam cum eis in ipa defensione veritatis silentium indiceret. nec tamen ip̄i contra perfidiā tacerent ne tacendo forsitan ꝓsensisse viderentur raptus in furorem eorum linguas abcidi radicitus fecit. Res mira ⁊ multis nota seniorib⁹ quia ita post pro defensione veritatis etiam sine lingua loquebanē sicut prius loqui per linguam consueuerant. Hi itaq̄ eo tempore ꝓfugi ad constantinopolitanam vrbē venerunt. Eo quoq̄ tpe quo p̄ explendis responsis ecclesie ad principem ipse transmissus sum seniorem quēdam ep̄m reperi q̄ adhuc eorū ora sine lingua loquentia vidisse se testabatur ita vt apertis oribus clamarent. Ecce videte linguas nō habemus ⁊ loquimur. videbatur eniz a respicientibus vt referebat quia abcisis radicitus linguis quasi qdam baratrum patebat in gutture et tamē ore vacuo plena et integra verba formabantur. Quorum vnꝰ illic in luxuriam lapsus mox priuatus est dono mirabili. Recto videlicet omnipotentis dei iudicio vt q̄ carnis continentiam neglexerat seruare sine lingua carnea non habēt verba veritatis .xlvi.

Eleuterius pater monasterij beati euangeliste Marci quod in spolitane vrbis pomerijs situm est diu mecum est in hac vrbe in meo monasterio conuersatus ibi q̄ defunctus est. Quem sui discipuli ferebāt orando mortuum suscitasse. vir autem tāte simplicitatis erat ⁊ omnis compunctionis vt dubium non esset q̄ ille lachryme ex tam humili simplici q̄ mente edite apud omnipotentem dominum multa obtinē potuissent. Huius ergo aliquod miraculum narro quod inquisitus mihi simpliciter ⁊ ipse fatebatur. Quadam nanq̄ die dum iter carperet facto vespere cū ad succedenduz locus deesz in monasterio virginum

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

venenit in quo q̃dam paruul⁹ puer erat quē malign⁹ spūs omni nocte vexare ꝓsueuerat. Qz sēi moniales feie vt virū dei susceperūt eū rogauerūt dicentes. Tecū pater puer iste ac nocte maneat. Nō ipse benigne suscepit secū q̃ eū nocte eadē iacere pmisit. Facto aūt mane ceperūt sēimoniales femine eūdē patrem vigilanter inq̃rere si quid puer quem vederant nocte eadem fecisz. Qui miratus cur ita req̃rerent rñdit. Nihil. Tunc ille innotuerunt eiusdem pueri cām ⁊ q̃ malignus spūs nulla ab eo nocte recederet indicauerūt suopere postulātes vt hūc ad monasterium secum tolleret. quia iam vexationē illius videre non possent. Cōsensit senex puerum ad monasteriū duxit. Qui cum multo tempore in monasterio fuisz atz ad hunc malignus spiritus accedere minime presumpsisz. eiusdem senis animus de salute pueri īmoderatius per letitiam tactus est. Nam coram positis fratribus dixit. q̃ dyabolus sibi cū illis sorozibus iocabatur. Ituero vbi ad seruos dei ventū est. ad hūc puerū accedere nō ꝑsūpsit. post quā vocē hora eadē ac momento isdem puer corā cunctis fratrib⁹ diabolo se inuadente vexatus est. Quo viso senex se ꝓtin⁹ in lamenta dedit. quēdum lugentē diu frēs ꝓsolari voluissent rñdit dicens. Credite mihi q̃ in nulli⁹ vestrū ore hodie panis ingredīr nisi iste puer a demonio fuerit ereptus. Tūc se in orationē cum cunctis fratribus strauit. ⁊ eo vsq̃z oratum est quousq̃z puer a vexatiōe sanaretur. Qui ⁊ tam perfecte sanatus est vt ad hunc malignus spirit⁹ accedendi ausū vlterius non haberet.

.xlvij.

Presbyter quidā sanctulus noīe q̃dam tpe cum in ꝑlo longobardi oliuā pīmerent vt in oleum liq̃ri debuisz sicut iocūdi erat ⁊ vult⁹ ⁊ animi vtrem vacuū ad prelū detulit. laborantes q̃z longobardos leto vultu salutauit vtrē ꝓtulit ⁊ iubendo potius q̃ petendo eum sibi impleri dixit. Qz gentiles viri quia toto iā die frustra laborauerūt atq̃z ab oliuis exigere oleū torquendo nō poterant verba illius moleste susceperūt eū q̃z iniurijs insectati sūt. Quibus vir dei letiori vultu adhuc respōdit dicens. Si pro me oretis et istum vtrem sanctuli impleatis ⁊ sic ad vos reuertetur. Cunq̃z illi ex oliuis oleū defluere non cernerent ⁊ virū dei ad implēdū vtrē sibi insistere viderent vehemēter accensi maioribus hūc verbo ꝓtumelijs detestari ceperūt. Vir aūt dei videns q̃ ex prelo oleū nullo modo exiret aquā sibi dari petijt quam cunctis videntibus bñdixit atq̃z in prelo suis manibus iactauit. Ex qua ꝓtin⁹ benedictione tanta vbertas olei prorupit vt longobardi qui prius diu incassum laborauerant non solum sua vascula omnia sed vtrem quoq̃z quem vir dei detulerat implerent. Gratias agebant quia is qui oleū petere venerat benedicendo dedit quod postulabat. Alio quoq̃z tempore dum vehemens vbiq̃z fames incubuerat etiam beati Laurentij martyris ecclesia a longobardis fuerat incensa. Quam vir dei restaurare cupiens multos artifices ac plures subministrantes

oparios adhibuit. Quib⁹ nĉe erat vt quotidiani sūptus laborantib⁹ sine dilatione p̄berentur. sed exigē te eiusdem famis nĉitate panis defuit. cepere laborātes instāter victū q̄rere quia vires ad laborem ꝓter inopiā nō haberēt. qd vir dei audiens eos verbis ꝓsolabatur foris ꝓmittendo qd deerat. sed ipe gravie anxiabatur intus exhibere cibū nō valens quē ꝓmittebat. Cum vero huc illuc q̄ anxius ꝓgeret devenit ad clibanū in quo vicine mulieres p̄die coxerāt panes. ibi q̄ incurvatus aspexit ne fortasse a coquētib⁹ panis remansisz. Tuz repente panē mire magnitudinis atz insoliti candoris invenit quē detulit q̄dē ꝗ deferre artificib⁹ noluit ne fortasse alien⁹ esz ⁊ culpā velut ex pietate ꝓpetraret. Per vicinas itaq̄ mulieres hunc detulit eū q̄ omnib⁹ ostēdit. ac ne cui earuz remansisz inq̄sivit. omnes aūt q̄ p̄die coxerāt panē suum hūc esse negaverūt. atz panes suos se integro numero a clibano retulisse professe sunt. Tunc letus vir dñi perrexit ad multos artifices cū vno pane. ⁊ vt omnipotēti deo gratias agerent ām̄onuit. ⁊ qūo eis annonā prebuerat īdicavit. eis q̄ ad refectionē ꝓtin⁹ invitatis inventuz panem apposuit. quib⁹ sufficienē plene q̄ saciatis plura ex eo q̄ ipe panis fuerat fragmenta collegit. que frustra die quoq̄ altero eis ad refectionē intulit. sed idem qd ex fragmentis superat ipa q̄z que apposita fuerant fragmenta super abat. Factum est vt ꝑ dies decem omnes illi artifices atz operarij ex illo vno pane saciati hunc ⁊ quotidie ederēt ⁊ ex eo qd quotidie edi possit in crastinū supesset. acsi fragmenta panis illius per esū crescerēt. ⁊ cibū comedentiū ora repararent .xlviij.

Sed ne diutius mireris quid in virtute domini sanctul⁹ veneran dus vir fecerit exteri⁹. audi ex virtute dñi qualis interi⁹ fuit. Die eteniz quadā a longobardis capt⁹ quidaz diacon⁹ tenebatur ligatus eū q̄ ipi qui tenuerant vt interficerent cogitabāt. Adue ꝓsacēte aūt die vir dei sanctul⁹ ab eisdem longobardis petijt vt relaxari eiq̄ vita concedi debuisz. qd posse se facere omino negaverunt. Cunq̄ mortem illius deliberasse eos cerneret petivit vt sibi ad custodiam traci debuisz. Cui ꝓtinus rñderunt. Tibi q̄dem ad custodiendum eum damus. sed ea conditione interposita vt si iste fugerit ꝓ eo ipe morieris. Quod vir dei libenter accipiens p̄dictum diaconū in suam suscepit fidem. quem nocte media cum longobardos omnes somno gravi depressos aspiceret excitavit ⁊ ait. Surge ⁊ concitus fuge liberet te omnipotens deus. Sz isdem diaconus promissionis ei⁹ nō immemor respondit dicens. Fugere pater non possū. quia si ego fugero ꝓ me sine dubio ipe morieris. Quem vir dei sanctulus ad fugiendum compulit dicens. Surge ⁊ vade te omnipotens deus eripiat. nā et ego in manu eius sum. tantum in me possunt facere quantum in me ipse permiserit. Fugit itaq̄ diaconus ⁊ quasi deceptus in medio fideiussor remansit. Facto ergo mane longobardi qui diaconum ad custodiendum dederant venerunt. quē dederant petierunt. Sed hunc venerandus p̄sbr fugisse respondit. Tūc

illi inquiūt. Scis ipse meli⁹ q̄d cōue
nit. seru⁹ autem dñi constanter ait.
scio. Cui dixerūt. bon⁹ homo es no
lumus te p̄ varios cruciatus mori.
elige tibi mortez quam vis. Quib⁹
vir dñi respondit dicens. In manu
dei sū ea morte me occidite qua ipse
me occidi p̄miserit. Tūc omib⁹ q̄ illic
aderant lōgobardis placuit vt euz
capite trūcare debuissent. quaten⁹ si
ne graui cruciatu vitā eius p̄pendi
osa morte terminarēt. Cognito ita
q̄ q̄ sanctul⁹ q̄ inter eos pro sancti
tatis reuerentia magni honoris ha
bebatur occidend⁹ essz. omnes qui
in eodē loco inuenti sunt longobar
di p̄uenerunt. sicut sūt nimie crude
litatis leti ad spectaculum mortis.
Circunsteterūt itaq̄ acies. vir aūt
dñi deduct⁹ in mediū est. atz ex om
nib⁹ fortib⁹ viris elect⁹ est vn⁹ de q̄
dubium non essz q̄ vno ictu caput
eius abcideret. Venerandus ergo
vir inter armatos deductus ad sua
arma statim cucurrit. nam petiuit
vt sibi paululum licentia dareē orā
di. Cui dum concessū fuissz in traz
se strauit z orauit. Qui dum paulo
diutius oraret. hunc electus interfe
ctor calce pulsauit vt surgeret dicēs
Surge z flexo genu tende ceruicem
Surrexit aūt vir dñi genu flexit cer
uicem tetēdit. sed tenso collo eductā
contra se spatā intuens. hoc vnum
fertur publice dixisse sancte Johes
suscipe illā. Tūc elect⁹ carnifex eua
ginatum gladiū tenens ānisu forti
in altū brachiū p̄cussur⁹ leuauit sed
deponere nullo mō potuit. Nam re
pente diriguit z erecto in celuz gla
dio brachium implexibile remāsit.
Tunc omnis longobardorū turba
que ad illud mortis spectaculū ade
rat in laudis fauorem conuersa mi
rari cepit virum q̄z dei cum timore
venerari. quia profecto claruit cui⁹
sāctitatis essz. qui carnificis sui bra
chium in aere ligasset. itaq̄z postula
tus vt surgeret. surrexit. postulatus
vt brachiū sui carnificis sanaret ne
gauit dicens. Ego pro eo nullo mō
orabo nisi mihi antea iuramentuz
dederit quia cum manu ista xp̄ianū
hominem non occidat. Sed longo
bardus isdem qui vt ita dicam bra
chium contra deum tendendo per
diderat pena sua exigente compul
sus est iurare sese xp̄ianū hominem
nūq̄ occidere. Tunc vir dei p̄cepit
dicens. Depone manum deorsū. qui
statim deposuit atz ilico adiunxit.
Remitte gladium in vaginaz. z sta
stim remisit. Omnes ergo tante vir
tutis hominez cognoscentes boues
z iumenta que dep̄dati fuerant cer
tatim ei offerre in muncre volebāt.
Sed vir dei tale suscipe munus ren
nuit. munus autem bone mercedis
quesuit dicens. si mihi aliquid vul
tis concedere omnes captiuos q̄s
habetis mihi tribuite. vt habeā vn̄
pro vobis debeā orare. Factū q̄z est
q̄ omnes captiui cuz eo dimissi sūt
atz supna gratia disponente cum se
vn⁹ pro vno morti obtulit multos
a morte liberauit. Nihil in hac re
in sanctulo mireris. sed pensa si po
tes quis ille spiritus fuerit qui ei⁹
tam simplicem mentem tenuit. atq̄z
in tante virtutis culmine erexit. vbi
enim z eius animus fuerit quando
mori pro proximo tam constanter
decreuit. z pro temporali vita frīs
vnius desperit suam. atz sub gladio
ceruicē tetendit. Que ergo vis amo
ris illud cor tenuit q̄ mortem suaz

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pro vnius salute proximi nō expa-
uit? Scimus certe quia isdem vir
venerabilis sanctulus ipa elementa
quoq litterarum plene nō nouerat
legis precepta nesciebat. sed q ple
nitudo legis est charitas legem to
tā in dei ac pximi dilectōe seruauit
Et quod foris ī cognitione nō no
uerat ei intus viuebat in amore. et
qui nunq̄ fortasse legerat quod de
redemptore nostro Iohannes apo
stolus dixit. Quoniam sicut Ille p
nobis animam suā posuit. sic ⁊ nos
debemus pro fratribus animaz po
nere. tam sublime apostolicum p̄ce-
ptuz faciendo magis q̄ sciendo no
uerat. Comparem? si placz cuz hac
nostra indocta scientia illius doctā
ignorantiam. Ibi hec nostra iacet
vbi illius disciplina eminet. Nos ō
virtutibus vacui loquimur ⁊ quasi
inter fructifera arbusta positi odo-
ramus poma nec manducam?. ille
virtutum fructus carpere nouerat
q̄uis hos in verbis odorare nescie
bat.

Ex q̄rto li. dya. xlix.

Adhuc in mōasterio meo po
situs cuiusdam valde vene-
rabilis viri relatiōe cogno
ui qd dico. Aiebat enim quia vene
rabilis pater noīe spes monasteriū
cōstruxit in loco cui vocabulū am-
ple est. Qui sexti fere milliariū inter-
iacente spatio a vetusta mirsie vrbe
disiungitur. Nunc omnipotens et
misericors deus ab eterno verbere
flagellando protexit. ei q dispensa
tionis sue maximam ⁊ seueritatem
seruauit ⁊ gratiaz. Quantum q eū
prius flagellando dilexerat p? modū
perfecte sanando mōstrauit. ei? nāq
oculos p quadraginta annorū spa
cia ptinue ceitatis tenebris presit.
nulluz ei lumen vel extreme visiōis
aperiens. Sed quia nemo in ver-
bere illi? gratia in se destituente sb-
sistit ⁊ nisi isdem misericors pater q
penā irrrogat patiētiā prestet. mox
p impatientiaz pccm nobis ipa au
get correptio pccorū. fit q mō mise
rabili vt culpa nostra vnde sperare
debuit terminū inde sumat auginē-
tuz. idcirco nostra deus infirm a cō
spiciens flagellis suis custodiā per-
miscet. atq in percussiōe sua electis
filijs nūc misericorditer iustus est.
vt sint quibus debeat postea iuste
misereri. Vnde venerabilem senem
dum exteriorib̄ tenebris premēt
interna luce nunq̄ destituit. Qui cū
flagello fatigaretur corporis habe
bat per sanctispiritus custodiaz cō
solationem cordis. Cum vero anni
iam quadragesimi fuissz in cecitate
tempus expletum ei domin? lumen
reddidit. vicinum suum denūciauit
obitum. atz vt in monasterijs circū
quaq constructis verbum vite pre
dicaret āmonuit quatenus corpo-
ris recepto lumine visitatis in cir
cuitu fratribus cordis lumen aperi
ret. Qui statim iussis obtemperans
fratrum cenobia circuijt mandata
vite que agendo didicerat predica
uit. Quintodecimo ergo die ad mo
nasterium suū peracta predicatione
reuersus est. ibi q fratribus conuo
catis astans in medio sacramentuz
dominici corporis ⁊ sanguinis sum
psit mox q cum eis mysticos psal
morum cantus exorsus est. qui illis
psallentib? orationi intentus aiam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

reddidit. Omnes vero fratres q̃ ad-
erant ex ore eius colũbã exisse vide
runt. Que mox apto oratorij tecto
egressa aspicientib⁹ fratribus pene
trauit celũ. cuius idcirco animam ĩ
columbe specie apparuisse credẽdũ
est. vt omnipotens deus ex hac ipa
specie ostenderet ei vir ille q̃ simpli
ci corde seruiſſ̃ .l.

In eadem prouincia mirsie p̃sby
ter quidam p̃missam sibi cũ magno
timore domini regebat ecclesiam. q̃
ex tempore ordinis accepti presby-
teram suam vt sororem diligens. ſz
quasi hostem cauens ad se propi⁹
accedere nunq̃ sinebat eam q̃ sibi-
met appropinquare nulla occasiõe
p̃mittens ab ea sibi familiaritatis
cõmunionem funditus abciderat.
Habent quippe sancti viri hoc pro
prium. nam vt semp ab illicitis lon
ge sint. a se plerunq̃ etiam licita ab
cidunt. vnde isdem vir ne aliquaz p
eam vnq̃ incurreret culpam sibi eti
am ministrari p illam recusabt ne-
cessaria. Hic ergo venerabilis pres
byter cum longaz vite implesſ̃ eta
tem anno quadragesimo ordinati-
onis sue inardescẽte graviter febre
correptus ad extrema deductus est
Sz cũ eũ presbytera sua conspicẽt
solutis iam membris quasi in mor
tem distensum vtrum ei adhuc vita
le spiramen inesset naribus eius ap
posita curauit aure dinoscere. Qd
ille sentiens cui remissius inerat fla
tus quanto ãnisu valuit vt loq̃ po
tuiſſ̃ in ferueſcente spiritu collegit
vocẽ atz erupit dicẽs. Recede a me
mulier. Adhuc igniculus viuit. pa
leam tolle. Illa ergo recedente cre-
scente virtute corporis cuz magna
cepit letitia clamare dicens. Bene
veniãt domini mei. bene veniãt do
mini mei. quid ad tantillũ seruũ ve
strũ estis dignati conuenire. Venio
venio. gratias ago. grãs ago. Cum
q̃ hoc iterata crebro voce repetẽt
quib⁹ hoc diceret noti sui qui illum
circunsteterũt requirebant. Quib⁹
ille ãmirando rñdit dicens Nunq̃
p̃uenisse hic sanctos apl̃os non vi-
detis? Beatũ petrum ⁊ pauluz pri
mos apl̃oz nõ aspicitis? Ad quos
iterũ cõuersus dicebat. Ecce venio
ecce venio. atz inter hec verba aiaz
reddidit. Et q̃ veracitẽ sc̃os apl̃os
videret eos etiam sequẽdo testat⁹
est. Quod plerũq̃ p̃tingit iustis vt
in morte sua sanctorum precedẽtiũ
visiones aspiciant ne ipam mortis
sue penalem sententiaz pertimescãt.
Sz dum eorum menti eternorum ci
uium societas ostenditur a carnis
sue copulatione sine doloris ⁊ for-
midinis fatigatione soluantur .li.

Interea neq̃ hoc silendum arbi-
tror quod mihi personarum grani
um atz fidelium est relatione comp
tum. Gothorum nanq̃ tempore hu
ius vrbis nobilissima puella galla
simachi consulis ac patricij filia in-
tra adolescentie tpa marito tradita
in vnius anni spatio eius est morte
viduata. quam dum feruente mũdi
copia ad iterandũ thalamũ ⁊ op es
⁊ etas vocarent magis elegit spiri-
talibus nuptijs copulari deo. in q̃
bus a luctu icipitur. sed ad gaudia
eterna peruenitur q̃ carnalibus nu
ptijs subijci que a letitia semper in-
cipiunt ⁊ ad finem cum luctu tẽdũt
Huic aũt cum valde ignea consper
sio corporis inesset ceperunt medi
ci dicere. quia niſi ad amplexus vi-
riles rediret calore nimio cõtra na

turam barbaz essz habitura .qd ita
qz post factum est. Sed sancta muli
er nihil exteriozis deformitatis ti
muit que interiozis sponsi speciem
amauit. Nec verita est si hoc in illa
fedarek quod a celesti sponso in ea
non amaretur. Mox ergo vt eiꝰ cō
iunx defunctus est. abiecto seculari
habitu ad omnipotētis dei seruiti
um sese apud beati petri apostoli ec
clesiam monasterio tradidit. ibi qz
multis ānis simplicitati cozdis atz
ozationi dedita larga indigentibꝰ
elemosynarū opa impēdit. Cunqz
omnipotens deus perbennem iam
mercedem reddere eius laboribus
decreuissz cancri vlcere in mamilla
percussa est. Nocturno aūt tēpoze
ante lectū illius duo candelabza lu
cere consueuerāt. quia videlicz ami
ca lucis non solum spiritales sz etiā
cozpales tenebzas odio habebat.
Que dum nocte quadam ex hac ea
dem iaceret infirmitate fatigata. vi
dit beatum petruz intra vtraqz can
delabza ante lectulum suuz astitisse
nec perterrita timuit. sed ex amoze
sumens audaciam exultauit ei qz di
xit. Quid est domine mi? Dimissa
sūt mihi pcā mea cui ille benignissi
mi vt est vultus inclinato capite an
nuit dicens. Dimissa veni. Sz quia
quandam sanctimonialem feminaz
in eodem monasterio pze ceteris di
ligebat ilico galla subiunxit. Rogo
vt sozoz benedicta mecum veniat.
Cui ille respondit. Non. sed illa ta
lis tecum veniat. hec vero quam pe
tis die te erit ēcesimo secutura. His
ergo expletis. apostoli visio assisten
tis z colloquētis ablata est. At illa
protinus cuncte cōgregationis ma
trem accersiuit. eiqz quid viderit qd
ve audierit indicauit. Tertio autem
die cum ea que fuerat iussa sozoz de
functa est. Illa vero quam ipsa po
poscerat tricesimo die subsecuta est
Quod factuz nuncusqz in eodē mo
nasterio manz mēozabile. sic qz hoc
a precedentibus matribus traditū
narrare illic subtiliter solent iunio
res que nunc sunt sancte moniales
virgines. acsi illo ī tempoze huic tā
grandi miraculo z ipe affuissent

.lij.

In ea porticu que euntibus ad
ecclesiam beati clementis peruia fu
it quidam seruulus nomine quicqdē
pauper rebꝰ sed meritis diues erat
quem longa egritudo dissoluerat.
Nam ex quo illum scire potuimus
vsqz ad finem vite paraliticus iace
bat. Quid dicam quia stare nō po
terat qui nunqm in lecto suo surgere
vel ad sedendum valebat nunqm ma
num suaz ad os perducere nunqm se
potuit in latus aliud declinare. Hu
ic ad seruiendum mater cum fratre
aderat. z quicqd ex elemosyna po
terat accipere hoc eozum manibus
pauperibus erogauit. Nequaqm lit
teras nouit. sed scripture sacre sibi
met codices emerat z religiosos qs
qz in hospitium suscipiens hos co
ram se legere studiose faciebat. Fa
ctum qz est vt iuxta modum suū ple
ne sacram scripturam disceret cum
sicut dixi litteras funditus ignora
ret. Studebat in dolore semper gra
tias agere. hymnis z dei laudibꝰ di
ebus z noctibus vacare. Sed cum
iam tempus adesset vt tanta eiꝰ pa
tientia remunerari debuissz mēbro
rum dolor ad vitalia redijt. Cunqz
iam se morti proximuz agnouit pe
regrinos viros. atqz in hospitalita

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

te susceptos ā nouit vt surgerent ⁊ cum eo psalmos pro expectatione sui exitus decantarent. Cunq; cum eis ⁊ ipse moriens psalleret voces psallentium repente conpescuit cuz terrore magni clamoris dicens. Tacete. Nunquid non auditis quante resonant laudes in celis? Et cuz ad easdez laudes quas intus audierat aure cordis attenderet. sancta illa anima carne soluta est. qua scilicet exeunte tanta illic fragrantia odoris aspersa est vt omnes illi qui aderant inestimabili suauitate replerē tur. ita vt per hoc patenter agnoscerent q̄ eam laudes in celo suscepissent. Cui rei monachus noster interfuit qui nūcusq; viuit ⁊ cū magno fletu attestari solz. quia quousq; corpus eius sepulture traderent ab eorum naribus odoris illius fragrā tia non recessit. .liij.

Eo tempore quo monasterium petij anus quedaz redempta nomine in sanctimoniali habitu constituta in vrbe hac iuxta beate Marie semper virginis manebat ecclesiam Hec illius irundinis discipula fuerat que magnis virtutibus pollēs super predestinos montes vitaz heremiticam duxisse ferebatur. Huic autem redempte due in eodem habitu discipule aderant vna nomine romula ⁊ altera que nunc adhuc superest quam quidem facie scio sed nomine nescio. Tres itaq; he ī vno habitaculo commorantes morum quidem diuitijs plenam. sed tamen rebus pauperem vitam ducebant. Hec autem quam prefatus sum romula aliam condiscipulam suā quā prediximi magnis vite meritis anteibat. Erat quippe mire patientie. summe obedientie. custos oris sui ad silentiuz. studiosa valde ad continue orationis vsum. Sed quia plerūq; hi quos iaz perfectos homines estimant adhuc in oculis summi opifici aliquid imperfectionis habent. sicut sepe imperiti homines necduz perfecte sculpta sigilla conspicimus ⁊ iaz quasi perfecta laudamus. que tamen adhuc etiam artifex considerat ⁊ limat. Laudari ea audit ⁊ tamen ea tundere meliorādo non desinit. Hec quam predixi romula ea quam greco vocabulo medici paralisim vocant molestia corporali percussa est. multis q̄ ānis in lecto decubans pene omni iacebat membrorum officio destituta. nec tamē hec eadem eius mentem ad impatientiam flagella perduxerunt. Nam ipsa ei detrimenta membrorum facta fuerant incrementa virtutum. q̄ tanto solicitius ad vsum orationis excreuerat. quanto et aliud quodlibet agere nequaquaz valebat. Nocte ergo quadam eandez redemptā quam prefatus sum. que vtrasq; discipulas suas filiarum loco nutriebat vocauit dicens. mater veni mater veni. que mox cum alia eius cōdiscipula surrexit sicut vtrisq; referē tibus et multis res eadem claruit. et ego quoq; in eodez tempore agnoui. Cunq; noctis medio lectulo iacentis assisterent subito celit' lux emissa omne illius cellule spacium impleuit. ⁊ splendor tāte claritatis emicuit vt corda assistentium inestimabili pauore perstringeret. atq; vt post ipse referebant omne in eis corp' obrigescēt. et in subito stupo

re remanerent. Cepit nanq; quasi cuiusdam magne multitudinis ingredientis sonitus audiri. ostiū cellule concuti acsi ingredientium turba premeretur. atq; vt dicebant in tantum multitudinem sentiebant Sed nimietate timoris ⁊ luminis videre non poterant. quia earum oculos ⁊ pauor depresserat. ⁊ ipsa tāti luminis claritas reuerberabat. quam lucem protinus miri est odoris flagrantia subsecuta. ita vt earū animum quem lux emissa terruerat odoris suauitas refoueret. Sed cuz vim claritatis ferre non possent cepit eadem romula assistentem ⁊ trementem redemptam suorum morū magistrā blanda voce consolari dicens. Noli timere mater non mori or modo. Cunq; hoc crebro dicēt paulatim lux que emissa fuerat sbtracta est. sed is qui subsecutus est odor remansit. Sic q; dies secūdus ⁊ tertius transiuit vt aspersa flagrātia odoris maneret. Nocte ergo q̄rta eandem magistram suam iterum vocauit. Qua veniente viaticuz petijt ⁊ accepit. Necdum vero eadem redempta vel alia eius condiscipula a lectulo iacentis abcesserat. ⁊ ecce subito in platea ante eiusdem cellule ostium duo chori psallentium constiterant. et sicut se dicebant sexus ex vocibus discreuisse psalmo die cantus dicebant viri ⁊ femine respondebant. Cunq; ante fores cellule exhiberentur celestes exequie sancta illa anima carne soluta est. atq; in celum ducta. quantoq; chori psallentium altius ascendebant tanto cepit psalmodia lenius audiri quousq; ⁊ eiusdem psalmodie sonitus ⁊ odoris suauitas elongata finiretur.

.liiij.

Sed neq; hoc silcam q̄ predictus probus dei famul⁹ de sorore sua musa nomine puella parua narrare consueuerat dicens. q̄ quadaz ei nocte per visionem sancta dei genitrix virgo maria apparuit atz coeuas ei in albis vestibus puellas ostendit. Quibus cum illa admisceri appeteret sed se eis iungere non auderet beate Marie semper virginis est voce requisita. an vellet cum eis esse atq; in eius obsequo viuere. Cui cum puella eadem diceret volo. ab ea protinus mandatum accepit vt nihil vltra leue ac puellare agēt. a risu ⁊ iocis se abstineret. sciens per omnia q̄ inter eas virgines quas viderat ad eius obsequium die tricesimo veniret. Quibus visis in cūctis suis moribus puella mutata ē omnem q̄ a se leuitatem puellaris vite magna grauitatis detersit manu. Cunq; eam parentes eius mutatam esse mirarentur requisita rez retulit. quid sibi beata dei genitrix iusserit vel qua die itura esset ad obsequium eius indicauit. Cū post vicesimum quintum diem febre correpta est die autem tricesimo cum hora exitus eius appropinquasset eandem beatam genitriccm dei cuz puellis quas per visionem viderat ad se venire conspexit. Cui etiam se vocanti respondere cepit. ⁊ depressis reuerenter oculis aperta voce clamare. Ecce domina venio. ecce domina venio. In qua etiam voce spirituz reddidit. et ex virgineo corpore habitatura cum sanctis virgi

nibus exiuit

.lv.

Etsi omnes baptisatos infantes atq; in eadem infantia morientes ingredi regnum celeste credendum est.omnes tamen paruulos q̃ scilicet loqui possunt regna celestia ingredi credendum non est .Quia non nullis paruulis eiusdem regni celestis aditus a parentibus claudi tur si male nutriantur. Nam q̃dam vir cunctis in hac vrbe notissimus ante triennium filium habuit annorum sicut arbitror quinq; . Quem nimis carnaliter diligens remisse nutriebat.atq; idem paruulus q̃d dictu graue est mox vt eius animo aliquid obstitisset maiestatem dei blasphemare consueuerat . Qui in hac ante triennium mortalitate percussus venit ad mortem. Cunq; eũ suus pater in sinu teneret sicut hi testati sunt qui presentes fuerunt malignos ad se spiritus venisse tremẽtibus oculis puer aspiciens cepit clamare.Obsta pater.obsta.qui clamans declinabat faciem vt se ab eis in sinu patris absconderet. Quem cum ille trementem requireret q̃d videret.puer adiunxit dicens.Nauri homines venerunt qui me tollere volunt.Qui cum hoc dixisset maiestatis nomen protinus blasphemauit ⁊ animã reddidit .Et enim omnipotens deus ostenderet pro quo reatu talibus fuisset executoribus traditus.vnde viuentem pater suꝰ noluit corrigere.hoc morientẽ permisit iterare.vt qui diu per diuinitatis patientiam blasphemus vixerat quandoq; per diuinitatis iudicium blasphemaret ⁊ moreretur q̃tenus reatum suuz pater eius agnosceret.qui paruuli filij animam negligens .paruulum peccatorem ie henne ignibus nutrisset

lvi.

In monasterio meo quidam ante decennium gerontius dicebatur.qui cum graui molestia corporis fuisset depressus in visione nocturna albatos viros ⁊ clari omnino habit? in hocipsum monasterium descendere ō superioribus aspexit.qui dum coraz lecto iacentis assisterent vnus eorum dixit.Ad hoc venimus vt de monasterio Gregorij quosdam fratres in militiaz mittamus atq; alteri precipiens adiunxit.Scribe marcellinum ⁊ valentinianũ atq; alios quorum nunc nomina non recordor.Quibus expletis addidit dicens.Scribe ⁊ hunc ipsum qui nos aspicit.Ex qua visione certus redditus predictus frater facto mane innotuit fratribus qui essent ex eadem cella morituri quos se etiam denuntiauit esse secuturũ.Cum die alia predicti fratres mori ceperunt atq; sub eodem ordine se in morte secuti sunt quo fuerũt in descriptione nominati . ad extremum vero ⁊ ipse obijt qui eosdem fratres mortuos preuidit.

.lvij.

In ea mortalitate que patricij narsi temporibus hanc vrbez vehementer afflixit in domo valeriani romane vrbis aduocati puer armentarius fuit precipue simplicitatis ⁊ humilitatis.Cuz vero eiusdẽ aduocati domus eadem clade vastaretur isdem puer percussus est et vsq; ad extremum deductus.qui ſb

ito sublatus a presentibus redijt. si-
bi q̃ dominum suũ fecit vocari cui
ait. Et ego in celo fui. ⁊ qui de hac
domo mozituri sũt agnoui. Ille at
q̃ ille mozituri sunt. tu vero non ti
meas. quia hoc in tempoze mozitu
rus non es. Ut vero scias q̃ me fuis
se in celum verum fateoz. ecce acce
pi illic vt linguis omnium loquar.
nunquid non cognituz tibi fuit gre
cam linguam me omnino nesciſse ⁊
tamen grece loquoz vt cognoscas
an verum sit q̃ me omnes linguas
accepisse testificoz. Cui tunc grece
dominus suus locutus est atq̃ ille
in eadem lingua respondit vt cũcti
qui aderant mirarentur. In eadem
quoq̃ domo predicti narsi spatari⁹
milgar manebat. qui festine ad egr̃
deductus ei milgarica lingua locu
tus est. sed ita puer ille in italia na
tus ⁊ nutritus in eadez barbara lo
cutione respondit. acsi eadem fuissz
gente generatus. Mirati sũt omnes
qui audiebant atq̃ ex duarum lin-
guarum experimento quas eum an
tea nesciſse nouerant crediderũt de
omnib⁹ quas probare minime va
lebant. Tunc per biduum mozs ei⁹
dilata est. sed die tertio quo occul
to iudicio nescitur manus ac bra-
chia lacertos q̃ suos dentibus la
niauit atz ita a corpe exiuit. q̃ moz
tuo omnes illi quos predixerat ex
hac protin⁹ luce subtracti sunt. Nul
lus q̃ in illa domo ex eadem tempe
state defunctus est. qui voce illius
denunciatus non est.

lviij.

Neq̃ hoc silentium puto q̃ de
theophanio cẽtũcellensis vrbis co
mite in eadem vrbe positus multis
attestantib⁹ agnoui. Fuit nanq̃ vir
misericordie actibus deditus bo-
nis operibus intentus hospitalita
ti precipue studens. exercendis q̃dẽ
comitatus curis occupatus agebat
terrena ⁊ temporalia sed vt post in
fine claruit magis ex debito q̃ ex ĩ-
tentione. Nam cum propinquante
mortis eius tempoze grauissima ae
ris tempestas obsisteret. ne ad sepe-
liendum duci potuissz euz vxoz sua
cum vehemẽtissimo fletu inquisiuit
dicens. Quid faciam. quomodo te
ad sepeliendum eijtio que ostiũ do
mus huius pre nimia egredi tẽpe
state non possum? Tunc ille respon
dit. Noli mulier flere quia mox vt
ego defunctus fuero eadem hoza se
renitas rediet. cuius protinus ⁊ vo
cem mozs ⁊ mortem serenitas est se
cuta. Quod signum etiam alia ad-
miranda ⁊ non minoza sunt signa
comitata. nam manus eius ⁊ pedes
podagre humoze tumescentes versi
ĩ vulneribus fuerũt ⁊ profluente sa
nie putrebant. Sed dum corpus ex
moze ad lauandum esset nudatum.
ita manus pedes q̃ eius sani inuen
ti sunt acsi nunq̃ vulneris aliquid
habuissent. Ductus itaq̃ ac sepult⁹
est eius q̃ coniugi visuz est vt quar
to die in sepulcro illi⁹ marmoz q̃d
superpositum fuerat mutari debuis
set. Quod videlicet marmoz corpo
ri eius superpositum dum fuissz ab
latum tanta ex corpoze eius flagrã
tia odoris emanabat. acsi ex putre
scente carne ipsius pro vermibus
aromata ferbuissent.

lix.

Theoderici regis temporibus
pater soceri mei in siciliam exactio
nem canonis egerat atq̃ ad italiaz
redibat. cuius nauis appulsa est ad

insulam que liparis appellatur. Et
quia illic vir quidaz solitarius ma
gne virtutis habebatur dum naute
nauis armamenta repararent visū
est predicto patri soceri mei ad eun
dem viruz pergere se q̃ eius oratio
nib⁹ ꝑmēdare quos vir domini cū
vidissz eis inter alia colloquens di
xit. Scitis quia rex theoderic⁹ mor
tuus est. Cui illi protin⁹ responde
runt. Absit. Nos eum viuentem di
misimus ⁊ nihil tale ad nos de eo
nuncusq̃ platuz est. Quibus dei fa
mulus addidit dicens etiam mortu
us est. Naz hesterno die hora nona
inter iohannem papam etsi machū
patricium discinctus atq̃ discalcia
tus ⁊ vinctis manibus deductus ī
hac vicina vulcani olla iactat⁹ est.
Quod illi audientes solicite cōscri
pserunt diem atz in italiam reuersi
eodem die theodericū regem fuisse
inuenerunt mortuum. quo die eius
exitus atq̃ supplicium dei famulo
fuerat ostensum. Et quia ioannem
papam affligendo in custodia occi
dit. simachum q̃z patriciū ferro tru
cidauit ab illis iuste mitti in ignem
apparuit q̃s in hac vita iniuste iudi
cauit lx.

Gothorum tpe quidam spectabi
lis vir reparatus nomine venit ad
mortem. Qui dum diu ĩmotus ac
rigidus iaceret. visuz est q̃ ab eo fū
ditus flatus vitalis exissz atq̃ exa
nime remansit corpus. Cunq̃ esset
⁊ multi qui conuenerant ⁊ eum iaz
mortuum familia lugeret subito re
dit. ⁊ cunctorum plangentiuz in stu
porem verse sunt lachryme. Qui re
uersus ait. Citius ad ecclesiam bea
ti laurentij martyris que ex noīe cō
ditoris damasi vocatur pueruz mit
tite ⁊ quid de tiburtio p̄sbro agatur
videat ⁊ renunciare festinet. Qui vi
delicet tunc tiburcius carnalib⁹ de
sideriis subiacere ferebatur. Cuius
adhuc vite morū q̃ bene quoq̃ flo
rentius eius nunc ecclesie presbyter
meminit. Cum vero puer pergeret
narrauit isdem reparatus qui ad se
reuersus fuerat quid de illo vbi du
ctus fuerat agnouit dicens. Para
tus fuit rogus ingens. deductus au
tem tiburcius presbyter in eo est su
perpositus. atq̃ supposito igni con
cremat⁹. Alius autem parabatur
rogus cuius a terra in celum cacu
men tēdi videbatur. Cui emissa vo
ce clamatum est cuius esset. His er
go dictis statim reparatus defun
ctus est. Puer vero qui transmissus
ad tiburcium fuerat, iam eum mor
tuum inuenit. qui videlicet repara
tus ductus ad loca penarum. dum
vidit redijt narrauit ⁊ obijt aperte
monstratur. quia nobis illa non si
bi viderat. quibus dum adhuc con
cessum est viuere licz ⁊ a malis ope
ribus emendare. Rogum vero con
strui reparatus vidit non q̃ apud
infernum ligna ardeant vt ignis fi
at. sed narraturus hic viuentibus
illa de incendio prauorum vidit
ex quibus nutriri apud viuentes
corporalis ignis solet. vt per hec as
sueta audientes discerent. qō de in
suetis timere debuissent .lxi.

Quidā curialis ī valeriana puin
cia sāctissimo pascali sabbato iuuē
culam cuiusdā filiam in baptisma
te suscepit. Qui post ieiunium do
mū reuersus multo q̃ vino inebria
tus eandem filiolam suā secū manē

petijt. eāq; nocte illa quod dictu ne
fas est perdidit. Cunq; mane facto
surrexisset reus cogitare cepit vt ad
balneum pergeret. acsi aqua balnei
lauaret maculam peccati. Perrexit
igitur lauit cepit q; trepide ecclesiā
ingredi. sed si tanto die ad ecclesiaz
non iret erubescebat hōines. si vero
iret pertimescebat iudicium dei Vi
cit itaq; humana verecundia. perre
xit ad ecclesiam sed tremebundus
ac pauens stare cepit. atq; per singu
la momenta suspectus qua hora im
mundo spiritui traderetur. ⁊ coram
omni populo vexaretur. Cunq; ve
hementer timeret ei in illa missaruz
celebritate quasi aduersi nihil con
tigit. qui letus exiuit ⁊ die altero ec
clesiam iam securius intrauit. factū
q; est vt per sex continuos dies let⁹
ac securus procederet estimans q⁹
eius scelus dominus aut nō vidissz
aut visum misericorditer dimisisset.
Die autez septimo subita morte de
functus est. Cunq; sepulture tradi
tus fuisset. per longum tempus vi
dentibus cunctis de sepulcro eius
flamma exiuit ⁊ tam diu ossa eius
concremauit quousq; omne sepul
crum consumeret ⁊ terra que in tu
mulo collecta fuerat defossa videre
tur. qō videlz omnipotens deus fa
ciens ostendit quid eius anima in
occulto pertulit cuius et corpus aū
humanos oculos flāma cōsumpsit.
Qua in re nobis quoq; audienti
bus hoc exemplum formidinis da
re dignatus est quatenus ex hac cō
sideratiōe colligamus quid anima
viuens ac sentiēs pro reatu suo pa
titur. si tanto ignis supplicio etiam
insensibilia ossa concremantur

lxij.

Petrus quidaz monachus ex
regione ortus hibernie loco vaste
solitudinis cui euassa nomen est in
herebat hic prius q⁹ heremum pete
ret molestia corporis interuenente
defunctus est. Sed protinus cor
pori restitutus inferni se supplicia at
q; innumera loca flammarum vi
disse testabatur. qui etiam quosdaz
hui⁹ seculi potentes ī eisdem flāmis
suspensos se vidisse narrauit. qui cū
iā deduct⁹ essz vt in illo iam ⁊ ipse
mergeretur subito angelū choruscī
habitus apparuisse fatebatur. q̄ euz
in ignē mergi ꝓhiberet. cui etiaz di
xit. Egredere ⁊ qualiter tibi post hō
viuendū sit cautissime attende. post
quā vocem paulatiz recalescentib⁹
membris ab eterno mortis somno
euigilans cuncta q̄ circa illum fue
rant gesta narrauit. tantis q; post
modum se vigiliis ieiunijs q; ꝓstrin
xit vt inferni eum vidisse ⁊ pertimu
isse tormenta. ⁊ si taceret lingua cō
uersatio loqueretur.

lxiij.

Ante triēniū quoq; in hac pesti
lentia que hanc vrbē clade vehemē
tissime ꝗpopulauit in qua etiā cor
porali visu sagitte celitus venire et
singulos quosq; ferire videbantur.
Quidā miles in hac cadē nr̄a vrbe
pcussus ad extrema puenit. q̄ educt⁹
e corpe exanimis iacebat. sed citius
redijt ⁊ q̄ cū eo fuerant gesta narra
uit. Aiebat eēm ficut tunc ⁊ res mul
tis īnotuit. q; pons erat sub q̄ niger
atz caliginosus fetoris intolerabil⁹
nebulā exalans fluuius decurrebat
Transacto autem ponte amena pra

ta erāt atq̃ virentia odoriferis herbarum floribus adornata in quib⁹ albatorū hominum conuenticula esse videbantur. Tantus q̃ in loco eodez odor suauitatis inerat. vt ipa suauitatis flagrātia illic omnes deambulantes habitantes q̃ satiaret Ibi mansiones diuersorum singule multitudine lucis plene. ibi quedā mire potentie edificabatur domus que aureis videbatur latriculis cōstrui. sed cuius esset non potuit agnosci. Erant vero super ripam predicti fluminis non nulla habitacula sed alia exurgentis fetoris nebula tangebantur. alia autez exurgēs fetor ex flumine minime tangebat. Hec vero erat in predicto ponte. probatio vt quisquis per eum iniusto rum vellet transire in tenebroso fetenti q̃ fluuio laberetur. iusti vero quibus culpa non obstitit securo p euz gressu ac libero ad loca amena peruenirent. Ibi se etiam petruz ecclesiastice familie maiorem qui ante quadriennium defunctus est deorsum posituz in locis istis teterrimis magno ferri pondere religatum ac depressum vidisse confessus est. qui dum requireret cur ita esset ea se dixit audisse que nos qui eum in hac ecclesiastica domo nouimus scientes acta eius recolimus dictum nāq̃ est. Hec idcirco patitur. quia si quod ei pro facienda vltione videbatur ad inferendas plagas plus ex crudelitatis desiderio q̃ obediētia seuiebat. quem sic fuisse nullus q̃ illum nouit ignorat. ibi se z quēdaz peregrinum presbyterum vidisse fatebatur. qui ad predictum pontem veniens tanta per eum auctoritate transiit quanta z hic sinceritate vixit. In eodem ponte q̃z stephanum quendam se cognouisse testatus est qui dum transire voluissz eius pes lapsus est. z ex medio corpore iam extra pontem deiectus atz a quib⁹ da z teterrimis viris ex flumine surgentibus per coxas deorsum. atq̃ a quibusdam albatis z speciosissimis viris cepit per brachia sursuz trahi Cunq̃ hoc luctamen essz vt hūc boni spiritus sursum mali deorsuz traherent. ipe qui hec videbat ad corpus reuersus est. z quid de eo plenius gestuz sit minime cognouit. qua in re eiusdez stephani vita datur intelligi. quia in eo mala carnis cum elemosynarum operatione certabāt Qui enim per coxas deorsum per brachia trahebatur sursum patz nimirum. quia et elemosynas amauerat z carnis vicijs pfecte non resistere que eum deorsum trahebant. sz in illo occulto arbitri examine qō in eo vicerit z nos z eum qui vidit z reuocatus est latet. Constat tamē quia isdem stephanus postq̃ z inferni loca vidit z ad corpus redijt perfecte vitaz minime correxit. qui post multos annos de corpore ad huc ad certamen vite z mortis exiuit. Qua de re colligitur quia ipsa quoq̃ inferni supplicia cum demonstrātur alijs hoc ad adiutoriū alijs vero ad testimoniū fiat. vt isti videant mala que caueant. illi vero eo amplius puniātur q̃ iferni supplicia iā visa z cognita vitare noluerāt

Iuxta nos q̃dā deusdedit. Iriiij noie religiosus habitabat q̃ calciamenta solebat opari. de quo alter p reuelationem vidit q̃ ei⁹ domus

edificabatur. sed in ea cōstructores sui in solo die sabbati videbantur operari. qui eiusdem viri postmodum vitā subtiliter requirens inuenit. q̃ ex his que diebus singulis laborabat q̃cquid ex victu ⁊ vestitu supesse potuissꝫ die sabbato ad beati petri ecclesiam deferre consueuerat atq̃ indigentibus erogare. qua ex re p̃pende quia non immerito domus ipsius fabrica sabbato crescebat.

.lxv.

Tres sorores pater meus habuit que cuncte tres sacre virgines fuerunt quarū vna tarsilla. altera gordiana. alia emiliana dicebat. Uno omnes ardore conuerse. vno eodem q̃ tempore sacrate sub districtione regulari degētes in domo propria socialem vitam ducebant. Cunq̃ essent diutius in eadem conuersatione cepit quotidianis incrementis in amorem conditoris sui tarsilla ⁊ emiliana succrescere. Et cum solo h̃ essent corpore quotidie animo ad eterna transire. at contra gordiane animus cepit a calore amoris intimi per quotidiana detrimenta tepescere. ⁊ paulisper ad huius seculi amorem redire. Crebro autem tarsilla dicere emiliane sorori sue cum magno gemitu solebat. Uideo gordianam sororem meam de nostra sorte non esse. perpendo enim quia foras defluit ⁊ cor ad quod proposuit non custodit. quam curabant q̃tidie blanda redargutione corripere. atq̃ a leuitate morum ad gravitatem sui habit⁹ reformare. que quidem resumebat vultum subito gravitatis inter verba correptionis. ſz cum eiusdem hora correptionis trāsissꝫ transibat protinus ⁊ superducta gravitas honestatis. mox q̃ ad levia verba redibat. puellarum gaudebat societate laicarū. eiq̃ persona valde onerosa erat quecunq̃ huic mundo dedita non erat. Quadam vero nocte huic tarsille que inter sorores suas virtute continue orationis. afflictionis studiose. abstinentie singularis. gravitate vite honorabilis in honore ⁊ culmine sanctitatis excreverat sicut ipsa narrauit p̃ visionem. a trauus meus felix huius romane ecclesie antistes apparuit. ei q̃ mansionem perpetue claritatis ostendit dicens. Veni quia in hac te lucis mansione suscipio. que subsequenti die mox febre correpta ad diem peruenit extremum. Et sicut nobilibus feminis viris q̃ morientibus multi conueniunt. qui eorum proximos consolentur. et sic eadem etiam hora qua emisit spiritum multi viri ac femine eius lecturlum circūsteterūt. inter quas mater mea affuit. Tum subito illa sursum respiciēs Jesum venientē vidit. ⁊ cum magna aiaduersione cepit circunstātib⁹ clamare dicens. Recedite ihus venit. Cūq̃ in eū intenderet quē videbat sancta illa aia e carne soluta est Tāq̃ subito flagrantia miri odoris aspersa est vt ipa q̃z suauitas cūctis ostenderet illic auctorem suauitatis venisse. Cunq̃ corpus eius ad lauandum more mortuorū essꝫ nudatum. longe orationis vsu in cubitis eius ac genibus camelorum more inuenta est obdurata cutis excreuisse. et quid spiritus ei⁹ semper egerit caro mortua testabatur. Hec autem gesta sūt ante dominici natalis die

Quo transacto mox emiliane soro
ri sue per visitationem nocturne vi
sionis apparuit dicens. Veni vt q
dominicum natalem sine te feci. san
ctam theophaniam iam tecum faci
am. Cui illa protinus ō sororis sue
gordiane salute solicita respondit.
Etsi sola venio sororem nostrā gor
dianam cui dimitto. Cui sicut asse
rebat tristi vultu iteruz dixit. Veni
Gordiana etenim soror nostra inē
laicas deputata est. Quam visionē
mox molestia corporis est secuta. at
q ita vt dictum fuerat ante domi
nice apparitionis diem eadez mole
stia ingrauescente defūcta est. Gor
diana autem mox vt solam reman
sisse se repperit eius pranitas excre
uit. Nam oblita dominici timoris
oblita pudoris ⁊ reuerentie. oblita
consecrationis conductorem agro
rum suorum postmodum maritum
duxit .lxvi.

Inquietus valde theodorus no
mine puer fuit qui in meum mona
sterium fratrē suū moribꝰ ⁊ puersati
one valde religiosuz necessitate ma
gis q̄ voluntate secutus est. Cui ni
miruz graue erat si quis pro sua ali
quid salute loqueretur. Bona aūt
non solū non facere sed ⁊ audire nō
poterat. Nūq̄ se ad sancte conuer
sationis habitū venire iurādo. iras
cēdo. deridēdo testabatur. In hac
aūt pestilentia que nuper huius vr
bis populum ex parte magna con
sumpsit percussus ī inguine perdu
ctus est ad mortez. Cunq̄ extremū
spūm ageret puenerunt fratres vt
egressum anime illius orando pro
tegerent. iam corpꝰ eiꝰ ab extrema
erat parte p̄mortuū in solo tantum
modo pectore vitalis adhuc calor
anhelabat. Cūcti aūt fratres tanto
pro eo cepere enixius orare quāto
eum iā videbāt sub celeritate disce
dere. Tunc repente cepit eisdem fra
tribus assistētibꝰ clamare atz cū ma
gnis vocibus orationes eoruz inē
rumpere dicens. Recedite ecce dra
coni ad deuorandum datus sum. q
propter presentiam vestram me de
uorare non potest. Caput meum in
suo ore iam absorbuit. date locum
vt me non amplius cruciet sed faci
at qd̄ factur⁹ est. Si ei ad deuorādū
datus sū quare propter vos moras
patior? Tunc fratres ei ceperunt di
cere. Quid est qd̄ loqueris frater? si
gnuz tibi sancte crucis imprime. Re
spondebat ille magnis clamoribꝰ
dicens. volo me signare sed nō pos
sum. quia squamis huius draconis
premor. Cūq̄ hoc fratres audirent
prostrati in terrā cum lachrymis ce
perunt pro ereptione illiꝰ vehemē
tius orare. et ecce subito cepit eger
cum magnis vocibꝰ clamare dicēs
Gratias ago deo. ecce draco q me
ad deuorandū acceperat fugit omō
nibꝰ vrīs expulsus est stare nō potu
it. Pro pcēis meis mō intercedite.
quia puerti paratꝰ sū ⁊ secularē vitā
fūditꝰ relinq̄re. Nō ergo q sicut iaz
dictū ē ab extrema fuerat corporis
parte p̄mortuꝰ reseruatꝰ ad vitā to
to ad deū corde puerꝰ ē. Et postq̄
mutatꝰ mente diu est flagellis attri
tus. tūc eiꝰ aīa carne soluta est

Vir in hoc mundo .lxvij.
valde diues fuit crisorius nomine.
sed tantū vicijs plenꝰ quantum rebꝰ
supbia tumidꝰ sue carnis voluptā
tibus subditus. in adquirendis re
bus auaricie facibus accensus. Qz
cum tot malis dūs finē ponere de

creuiſſz corporali hunc moleſtia p-
cuſſit. Qui ad extremuz veniens ea
dem hora qua iaz de corpe erat exi
tur⁹ aptis oculis vidit tetros ⁊ ni
gerrimos ſpūs coram ſe aſſiſtere ⁊ ve
hemēter īminere vt ad inferni clau
ſtra ſe rapent. Cepit tremiſcere pal
leſcere ⁊ ſudare ⁊ magnis vocibus
inducias petere filiū q̄ ſuū nomine
maximū quē ipe iam monach⁹ mo
nachum vidi nimūs ⁊ turbatis voci
bus clamare dicēs. Maxime curre.
Nūq̄ tibi mali aliquid feci. in fide
tua me ſuſcipe. Turbat⁹ mox maxi
mus affuit lugens ⁊ pſtrepens fami
lia pueniit. eos ātq̄s ille inſiſtētes ſi
bi graviter toleabat ipi malignos
ſpūs videre non poterant. ſed eorū
pnīiam in confuſione in palloze ac
tremoze illi⁹ q̄ trahebatur videbāt
Pauoze aūt tetre eorum imaginis
huc illucq̄ vertebatur. in lectulo ia
cebat in ſiniſtro latere aſpectū eorū
ferre nō poterat vertebatur ad pa
rietem ibi aderant. Cunq̄ conſtri
ctus nimis relaxari etiam ſe poſſe
deſperauit cepit magnis vocib⁹ cla
mare. Inducias vel vſq̄ mane. idu
cias vel vſq̄ mane. Qz cū clamaret
in ipis vocibus de habitaculo ſue
carnis euulſus eſt. De quo nimiruz
conſtat quia pro nobis iſta non p
ſe viderat vt eius viſio nobis pfici
at quos adhuc diuina potentia lon
ganimiter expectat. Naz illi tetros
ſpūs ante mortez vidiſſe ⁊ indutias
petiſſe quid profuit qui easdē indu
tias q̄s petiuit non accepit. .lxviij

Eſt etiam nunc apud nos atha
naſius preſbyter licaonie qui in die
bus ſuis licaonij rem terribilez nar
rat eueniſſe. Ibi nanq̄ vt ait gōdā
monaſterium congalaton dicitur ī
quo quidā monach⁹ magne eſtima
tionis habebatur. Bonis q̄ppe cer
nebatur moribus atz in omni ſua
actione ppositus. Sed ſicut ex fine
res patuit longe aliter q̄ apparebat
fuit. Nam cum ſe ieiunare cum fra
tribus demonſtraret occulte mādu
care conſueuerat. quod ei⁹ viciū fra
tres oīo neſciebant. Qz corporis ſu
perueniente moleſtia ad vite extre
ma perductus eſt. qui cū iaz eſtz ad
finez fres ad ſe omnes qui in mona
ſterio inerant congregari fecit. at il
li tali vt putabāt viro moriēte ma
gnum quid ac delectabile ſe ab eo
audire crediderunt. Quibus ipe af
flictus ⁊ tremens ppulſus eſt prodē
cui hoſti tradit⁹ cogebat exire. nam
dixit. qū me ieiunare vobiſcū crede
batis occulte comedebā. et nunc ec
ce ad deuorandum draconi ſū dat⁹
qui cauda ſua genua mea pedes q̄
colligauit. caput vero ſuū intra me
um os mittens ſpiritum meum ebi
bens abſtrahit. quibus dictis ſtatī
defunctus eſt. atz vt penitendo ſe li
berare potuiſſet a dracone quē vi
derat expectatus non eſt. Quod ni
mirum conſtat quia ad ſolam vtili
tatem audientium viderat qui eum
hoſtem cui traditus fuerat ⁊ innotu
ſt ⁊ non euaſit.

.lxix.

Cum adhuc iuuencul⁹ eſſez atq̄
in laicali habitu a maioribus atq̄
ſcientibus audiui q̄ paſcaſius hu
ius apoſtolice ſedis diaconus cu
ius apud nos rectiſſimi ⁊ luculēti ō
ſpirituſancto libri exiſtunt mire ſan
ctitatis vir fuerit elemoſynaruz ma
xime operibus vacās cultor paupe

rum ⁊ contemptor sui. Sed hic in ea contentione que inardescente zelo fidelium inē simachū ⁊ laurētiū facta est ad pontificat⁹ ordinez laurētiū elegit ⁊ oīm post vnanimitate suprat⁹ in sua tñ sīia vsq̃ ad diē sui exit⁹ pstitit illū amando atz preferēdo quē eporuz iudicio pēsse sibi ecclesia refutauit. Dic itaq̃ cū tpibus simachi aptice sedis plulis esz defūctus ei⁹ dalmaticam feretro suppositā demoniac⁹ tetigit. statiz q̃ sanatus est. Post multum vero tpis germano capuāo epo cui⁹ supi⁹ memoriā feci medici p corpis salute dictauerant vt in angularib⁹ thermis lauari debuisz. qui ingressus easdem thermas pdictū paschasiū diaconē stantē ⁊ obsequentē in calorib⁹ īuenit. quo viso vehemenē extimuit et q̃d illic tant⁹ vir facereret inq̃sīuit. Cui ille rñdit. p nulla alia cā ī hoc penali loco deputat⁹ sum. nisi q̃ in tpe laurentij ptra simachū sensi. Gz queso te pro me dñm deprecare atz in hoc ꝓgnosces q̃ exauditus sis si huc rediens me nō inueneris. Qua de re vir dñi german⁹ se in pcibus strinxit. ⁊ post paucos dies redijt. sz predictū paschasiū iam in eodez loco minime inuenit. quia ei non malicie sz ignorātie errore peccauerat purgari post mortē potuit a pcco. q̃d tñ credendum est quia ex illa elemosynarū suarū largitate hoc obtinuit vt tūc potuisz pmēri veniā cū iā nihil posz opari. .lxx.

Quidā mecū in monasterio frat antoni⁹ noīe viuebat qui multis q̃tidianis q̃ lachrymis ad gaudia patrie celestis anhelabat. Cūq̃ studiosissime ⁊ cum magno feruore desiderij sacra eloquia meditaret non in eis verba scientie sed fletuz compunctionis inquirebat quatenus p hec exercitata mens eius inardescere. ⁊ ima deserens ad regionem celestis patrie per contemplationem volaret. Huic per visionem nocturnam dictum est. Paratus esto quia te domin⁹ iussit migrare. Cunq̃ ille se non habere sumptus ad migrandum diceret responsum protin⁹ audiuit dicēs. Si de peccatis tuis agitur dimissa sunt. Quod cum semel audisz ⁊ cum magno adhuc metu trepidaret nocte alia quoq̃ in eisdē verbis est ammonitus. Sed cum post quinq̃ dies febre esz corrept⁹ fratribus cunctis flentibus orantibus q̃ defunctus est.

.lxxi.

Alius autem frater in eodez monasterio merulus dicebatur vehementer lachrymis atq̃ elemosynis ⁊ orationi intentus psalmodie autem cantus ex ore illius pene nullo tpe cessare consueuerat excepto cuz alimenta corpori aut membra dedisz sopori. Huic nocturna visione apparuit. quia ex albis floribus corona de celo in caput illius descendebat. Qui mox molestia corporis occupatus cum magna securitate animi atq̃ hilaritate defunctus est. Ad cuius sepulcrum dum Petrus qui nunc monasterio preest sibi sepulturam facere post annos quatuordecim voluisz tanta vt asserit de eodem sepulcro illius flagrātie suauitas emanabat. acsi illic florum omnium fuissent odoramenta ꝓgregata. Ex qua re manifeste patuit q̃ verum fuit quod per nocturnaz visionem vidit.

lxxij.

Valerian⁹ patrici⁹ in ciuitate q̃ brixa dicitur narratur fuisse defũct⁹ Cui eiusdẽ ciuitatis ep̃s accepto p̃ cio locũ in ecĉia p̃buit in q̃ sepeliri debuissz.cui videlz valeria⁹ vsqꝫ ad etatẽ decrepitã lenis atqꝫ lubric⁹ ex titit.modũ qꝫ suis prauitatib⁹ ponẽ ꝓtẽpsit. Eadẽ vero nocte qua sepultus est beatus faustin⁹martyr ĩ cui⁹ ecĉia corp⁹ illius fuerat humatum custodi suo apparuit dicens.Vadez dic ep̃o vt p̃ñciat has fetentes carnes q̃s hic posuit quia si non fecerit die.xxx.ip̃e morietur. Quã visionez custos ep̃o timuit confiteri ⁊ rurſ⁹ ãmonitus declinauit. Die autẽ.xxx. eiusdẽ ciuitatis ep̃s cũ vesptina hora san⁹ atz incolumis ad lectũ redisset subita ⁊ inopinata morte defunctus est. Valentin⁹ noĩe mediolanenſ ecĉie defensor defunct⁹ est vir valde lubricus ⁊ cunctis leuitatib⁹ occupatus.cui⁹ corp⁹ in ecĉa beati martyris siri sepultũ est. Nocte aũt media in eadẽ ecĉia facte sũt voces acsi quis violẽter ab ea repelleretur atz traheretur foras.ad quas nimirũ voces cucurrerunt custodes ⁊ viderunt duos quosdam teterrimos spũs q̃ eiusdẽ valentini pedes q̃daz ligatura strinxerũt.⁊ eũ ab ecĉa clamantẽ ⁊ nimiũ vociferantem foras trahebant. Qui videlz exterriti ad sua strata reuersi sũt. Mane ãt facto apientes sepulcrũ in q̃ isdẽ valẽtin⁹ fuerat posit⁹ ei⁹ corp⁹ nõ inuenerũt Cunqꝫ extra ecĉiam quererẽt vbi p̃ iectũ esz inuenerũt hoc in sepulcro alio positum ligatis adhuc pedib⁹ manibus qꝫ sicut de ecĉia fuerat abstractuz. Ex qua re petre colligitur quia hi quos peccata grauia deprimunt si in sacro loco sepeliri se faciunt.restat vt de sua presumptione iudicentur quaten⁹ eos sacra loca non liberent sed ⁊ culpa temeritatis accuset. .lxxiij.

Si culpe post mortẽ insolubiles non sunt.multũ solet animas ⁊ post mortem sacra oblatio hostie salutaris adiuuare.ita vt hanc nonnũq̃ ip̃e defunctorum anime videantur expetere. Quidam enim presbyter in diocesi centuncellenſ.vrbis habitauit atqꝫ ecclesie beati Johãnis q̃ in loco qui tauriana dicitur sita est preerat.isdem presbyter in eodez loco in quo aque calide vapores nimios faciunt q̃tiens necessitas corporis exigebat se lauare cõsueuerat. vbi dum die quadã fuissz ingressus inuenit quẽdam incognitũ virũ ad suũ exequium preparatuz .q̃ sibi de pedibus calceamenta abstraheret vestimenta susciperet .⁊ exeũti de calorib⁹ sabana p̃beret atz omne ministeriũ cũ magno fãulatu pagẽt. Cũqꝫ hoc sepi⁹ fieret isdẽ p̃sbr die q̃dã ad balnea itur⁹ intra semetip̃m cogitãs dixit. Viro illi q̃ mihi solz taz deuotissime ad lauãdũ obseq̃ ingratus apparere non debeo .sz aliquid mihi ncĉe est ei p̃ munere portare. Tunc duas secum oblationuz coronas ꝺtulit.qui mox vt peruenit ad locum hominem inuenit atqꝫ ex more eius obsequio in omnibus vsus est. Lauit itaqꝫ ⁊ cũ iã vestit⁹ voluit egredi qꝺ secũ detulerat obsequẽti sibi viro p̃ benedictiõe optulit .petens vt benigne suscipet qꝺ ei charitatis gratia offerret. Cui ille merens afflictus qꝫ respõdit .mihi ista quare das pater? Iste panis sanct⁹ est.ego hunc manducare non possum. Ego etenim quem vides aliqũ

loci huius dñs fuí. ſz p culpis meis hic post mortē deputat' ſũ. Si autē mihi p̄ſtare vis oīpotenti deo p me offer hũc panem vt p pctis meis interuenias Et tũc exauditũ te esse cognosce. cũ hic ad lauādum veneris ⁊ minime me inueneris. In q̄bus verbis disparuit. et is q̄ hõ esse videbat euanescendo innotuit qz spirit' fuit. Isdem vero pßz ebdomada se p eo in lachrimis afflixit. salutarez hostiã quotidie obtulit. et reuersus postea ad balneum eum iam minime inueit Qua ex re quantum prosit animab' immolatio sacre oblationis ostendi tur quando hanc et ipsi mortuorum spiritus a viuentibus petũt. et signa indicant quibus per ea absoluti videantur. lxxiiij.

Sed ne hoc filēdũ existimo qõ in monasterio meo ante hoc triēniũ reminiscor Quidã nanqz monachus iustus noie medicine arte fuerat imbutus q̄ mihi in eodē monasterio cõstituto sedulo obseq atqz in assiduis egritudinib' meis excubare cõsueuerat Hic nanqz languore corporis p̄uentus ad extremũ deductus ē Cui in ipa sua molestia frater germanus noie copiosus seruiebat. q̄ ipe quoqz nũc in hac vrbe p eandē medicine artē tpalis vite stipēdia sectatur. Sed p̄dict' iustus cũ iã se ad extremũ peuenisse ꝓgnouisſz eidem copioso frī suo qz occultos tres aureos haberet innotuit Quod nimirum frib' nõ potuit celari. iz subtiliter indagãtes atqz illius oia medicamenta perscrutantes eosdem tres aureos in medicamine abscõsos inuenerũt Qõ mox vt mihi nunciatũ ē tantũ malum de frē q̄ nobiscũ cõiter vixerat equanimiter ferre nõ valui. quippe qz eiusdez nostri monasterij semp regula fuerat vt cũcti frēs ita cõiter viuerent quatenus eis singulis nulla habere ppria licēt Tũc nimio merore pculsus cogitare cepi. vel quid ad purgatõem morientis facerē. vel quid in exemplũ viuentibus frib̄us p̄uiderez Precioso igitur eiusdem monasterij preposito ad me accito dixi. Vade et nullus ex frībus se ad eũ morientē iungat. nec sermonē consolatõis ex cuiuslibet eorũ ore percipiat. sed cũ in morte constitutus frēs quesierit ei suus frater carnalis dicat. qz pro solidis quos habebat occulte a cũctis frib' abomiatus sit. vt saltē in morte de culpa sua mentē illius amaritudo trãsuerberz atqz a pctõ qõ ppetrauit purget Cũ vero fuerit mortuus corpus illi' cuz fratrum corporib' nõ ponat. iz quolibet fossam in sterquilinio facite ⁊ ī ea corp' eius p̄ijcite. ibiqz sup eũ tres aureos ponite quos reliquit sil' omis clamantes Pecunia tua tecũ sit ī perditõez. et sic eũ terra operite In quibus vtrisqz reb' vnã morienti alterã vero volui viuentib' frībus p̄desse. vt et illũ mortis amaritudo a culpa solubilē faceret. et istos auaricie tanta damnatio misceri in culpa p̄hibere ret. Quod ita factũ ē Nã dum isdem monach' p̄uenisset ad mortē atqz anxie se quereret fratrib' p̄mēdare. nullusqz de fratribus ei applicari et loq̄ dignaretur ei carnalis frater cur ab omnibus esset abominatus indicauit. Qui protinus pro reatu suo vehementer ingemuit atqz in ipa tristicia a corpore exiuit. qui ita ē sepult' vt diceraz Sed fratres omnes eadē eius sentētia turbati ceperunt singuli extrema queqz ⁊ vilia ⁊ que eis habere regulariter semper licuerat ad

medium proferre vehementerq; formidare ne quid apud se essz vnde reprehendi potuissent. Cum vero post mortez eius triginta essent dies euoluti cepit animus meus defuncto fratri compati eiusq; cum dolore graui supplicia pensare. ⁊ si qd̄ esset ereptōnis eius remedium querere. Tūc euocato ad me eodez preciolo preposito monasterij nostri tristis dixi. Diu est q̄ frater ille qui defūctus est in igne cruciatur debemus ei aliquid charitatis impendere et eū in quātum possumus vt eripiatur adiuuare. Vade itaq; et ab hodierno die diebus triginta continuis offerre pro eo sacrificiuz stude. vt nullᵒ omnino p̄termittatur dies quo pro absolutōne illius salutaris hostia nō immoleť. Qui p̄tinᵒ abcessit et dictis paruit. Nobis aūt alia curātibᵒ atq; eūolutos dies nō numerātibᵒ isdem frater q̄ defunctᵒ fuerat nocte quadā frī suo germano copioso p̄ visionē apparuit. Quē ille cū vidissz inq̄siuit dicēs. Quid ē frať qūo es? Cui ipe rndit. Nūcusqz male fui. sz iāmō bn̄ sum qz hodie cōmunionē recepi. Qd̄ isdē copiosus p̄ gens p̄tinᵒ indicauit ī mōsterio frībᵒ. Frēs vero solicite p̄putauerūt dies. ⁊ ipe dies extiterat quo p̄ eo tricesima oblatio fuerat īpleta. Cūqz et copiosus nesciret q̄d p̄ eo frēs agerēt ⁊ fratres ignorassent q̄d de illo copiosus vidisset vno eodēqz tpe dū p̄gnoscit ille q̄d isti egerint atqz isti p̄gnoscūt q̄d ille viderit cōcordātes simul et visione et sacrificio res apte claruit. qz frater q̄ defunctᵒ fuerat p̄ salutarē hostiā supplicium euasit lxxv.

Multi nostrū frēs carissimi castiū narmensis vrbis ep̄m nouerūt. cui mos erat quotidianas deo hostias offerre. ita vt pene nullᵒ dies vite eiᵒ abcederet. quo non omnipotenti d̄o hostiam placatōnis immolaret. Cui tamē sacrificio valde concordabat ⁊ vita. Nam cuncta que habebat ī elemosinis tribuēs cum ad horam offerendi sacrificij venisset velut totus ī lachrimas defluens semetip̄m cū magna cordis p̄tritōe mactabat. Cuiᵒ et vitā et exitum a quodam honorabilī vite diacono qui ab eo fuerat nutritus referente cognoui. Aiebat enī q̄ quadam nocte eius presbytero pervisum dominus astitit dicens. Vade et dic episcopo age quod agis. operare quod operaris. non cesset opᵒ tuū. non cesset pes tuus. non cesz manus tua. natali apostolorū venies ad me et retribuam tibi mercedez tuā. Surrexit p̄bz sed quia e vicino apostolorum natalicius dies imminebat tam propinqui exitus diem episcopo nūciare pertimuit. Alia nocte dn̄s rediit eiusqz inobedientiā vehemēter increpauit. atqz eadem visionis sue verba retexuit. Tunc p̄bz surrexit vt pergeret sed rursus infirmitas cordis impedimento facta est indicāde reuelationis. Ad āmonitōez quoqz iterate iussionis obduruit pergere. et que viderat manifestare neglexit. Sz quia magnam māsuetudinem contēte gratie maior sequi solet ira vīdicte. visione tertia dn̄s apparens iā verbis addit verbera. et tā districta cede mactatus est vt in eo duritiā cordis emollirent vulnera corporis. Surrexit ergo erudītᵒ ex verbere perrexit ad episcopum. cumqz ex more iuxta btī iuuenalis martiris sepulchrū ad offerē dū sacrificiū p̄sistētē repperit secretū a circūstantibᵒ petijt. seseqz eius pedibus strauit. Cunqz eū vbertim flentē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eps vix ad se leuare potuisset.lachri
marū causas cognoscere studuit Ille
vero relaturus ordinem visionis pri
us vestimento ex humeris denoluto
detexit plagas corporis.vt ita dicaz
testes veritatis, et culpe monstrauit
quanta animaduersione districtōnis
membra illius accepta verba liuo
re inflicto insultauerāt Que mox vt epi
scopus vidit exhorruit.7 quis sibi ta
lia facere psumpsisset cuz magne ob
stupefactionis vocibus inqsiuit. At
ille respondit hec se pro ipo fuisse p
pessuz. Excreuit cū timore admiratō
ꝫ nullas iam presbyter inqsitiōi eius
moras adijciens secretū reuelatōnis
eius apperuit.eicz visioīs dñice per
ea que audierat verba enarrauit di
cens. Age quod agis.operare quod
operaris.nō cesset man' tua. nō cessz
pes tu'. natali apostolorz venies ad
me.et retribuo tibi mercedē tuā Qui
bus auditis eps ī orōe se cuz magna
cordis ptritōe pstrauit Et q oblatu
rus sacrificiū ad horā tertiā venerat
hocp extense orōis magnitudine ad
horam nonā vsqz ptelauit.atqz ex il
lo iam die magis magisqz ei sunt au
cta lucra pietatis factusqz ē tā fortis
in ope qz certus ex munere quippe q
eū cui ipe debitor fuerat ex pmissiōe
iā ceperat habere debitorē. Huic ār
consuetudo fuerat annis singulis na
talitio apostolorz die romā venire iā
qz ex hac reuelatōe suspect' venire in
rta morē noluit Eodēqz ergo tpe so
licit' fuit.secūdo quoqz anno vel ter
tio in mortis sue expectatōe suspēsus
qrto qnto et sexto similiē Qui despe
rare iā de veritate reuelatōis potue
rat si verbis fidez verbera nō fecissēt
cū ecce āno septimo vsqz ad expecta
ti natalis sacras vigilias incolumis
puenit.ꝫ lenis hunc in vigiliis calor
attigit.atqz ex ipo die natalicō filijs
suis expectantib' missarz solēnia im
plere se posse recusauit Illi vero qui
de eius erāt piter egressione suspecti
similiter ad eū oēs venerūt sese vnani
miter astringentes vt die eodē neqqz
adquiescerent missarū solennia cele
brare nisi p eis apud dñm idez anti
stes suus intercessor accederet. Tunc
ille cōpulsus in cpi oratorio missam
fecit et manu sua corpus dñicum pa
cemqz omib' tribuit Qui cūcto mini
sterio oblati beneficij pacto ad lectū
redijt.ibiqz iacens dū sacerdotes su
os ac ministros circūstetisse secernēt
quasi vale vltimū dicens.de seruādo
eos vinculo charitatis āmonebat.et
quāta debuissent concordia inter se
vniri predicabat.tū subito inter ipsa
scē exhortatōis verba voce terribili
clamauit dicēs. Hora ē. Moxqz assi
stēntibus ipe suis manib' lintheū de
dit qd ex more moriētiū sibi ptra fa
ciem tenderet. quo tenso spm emisit.
Sicqz scā illa aia ad gaudia ecna p
veniens a carnis corruptōe soluta ē.
Quē frēs kmi quem vir iste et morte
sua imitatus est nisi eū quem in vita
sua fuerat contemplatus. Dicens em
hora est de corpore exire. quia et ibs
peractis omnib' cū dixisset.psūmatū
ē.inclinato capite tradidit spm. Qd
igit dñs ex ptāte hoc egit famulus ex
vocatōe Ecce quotidiane hostie illa
cū elemosinis 7 lachrimis missa lega
tio ānta cū rege veniēte grē pacē fec

Sequitur exemplum.lxxvi.

Ex epl'ari petri damiani humi
lis monachi et heremite lxxvi.

Quariensis ecclesie narrauit
eps Cū inqt in teutonicorz
pribus cuidā epo conuiator

incederē et imminēte iā refectōis hora qd mihi decenē apponeret nō haberet estuare cepit et anxie q̄rere vñ mihi posset in itinere posit⁹ subueni re. Cunq̄ hunc indigentia stringeret illinc charitas aīm dilataret in arto posit⁹ quid ꝓlus ageret ignorabat Cū ecce grues repēte vt lineā inuicē ꝓgruentes expīmūt. pariliq̄ serie q̄si diuersa vtcūq̄ sub vno duce castra ꝓponūt sup verticē nobis turmatim volitare ceperūt Tūc in fidei feruore eps ꝓstant erect⁹ ait. Bñe p̄cipe vnā de grnib⁹ istis ad nos deijci ut seru⁹ tuus de bñdictōis tue munere satisfaciat charitati. Mira exauditōis diuine celeritas Vix verbū ore ꝓmīt ⁊ ꝓtinus non qui corpis grus terraten⁹ aīī ora nrā deuergit. sicq̄ fides que p dilectōm opabat ipleē lxxvij.

Alī⁹ itē eps oppido sitiēs vinū sibi afferri p̄cepit. Cūq̄ pincerna totū qd erat in vasculo fundit⁹ exhausisz ī poculū ⁊ eo detulisz. ecce pauper importūis illō sibi flagitabat p̄cibus dari dicēs qz pre aridítate nimia nisi biberet cominus expiraret. Econtra minister asserebat et nil se in vase residuū reliquisse. et ī eo loco vinū aliud repire nullaten⁹ posse In his ergo fortis eps angustijs deꝑhēsus cū et hinc vim sitis sufferre non possz. illinc āt alio piclitāte se bibere īpiū iudicās auertit se a se frīq̄ laborāti ī necessitate succurrit Precepit ergo paupi vinū dari. Sz iā q̄ spes bibendi defecerat oīo eo sitis ep̄i atrocius seuiebat. mādauit mīstro ut vinariū vas reqreret si forte aliquā cōsolatōis stillā vel periguam repiret. Qui diutius abnegans nihilq̄ se reseruasse ꝓstāter affirmans. tandez nō spe erect⁹ sz impio magis oppressus paruit. et vas qd vacuū reliq̄rat vio plenum nimiuz ammiratus inuenit.

Abbas quidā lxxviij. ut mihi relatū ē suauis edulij cōcupiscentia duct⁹ lampredā sibi precepit adquirī. Cūq̄ mīstri dicerē hoc genus eo loco difficile posse īueniri extitit q̄ diceret vnā tm̄ in venalib⁹ lampredā se vidisse ꝓpositā nullo pacto min⁹ q̄ viginti nūmorūz papiēsiū solidis coemendā. Jussit abbas numerari pecuniā Coquoꝝ āt diligentia laute decoct⁹ abbati piscis apponī sz añq̄ tangerē ecce paup ad ianuā hoc potissimum sibi dari qd abbati eēt appositū anxie postulabat. Mor ut erat integrū piscē nihil hesitās vir dñi mittit ad pauperē ilico paup qui videbat cū ipa papside plena pisce ī sublime se extulit. et librata manu velut exeniū portās celū cūctis videntibus penetrauit. Cū liqdo approbat qz qd indigentib⁹ dat deo trāsmittit ⁊ qd in sinu pauperū occultam⁹ ī celo reponimus. lxxix.

Paup quidā paterfamilias vnū dūtaxat nummū in loco possidebat quē ad emendū aliqd qd cum pane comederet expēdere gestiebat Cūq̄ siccus et aridus a lautiorib⁹ alimentis hoc diu negociū in mēte versaret interī paup aduenit mīam postulauit. Ille herēs aīo velut ī quodā meditullio erat cōstitut⁹. nā si daret carni metuebat afflicte. si retinerz culpā incurrere formidabat denegate misericordie Tandē vicit spūs carnem ⁊ euangelicā imitat⁹ viduā sub pauperis specie bono debitori deo suaz fenorat quantitatē Redit domi panis qui solebat apponī. paup quidem mensa sz bona spe diues erat cōscientia. damnū siquidez carnis ꝓpēsabat

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

lucro pietatis. Cum ecce vir quidaz ignotus et quē antea nunqz viderat festinus et anxius ligatos lintheo in manu eius vigīti denariorū solidos ponit. dicēsqz eos sibi a dño suo missos tanqz qui ab eo expectareť incūctanter abcessit. Cūqz hic attonitus vellet inquirere ille disparuit.

¶ princeps cuiusdam .lxxx. ciuitatis presbyterꝫ habebat scē conuersationis virū ⁊ in diuinis officijs pcipue ī solennitate missaꝫ indefinēter assiduū. Qui cum quotidie sacris misterijs reuerenť insisteret angelus dm̄ ex cōsuetudine veniebat. ⁊ videns te pncipe sacramentū dm̄ici corporis ex offerentis manib⁹ assumebat. Sz criminalis hui⁹ vite lubrica et incerta conditio. Nā q angelicis fruebať mūdis obsequijs in fede luxurie voraginem repēte plapsus ē. Quid plura? peragēdi sacri misterij tps aduenit. presbyter psuetudine foris exigēte pellitur. sz grauiter intus pscia remordente torqueť. Ornať. accedit. trepidat. palpitat. tm̄ offerre psumit. Ecce angelus ut assuet⁹ fuerat venit et inspectante pncipe spongiā infectam aq̄ sup caput illi⁹ exp̄sit totumqz corpus illius tergēdo purgauit. Expletis ā̄t misterijs eandē spongiā rursus expressit oēsqz sordes atqz squalores quas ex corpore illi⁹ añ ptraxerat mēbris ei⁹ omnib⁹ iterū supfudit. Hoc viso pnceps āmirat⁹ obstupuit. psbyterūqz semotis oīb⁹ secrete cōueit. Inq̄situs itaqz psbr si noui aliq̄d crimīs admisisset pmo quidē q̄ſi phorrescēs facinus abnegat. deinde sibi male cōscius ac pncipis auctoritate ppulsus tandē se corruisse nocte pterita ī q̄ndam eiusdem principis cubicularias confitetur. lxxxi.

¶ Duo fratres alter iuuenis alter vero senex ī possessione claffensis monasterij q̄ rauenna dicīť ad custodiā norabātur. Octauo sane die añ natiuitatē dñi sexta scz feria que sabbatū duodecim lectōnū ex more pcedit dixit iuuenis ad seniorē Frater leto. sic em̄ vocabať. quō viuem⁹ hodie? Cui senex. Viue inquit vt velis. ego em̄ et vinū bibā ⁊ in solo sicut scptū ē pane nō viuā. Erat em̄ ille veget⁹. obesus. incolumis et robust⁹. Factū est apposita mensa vterqz discubuit. sz iste pane content⁹ ⁊ aqua sub regulari se tenui disciplīā cohibuit. ille vero vinū sibi ⁊ insup qd̄ videbať indulsit. Qui pfecto si qd̄ imminebat agnosceret. rigorē abstinentie ad petulantis gule lenocinīū nō emolliret. Octaua si quidē die dum dñice natiuitatis gl'a mūdo tripudiāte clarescceret ille defūctus est. Et cum festiuitatis inuitāte leticia ceteri puocarentur ad mensaz ille efferebatur flentibus vndiqz propinquis carnalibus ad sepulchrum.

¶ Quidaz mihi monachus retulit qz cū fixuras quasdā in refectorio deferret in vasculo prurientis eū gule stimul⁹ pupugit. Dorqz sibimet vnā in os pniciens furtiue comedit. Sed ilico tantus eum libidinis ardor inuasit ut qd̄ nunq̄ eatenus fecerat nulla se ratiōe comprimeret donec per immundicie fluxum semen sibi proprijs manibus eiecisset. Hic itaqz seruum suum merito cōtumacem sensit. quia iuxta viri sapientis elogium molliter enutriuit. Be q̄ iure dici potest. quia post buccellam introiuit in eum sathanas. Nimiruz venter et genitalia inuicez sibimet vicina sunt. et cum hic incaute reficitur illud ad contumelias excitatur.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Perpende ergo qz lxxxiij.
caro que nunc accuratis dapib⁹ enu
tritur paulo postvermibus scaturire
compellitur ipaqz fit esca tunc rodē
tium que nunc delectabiliter saginat
iocunditate cibozum ac tāto grauio
rem exalat putrefacta fetozem quan
to suauiozez sibi pzocurauit educata
molliciem Ecce dum ista describim⁹
sophia nobis ad mēoziā redit duoz
scz marchionū et gusonis sozoz rane
rij filia que añ hoc fere sexenniū duz
sana adhuc esset incolumis abbatez
mōasterij scī christoferi martyris vt
sibi sepulturā construeret petijt Illo
quoqz renitente et eam delirare phi
bente difficilius impetrauit Factūqz
intra monachozū claustra sepulchz
mox ut ingressa conspexit nescio q̄ iu
dicio in egritudinē corruit at paulo
post abozrit et obijt Cui⁹ pfecto tu
mulus cū esset gipsis artificiosisqz se
mentariozū studijs vndiqz cōmunit⁹
tantā fetozis illuuiē p continuū anni
circulū circit exalauit ut tolerari vix
possit. nec frēs quiescere in tota clau
stri illius medietate pmitteret Et cū
mlta circūquaqz sepulcra subsisterēt
eadēqz minoza satis impēdia pcepis
sent nullū preter hoc solum molestias
narib⁹ ingerebat vt luce clari⁹ inno
tesceret qm̄ humana caro q̄nto tene
rius ac mollius educat tanto deteri
us in putredinē ac nauseam vertitur
Enūuero frēs cū me cur id fieret inq
fissent quod mihi videbatur exposui
Hoc inqz ad salutē vestrā vt opinor
diuinit⁹ agitur. vt in vno illo corpo
re qd̄ taz pulchzū venustūqz vidistis
quid etiaz de ceteris mulierib⁹ in tē
tatione luxurie sentire debeat liq̄do
colligatis Qm̄ caro illa ⁊ tunc putre
do veraciter erat cum ad spectandū
lubzicos intuentiū oculos pzouoca
bat Quid enī tunc fuerit nunc euidē
ter ostendit Et quelibet hoīs caro q̄
nūc vivere conspicit nequaq̄ de se p⁹
obitū putredinē generat. sz q̄ semper
fuerat. tūc se tantūmō putredinē ma
nifeste declarat. lxxxiiij.

Dux venetiarū constātinopoli
tane vzbis ciuē habebat vxozē. q̄ ni
mirū tā tenere tā delicate viuebat vt
nōmō suspiciosa sz artificiosa vt ita
loquar sese iocunditate mulcebat. ut
etiam cōibus se aquis dedignaret ab
luere. sz ei⁹ serui rozez celi satagebant
vndecūqz colligere ex q̄ laboziosū sa
tis sibi balneū pcurarent. Cibos q̄z
suos manib⁹ nō tāgebat. sz ab eunu
chis suis alimenta q̄qz minuta conci
debant in frusta. q̄ mox illa q̄busdaz
fuscinul' aureis atqz bidētib⁹ ozi suo
liguriens adhibebat. Ei⁹ pozro cubi
culū tot thimiamatū aromatūqz ge
nerib⁹ redolebat. ut et vobis narrare
dedecus fateoz. et auditoz forte non
credat Sed oīpotēti do quantū hu
ius femine exosa fuerit supbia mani
festa docuit vlciscēdo cēsura. Vlbza
to quippe sup eaz diuini mucrone iu
dicij corp⁹ eius omne pputruit. ita vt
membza corpozis vndiqz cūcta mar
cescerent. totūqz cubiculū intolerabi
li pozsus fetore pplerēt Nec quispiā
tm̄ pferre nariū iniuriā potuit. Non
cosmeta non seruul⁹ vix vna dūtaxat
ācilla nō sine spēi redolētis auxilio i
ei⁹ obsequij sedulitate pmāsit Eadez
tm̄ raptim accedebat et protinus fu
giēs abcedebat. diutius em̄ hoc lan
guore decocta ⁊ miserabiliter crucia
ta amicis quoqz letantib⁹ diē clausit
extremuz Quid ergo sit caro doceat
ipa caro. quodqz phbibz mortua te
stetur et viua.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Prudentis et lxxxv.
honorati apō seculum cuiusdaz dia
coni didici narratione quod refero.
In bononie inquit partibus duo q
dam viri qui et amicicie inuicem fe
dere.et compaternitatis si rite ēcolo
necessitudine tenebātur in conuiuio
discumbebant. Quibus in mensam
allatus est gallus quem videlicet mē
brati vnus eorūz arrepto cultello ut
mos est in frusta dissecuit.tritum q̄z
piper cū liquamine superfudit Quo
fracto protin' alter ait. Profecto cō
pater sic explicuisti gallum istum vt
ipe sanctus petrus etiamsi velit rein
tegrare eum non possit. Cui mox in
tulit ille. Plane nonnodo sanct' pe
trus sed et si ipse de' imperet gallus
hic perpetuo non resurget. Ad hanc
vocem gallus repente viuus et plu
mis vndiqz coopertus exiliuit alas
percussit et cecinit. Plumas deniqz
concussit totumqz liquorē super eos
qui vescebantur aspersit. Ilico sacri
legiuz blaspheme temeritatis digna
pena sequitur vltionis Nam et ī asp
sione piperis lepra percussi sunt quā
videlicet plagam nonmodo ipsi usqz
ad obitum pertulerunt. sed et poste
ris suis in omnes generatōnes velut
quoddam hereditarium reliquerunt
vnde factum est ut in famulatuz sub
acti sint sancte bononiensis ecclesie q̄
videlicet beati petri apostoli est insi
gnita vocabulo Quorz progenies ut
relator asseruit hucusqz leprosa hoc
illatōnis canone cēsita est vt ex ope
ribus manuum suaruz inferant eccle
sie capisteria. Sic nimiruz duplici pe
ne lepre simil' et seruitutis addicti sup
plicijs instruuntur.vt iam temere de
diuina potentia non loquantur. Et
gallus qui dudum arguerat petrum
in terra negantem tunc probauit pe
trum cum eo quem negauerat in ce
lo regnantem.

lxxxvi.

Cum apud permense cōpidum
degerem ibiqz literarum artium stu
dijs insudarem quoddam me conti
git nosse quod nō inutile videtur ad
posteriorum noticiam stili currentis
articulo tradere. Ad occidentem sa
ne predicte vrbis est quedā extra mu
ros sita basilica gemīo beatorū mar
tyrum gerualij et prothasij titulo de
corata.nocte quadam que videlicet
eorundem martyrum natalicia pre
cedebat vir quidam maturius surre
xit.boucsqz suos ad pascua remotio
ra deduxit. Cui conuicinus quidam
flamma nequissime libidinis inflam
matus insidiatus est ut eius vxorez
polluere moliretur. Eadem ergo no
cte ad domuz eius callidus explora
tor accessit et occasione reperta non
diutius postq̄z ille cum pascēdis ani
malibus abijt ille febricitantem dia
bolica machinatione se confingens
in lectuz ipsius vxoris virj simulatus
intrauit. Cūqz velut frigescens intre
meret dentium stridores emitteret et
crebrius singultarz.infelix mulier tā
q̄ egroto viro compatiens cepit euz
vlnis astringere lodice contegere.z
quibus valebat impendijs refouere
At ille ut dolorem mēte conceperat
peperit iniquitatez Violat itaqz alie
num thorum sibiqz procurat interi
tum morqz concitus abijt. Sed ec
ce vir breui temporis spatio elapso
maritus redijt et stratuz repetit. Cui
protinus vxor vehemēt exprobrās
ait. Optime poteris hodie sanctorum
martyrum que tibi tam contigua est
ecclesiam ingredi et cum ceteris chri

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

stianis diuinis interesse mysterijs. Cũq; vir attonit' ꝗd illa loqueret inqre
ret euentumq; rei sicut cõtigerat per ordinem cognouisset vtriq; se depre
hendentes irrisos ac turpissima ludi
ficatione delusos intolerabili dolo
ris angustia cõsternati sunt. Interea
dum populus ad ecclesiam hincinde
confluere ut nocturne laudis offici
um deuotus audiret. tandez et illi re
sumpto spiritu nihilominus conue
nerunt atq; omnis verecundie rubo
re deposito querelam suam coram om
nibus deposuerũt. presertim mulier
laceros crines euellens et vberrimis
lachrimis tristia ora perfundens lu
gubres emittebat vlulatus in celum
dicens. Domine tu inquit corda no
sti hominum tu consciẽtie mee testis
es quia hac sanctissima nocte etiam
ꝓprij thalami ãplex' abhorrui alie
no me presertim miscerivirо penitus
ignorani. tu ergo domine non aspici
as oro peccata mea sed placeat coram
te ut sanctorum tuorum vlciscaris in
suriam. In cõspectu ergo populi tui
nunc ostende virtutem et ad gloriaz
sanctissimi tui nominis prode mee p
ditionis auctorem. Producatur i me
dium 7 immunitatez cruentissimi sce
leris de suo fraudis aufugio non lu
cretur. Cunq; multa his similia muli
er amaro spiritu non clam sed voci
ferando profunderet. et populus ei
pio meroze compatiẽs eisdem votis
et precibus diuinam clementiam im
plorare. auctor sceleris vbi latebat
demoniaco spiritu repẽte corripitur
et in furorem nimium atq; vesaniam
rabidus effrenatur. morq; i ecclesiaz
populo nouiter obstupescente prosi
liuit. omnesq; in sui admirationez se
metipsum laniando ac discerpendo
conuertit. Bans itaq; fremitus et ru
gitus et propriis se manibus crudeli
ter lacerabat. volans quodammodo
et in alta prosiliens. deinde se grauis
simo impetu in ima demergẽs. 7 mo
do in parietez caput concutiens mo
do se in pauimentuz insaniendo pro
sternens omnia viscera sua miserabi
liter conquassabat. Hoc itaq; mali
gnus eũ spiritus modo collidere nõ
cessauit donec infelicem spiritum co
ram populo qui aderat de corpore
euulsit. Videntes autem qui aderant
immensam auctori iusticie deo glori
am referũt. qui et impune passus nõ
est abire peccantem et inuocantem
consolatus est mulierem. Quãdo au
tem mihi hoc reuelatum est videbã
tur adhuc saxa videri quibus impe
gerat sanie illius et cruore rubentia.

lxxxvij.

In monasterio beati Siluestri
quod in vrbinati constitutum est ter
ritorio quidam monachus obijt. et
ab incipiente gallicinij nocturnalis
articulo vsq; ad secundam diei horã
cadauer exanime locatum iuxta mo
rem atq; consuetuz fratribus circun
quaq; psallentibus in feretro iacuit.
Cunq; trãsactis iam missaruz ex ma
iori parte solennijs Agnus dei iuxta
regulam diceretur. ecce repente qui
mortuus iacebat in medio anima re
deunte surrexit. Stupefacti sunt fra
tres et noua nimis amminratõne per
territi nimirum quez funeris officiũ
persoluentes extulerant. nunc vitalẽ
spiritum recepisse videbant. Ac cum
propius accessissent verbaq; audire
ex ore eius auidius inhiarent ha sce
lus maledicta et contumelias in deũ
cepit effundere benedictũ nomen sal
uatoris impie blasphemare vivifice

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

crucis signū ut osculareť oblatū sacri lego ore cōspuere. intemeratā quoqz ꝑ genitricē ignominiosis nō timebat obprobriis lacerare. Quid inquiens ꝓ me psallitis vt sacrificioꝝ hostias offerre tentatis? Ego eñ in ipa flā mantia tartara profunda descendi. ibiqz meus magister et dominus lu cifer me irreuocabilit deputauit. Co ronā plane suā ereā inextinguibili sp ardore candentē mihi ī capite posuit eiusdē q̄z metalli chlamyde q̄ indue bat ipe me vestiuit. Erat'āt chlamys tam longa ut taloten' flueret et tam ferventer ignita vt liquefacta guttas emittere videreť. Cūqz frēs eū ut pe nitentiā ageret. atqz ut occulta sua ī medīū pferret vnamiter hortarentur ille anathematisabat et blasphema bat. et nō solū penitētie remediū. sz ꝛ oia redemptiōis nrē mysteria ore ra bido atqz sacrilego ꝓdemnabat. Do nachi vo sp ad adiutricia orōnis ar ma pio studio ꝓcurrētes ceperūt ab iectis indumētis corpora sua scopis illidere. pugnis pectora tūdere. psal modie atqz oīm quib' valebāt precū generib' insudare. Cūctis itaqz frīb' inluctuosis orōib' ꝛ ieiunijs pstitutis ac sub diuine pietatis expectatōe su spensis. tandē supne vtutis splendor emicuit. Ecce eñ desperat' ille ꝛ vo ragine maris hiātis absorpt' ad sup ficiē redijt. Dei q̄ppe saluatoris omī potētiā laudat neq̄ssimis sathane lu dificatōib' abrenūciat crucē adorat. penitentiā flagitat. Cōfessus ē āt qz p' abrenūciatōz seculi in fornicatōez cecidit. quā tñ eaten' nulli penit' p cō fessionis iudiciū patefecit. Laudans igiť et benedicens deum vsqz in diē alterum vixit. sicqz creatori suo mira biliter restitutus in sancta de hoc se culo confessione migrauit. Sic nuni rum fraterne orationis fructus efflo ruit. que videlicz oratio ex ipsis iehē ne visceribus predam rapuit. et ꝑ flā marum stipula in structura celestis hierusalem lapidem viuū posuit.

lxxxviij

In theutonicis partibus co mes quidaz diues ac prepotens sed quod in illo ordine hominum pro digium est bone opinionis et inno centis vite prout humanum de eius estimatione erat iudicium ante decē nium fere defunctus est. Post cuius obitum quidaz religiosus vir per spi ritum ad inferna descēdit. prefatum qz comitem in supremo gradu cuius dam scale positum vidit. Aiebat nā qz quia scala illa inter stridentes et crepitantes vltricis incendij flāmas videbatur erecta. atqz ad suscipien dos omnes qui ex eiusdem comitis genealogia descenderent constituta. Erat autem tartarum immane et in finite patens atqz in profūda dimer sum vnde scala producta surgebat. Hoc igitur ordine succedenti vni fi bimer series texebatur. ut cum quis eorum nouus accederet primum in terim scale teneret gradum. is autez qui illic repertus erat. alijqz omnes ad proximorum sibi graduum ima descenderent. Cunqz alij atqz alij ex eodem genere homines post carnis opera ad prefatam scalam per tem porum intervalla confluerent. alij p tinus cedentes ineuitabilis necessi tate iudicij ad inferiora migrabāt. Plane cum vir qui hec cōtemplabať causam huius horrende damnatio nis inquireret. ꝛ presertim cur ille co mes sui temporis puniretur. qui taz

iuste tam honeste tam q̃ decenter vi
xisset.audivit quia propter quandã
predij possessionem metensis ecclesie
quam beato stephano proavus ei⁹
abstulerat.cui videlicet iam iste deci
mus in hereditate successit omnes isti
non diverso supplicio deputati sunt
Et sicut eos ad peccandum non dis
par avaricie culpa coniunxit ita ni
hilominus ad perferendas atrocis
penas incendij commune supplicium
copulavit. lxxxix.

Monachus erat in arethini ter
ritorij cenobio.quod dicit̃ ad pinum
multis peccatorum nexibus involu
tus.Cui cum iuxta quantitatem lap
suum austerior et longa nimirum pe
nitentia fuisset indicta. ille fratris cu
iusdam cui complexim amicicia fami
liarius adherebat ad comportãdum
penitentie pondus auxilium petijt.
Quod frater predictus devote suscí
piens condictam penitentie partem
tulit.atq; a persolvendo huius debi
ti canone securum manere precepit.
Sed dum ille pertito levigatus one
re ad strictioris vite cẽsuram remittit.
iste sibi ad solutionem prolixioris vi
te spatium pollicetur Aliquãto post
in egritudinem cecidit.ac subito mor
tem quam procul esse sperabat incur
rit. Fuerat autem frater ille quantum
ad se irreprehensibilis vite et opinio
nis inter fratres. Non multis vero
postmodum diebus penitenti mo
nacho in somnis apparuit.cui ille p
tinus inquisivit.Quid erga te frater
agitur? Quomodo tibi est? Cui que
rulis admodum vocibus respondit.
Male inquit ac dure sed propter te.
nã liber a proprijs quia tuis me vin
culis innodavi.et aliene cautiois ob
noxius credidi nec persolvi flagellis
atteror.vnde queso te et q̃ valeo sup
plicatione deposco ut vigiles pro te
ac liberes me.vade itaq; et sanctum
huius loci precare conuẽtum ut de
bita mee sponsionis a me neglecta p
soluant. sicq; me ab istis que presto
sunt supplicijs eruant. Expergefact⁹
ille fratribus quod viderat retulit.
quod audierat intimavit. preces ex
posuit.efficaciter impetravit. Porro
autem cum iam fratres prefixam illi
us penitentie quantitatem diversis
argumentorum spiritualiũ exercitijs
impleviss̃et.prefato monacho frater
ille per visum rursus apparuit.eiq; se
renos satis et alacres vultus ostẽdit
Interrogatus iterum quid haberet
respondit se per orationes fratrũ nõ
a penalibus incomodis erutum.sed
etiam ad electorum sortem mirabili
dextre excelsi nuper immutatiõe trãsla
tum. Benedicta divine clementie di
spensatio que per mortuos etiam in
struit vivos.et dum alios verberat.
alios qualiter a verberibus eripiant̃
informat Audisti frater historiã esto
providus ad cautelam.

Vir quidam cx.
arduinus nomine famose prudentie
genere clarus divitijs opulẽtus cer
ta mihi devotione sponderat q⁹ si
ante non posset saltem expleto decẽ
nio ad monasterium sancti vincentij
quod videlicet in arbinati constitu
tum est territorio monasticum susce
pturus declinaret habitum. Tandem
termino condicte pactionis elapso cũ
ego assidu⁹ huic exactor insistere̅ et
ille hinc tenẽdo inde blãdiẽdo vbis
q̃dẽ oẽ bonũ pmittẽt.ipsi⁹ãt pversio
nis effectũ q̃busdã ẽgiversatoib⁹ pte
laret. Rector quoq; iã dicti monaste
rij illius favebat votis illius. dissua

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

debatqz conuerti.cuius nimirū pne-
cessarijs sepe sustentabatur auxilijs.
Interea languore corporis irruente
decubuit.peccata cōfessus iudicio sa
cerdotis absoluitur.paupib⁹ ⁊ eccl'ijs
multa largitur. Interim cūctis quasi
bñ cōpositis assistētes sibi cognatos
et affines sub hac obtestatione con-
strinxit. Obsecro inqt p charitatē que
deus ē nemo me reddi huic mortali
vite qd̄ nihil ē deposcat ne quod ab
sit imparatū me postmodū mors im
prouisa reperiat. Illi quāto aūt post
ei⁹ obitū tpe predicto abbati mona-
sterij sancti vincentij vir ille p visum
nocturne quietis apparuit Videbat
aūt illi q̄ in spatiosa quadā cāpi pla
nicie impator si rite teneo.vl' quelibz
excelsa ptās cū totius regni pmorib⁹
et copioso morare exercitu. Cunqz
ille stupefact⁹ oculos huc illucqz du
ceret.ecce arduinus a quibusdā tāq̄
custodib⁹ ducebat. Heu inqt abbas.
Siste gradū.fige pedē.quiesce paulis
per.mihi non loqueris arduine. Ale
frater q̄d tibi est. letaris an pateris.
adest pena vel gl'a? Cui tristis ac fle
bilis. Cur ait me de gl'a cōsulis q̄ in
gib⁹ penis afficior.et ne ad momen-
tū quidē respirare pmittor. Ad quez
abbas Quid inqt btūs vincenti⁹ nō
tibi in necessitate nūc succurrit. quis
ad collaborandū sue dom⁹ ammini-
stratoribus tā sedulo decertasti. Cui
mox ille subiūg t. Ecūs ait vincēti⁹
diu me suū fecit sperare colloquium
ꝗ qz dudū fatigat⁹ hoc obtinere nō
merui spem hanc oīno frustrat⁹ iam
amisi Ubi sollerter attendendū q̄ re-
cta sit linea diuine iusticie.imo q̄z ar-
dua apd deū mēsura vindicte Ille si
quidē dū adhuc viueret puertenduz
se in monasterio beati martyris ⁊ p
mittebat et differebat. nunc ad eius-
dem martyris venire colloquium.et
quasi ex promissione sperabat. et ta
men nullatenus impetrabat. Dignū-
qz fuit vt abbas potissimū hanc cer
neret visionez que sibi ne conuertere
tur obstiterat xci

Alius etiaz eius notus mihi at
qz conscius in rauennati scilicet vrbe
pollebat et legis peritia strennuus ⁊
grammaticorum regulis competenē
instructus Hic mecum fide dictor in
stituit.ut si ego simul et ipse relinque
ret seculum Quid plura? Tandē ego
ad conuersionem veniens ut sponsio
redderetur exegi sed obtinere nō po
tui. Iste quippe me gaudēdo premi
sit.suaqz vestigia subsistēs artificiose
repressit Non multis vero postmo-
dum diebus dum hunc aduersus le
uirum suum furentis animi liuor ac
cenderet gladio repēte percussa ma
nus ei⁹ obriguit. sicqz stupefacta de
inceps permansit.⁊ rigida ut baculo
suo dependens magis esset oneri q̄
virtuti. Iamqz inutilis factus mun
dum dum abijceretur abiecit.et non
iam anceps sed cum beniamin totus
dexter in sancta vsqz ad obitum con
uersatione permansit

Interea quoqz xcij
Iohannes conuaclensis episcop⁹ ad
memoriā redit qui cōuersionē suam
dū p longa tempor̄ interualla differ
ret.aliqū cōtigit ut in fundo suo quē
ī salt⁹ possidebat territorio morare
Illic itaqz pstitut⁹ pauperule cuidaz
vidue porcū quē velut spez sui vict⁹
alebat pcepit auferri. suisqz fercul' p
futur̄ nō segni⁹ pparari Emittit illa
preces. fletus fudit ac gemitus. sibi
qz indulgentie sue reddi postulat
nutrimētum Sed suo ventri magis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

q̃z illius necessitati impius ep̃us duz propzijs prouidet mensis.mandatuz paruipendit auctozis qui per ꝓphetam dicit Subuenite oppresso.iudicate pupillo.defendite viduam Sed qui absens credebatur instituẽdo p̃ceptum.presentem esse se docuit inferendo iudicium. Nam ep̃us dum lachrimas vidue sue facit delicias gule mox pcussus in gutturevulnus incurrit qd̃ nullis medicoꝝ studijs donec vixit euasit Hoc itaq̃z prepedit' ī comodo cum iã iuxta scripturã sola veratio daret intellectũ auditui. tandẽ sanis consilys adquieuit et ep̃ales infulas monastica pfessione mutauit. atqz in pōpasiano cenobio qd̃ ī beate marievirginis est honoze pstructũ longis post tpibus supuixit Usqz tñ ad obituz tãta lesi gutturis molestia laborauit ut nisi cũ magna difficultate traijcere alimẽta nō posset. adeo ut ad geminã semp mensam succedẽtiũ sibi fratrũ in refectione discumbẽt vixqz tantũ sibi caperet vnde recreare stomachum potuisset xciij.

Demini plane qz et cum apud pmẽse oppidũ liberaliũ artiũ studijs docendus insisterẽ dũ adhuc videlz adolescentie floze et noua pubertas indueret faciẽ. et estus libidinis impatienter accẽderet carnem clericus quidã noĩe Leucolinus pellicẽ suã iuxta meũ hẽbat hospitiũ ut aiũt aspectu lubricã et inhonestã satis decore venustã Hic itaqz nitid' et semp ornatus atqz cõspicu' incedebat ita vt caput eius nunq̃z nisi gabelica pellis obtegeret. indumẽta carbasina atqz niuẽtia fuligo p artẽ fullonis inficẽt calceus postremo ad aquilini rostri spẽm non falleret. Erat illi preterea vox gracilis.suauis et tremula adeo ut in ecclesia modulans z audientiũ corda mulceret z astãtis in se ora plebis conuerteret. Affluebat vbicũqz delitijs rugiebant ora flãmantia.q̃tidie cachinis inuicez atqz ludibrijs oculozũ nutib' ac scurrilitatis illecebris festiui applaudebant His ergo furijs et perditis moribꝰ qz corpore contiguus aderã.mente longinquus esse non poterã Quid dicam? qz dũ hec cernerẽ titillãtis luxurie molestias ptuli. cum etiã postq̃ ad heremũ veni eiusdẽ lenocinij memoria sepius me colaphisare non desistit Sepe fateoz mihi malignus hostis hoc ꝓposuit scema et illos esse felices ac beatissimos qui taz iocunde viuerẽt persuadere tentauit. Sz ecce huius beatitudinis initium dixim'.cõsequẽter etiã quo fine concluserint atteramus Nã cum p q̃nqz fere annozũ lustra ī hac luxuriosa voluptate vixissent añ annũ cũ ꝓmune ipsi' ciuitatis fragaret incendiũ in vna domo repti vtrizqz simul igne consumpti sunt. Sicsic nimirũ flãma libidinis ignez meruit combustionis et q̃d dulcis vita contulerit amarus prochdoloz exit' demonstrauit xciiij

In perusino monasterio sancti videlicet saluatozis cui nup et ipse p̃ fui.quidã monach' paulo añ fuerat noĩe gunizo astut' nimis et callidus secularib' argumentis ac litigiosꝭ cõtentõib' vehemẽtẽ intentus. Hic itaqz dũ et immutãdis abbatib' z frib' pturbãdis estuãs nõ q̃esceret ad hoc vsqz puenit ut diaboli ad supandos emulos prõciniũ q̃reret et ei' seditõi eẽ corpalit mãciparz.cui tñ seductor spũs exigẽti, añ pmisit q̃ tertio die pusq̃ morere ꝗ suũ exitũ sibi nũciarz. Credidit infelix z diu postnodũ vi

uēs ita sub hac deceptoria securita-
te pmansit. Tandē in egritudinē lap
so adest fideiussor iniqu⁹ et post futu
rū sicut spopōderat obitū innotescit
Protin⁹ aduocatis ille frib⁹ cūcta b̄
que cū neqssimo pepegerat spū p or
dinē narrat. Cunqz illi instarēt dicē
tes. esto pfessus. age penitētiā. repēte
ille obdormiuit. et siue pulsātib⁹ siue
clamātibus euigilare nō poterat. Si
vo vel illi pticescerēt vel aliud quid
pter pmam loq̄ vellēt mox ille expge
fact⁹ inuicez loq̄bat Qz rursus audi
to noīe pme ptin⁹ obrigescebat insen
sibili sopore corrept⁹ donec horrēde
morti tradit⁹ ad eū cui deuotōem fe
cerat sit infeliciter deuolut⁹ Postmo
dū vo p plures noctes nigra canum
turma non cessauit sepulture ei⁹ assi
stere et q̄si depositū custodire ita vt
nō mīmo videtes horrore pcuterent

Adolescentē me in rcv.
fauētina vrbe ppter lrāp studia psti
tutū audire ptigit, qd enarro. Inter
duos sibi puicaneos obortis inuicez
simultatib⁹ alteri⁹ oculos alter effo-
dit. Cecus itaqz postmodū cū se mū
do nimis inutilē vidit monasterium
petijt. Postmodū vero cū et ipe illa
tor iniurie lāguore corrept⁹ cōuersio
nis habitū anrie quereret qz ad idem
monasterium deferri propter illum
quem crudeliter attrectauerat iucon
gruū iudicaret monachis super hac
re secreto musitantib⁹ tandem fama
negocij ad accusatoris videlicet non
videntis puenit auditū Cūqz ille qd
imminebat leui⁹ didicisz. cepit mox
obnixe deposcere et quibus valebat
precib⁹ instantissime flagitare vt illū
frēs cū omni charitate susciperent. se-
metipm insuper custodē ac ministrū
eius obsequijs insudare iuberēt. Im
portunis sane insistēs pcibus tandē
obtinuit z quē carnis lumine videre
non poterat pspicuo charitatis ocu
lo mīstrabat Decūbenti itaqz sedul⁹
minister assistere. tegminib⁹ fouē. ne
cessaria quoqz porrigere. pcipiendis
etiā alimētis psuasorie puocare. Mā
et ad digestionis occultū ut dicebat
sepe se ferre et referre gaudebat egro
tum Sic nimirū sic q̄ geminū lumen
carnis amiserat charitate sil et patiē
tia q̄si duob⁹ in anime facie oculi re-
splendebat rcvi.

Nostra ut fertur cōtigit etate
qd narro In galliarū partib⁹ penes
āministratōem ac ditōem cuiusdā re
ligiosi abbatis nomīe Bēdicti psbr
habitabat. Qui nimirum q̄nto copia
facultatū vberi⁹ affluebat. tanto ma
gis religionis et honestatis pmebat
inopia. Obeūte igit pelice viduatus
adiecit iterare pnugium Quid plura!
Cōsederat sibi q̄si tabularū lege pro
stibulū. amicorū atqz pfiniū pgrega
bat nuptiali more cōuentū. epulatu-
ris etiā toti⁹ affluētie puidet appara
tū Abbas āt dū decūberet iāqz feli-
cem appropinquaret ad exitum hoc
audito. duos ad eū monachos misit
eiqz tam impudens zelus sub distri
cte censure interminatiōe prohibuit
Ille vero ut erat concepte neqcie sti
mulatus instinctu obtempare non
potuit sed temeritate plectibili quic-
quid nuptialis ordo dictauerat im
plenit Cunctis itaqz perstrepentib⁹
iocis ac lasciuie deditis presbyter tā
qz bos ad victimā ductus conuiuiū
deserit. thalamos non delectationis
sed perditiōis ingreditur. Et o terri
bilis deus in cōsilijs super filios ho
minum repentina morte mulctatur.
Uno siquidem eodemqz momēto et

semen fudit. et animaz exalauit. Sic sic remunerari debuit q̃ de sacrario dñi ad exolitũ lupanar suumqz voluptatzum transire decreuit.

Accidit ut in bur xcvij. gũdie partib⁹ q̃dam clericus esset superbus nimis ac tumid⁹. non modo carnalis vite secularib⁹ deditus. sed cõtra suũ ordinẽ terribiliter bellicosus Hic itaqz cum eccam btĩ mauritij inclitã predijs ditionib⁹ suis vsurparet. Potẽs aũt quidã, e diuerso sui iuris esse nõ sine magna liuoris atqz certaminis aiositate cõtenderet. tãdẽ belli dies vtroqz paciscente statuit a multis hincinde frementiũ armatorũ agminib⁹ puenit. Potẽs aũt ille quẽ dixim⁹ nũciũ ad hostilia castra direxit q̃ apparatũ belli solerti speculatiõe ppenderet. ac sibi celeriter nunciarz. forte tũc clericus missam cũ his qui dimicaturi erant suis fautoribus audiebat. Cunqz ad euãgeliũ venireť in fine lectũ ẽ. Omnis q̃ se exaltat humiliabitur et q̃ se humiliat exaltabitur. Ilico clericus in hãc sacrilegã vocez ptin⁹ erupit Hec inqt sententia vera nõ ẽ. nã si ego me meisqz aduersarijs humilie inclinassem hodie tot possessionũ atqz clientiũ copias nõ haberẽ Reuersus ãt nũcius dño suo fideliter retulit. nõ mõ qõ in belli apparitõe pspexit. sz hoc etiam quod ex ore clerici tumide loquẽtis audiuit Tũc ille plaudens in dño let⁹ efficit atqz ad spem proculdubio obtinende victorie milites cohortatur. Cõglobatis itaqz diuersorum cuneis armatorum ex vtraqz parte bellum committitur. vires virib⁹ opponũtur. densa telorũ silua deponit et humanis inflicta cordib⁹ arma grassant Habebat autẽ clericus equã quã videlicz plia turus ascenderet tante velocitatis et roboris vt nullus videretur equus aut mulus ei in dimicãdo posse preferri. Casu imo deo disponente contigerat vt precedenti nocte iumentũ illud solutuz pcul abscederet. aceruũ qz salis inueniens ex eo plurimuz cõedisset. Cleric⁹ itaqz cum in acie confligeret ac sup aque riuulũ deueniret ibiqz comin⁹ aduersantiũ armis arma cõferret. iumentũ ut erat assumpti salis copia sitibundũ frenũ d manu rectoris violent extorsit. suisqz totũ virib⁹ vendicauit. et presto caput aquis ad bibendũ inhianter immersit Ille vero duz ea manu qua scutũ tenebat confligit hostilib⁹ iaculis faciem coactus exposuit. et ecce repẽte gladius os ei⁹ fulminis more transfixit. taliqz vir reprob⁹ vitã suaz fine cõclusit. Et q̃ congrue in illa pertulit pte corporis vindictaz qua nigri fellis in dño vomuerat blasphemiaz Et cũ ppheta de talib⁹ dicat. Filij hoim dentes eorũ arma et sagitte. et lingua eorũ machera acuta. Qui linguã suã et dentes aduersus deũ gladij more vibrauit digne p eadẽ membra materiał gladij penas exsoluit

Clericus quidã xcvij. coloniensis ecclesie vadũ flumis trãsibat. et ecce beat⁹ seuerinus eiusdem ecclesie nuper episcopus eius habenas apprehendit eumqz retinens sistit. Cunqz ille in stuporem versus et graviter ammiratus cur tam clarus illic et tam celebris fame vir moraretur inquireret. Da mihi ait manum tuam vt que circa me sint nõ auditu sed et tactu discas. Cunqz datã manum fluctibus episcop⁹ impressisz tantus eum ardor absorbuit vt vndiqz carnes eius resolute defluerent et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ossa nuda vix heretibus articulis remanerent Ad quem clericus. Cū nomen inquit tuum in tanta benedictōne sit apud nos et fama tua cōsonis totius ecclesie preconijs celebrer cur te pestilens hec vorago constringit. tātoqz prochdoloz incendio cruciaris. Ad quem sanctus episcopus Nihil aliud in me remansit ait vltione plectendum preter hoc tantum. quia dum in aula regia constitutus imperialibus me consilijs vehementer implicui. canonice finaxis officia p distincta horarum spatia non persolui Mane quippe sit omnia coaceruans tota die negocijs ingruentibus secura libertate vacabam. Ob hāc itaqz negligentiam horarum ardoris hui⁹ fero supplicium. Sed omnipotentis dei clementiam vtriqz simul humiliter implorēmus vt manum tuam in pristine salutis restituat statum. Hō cum fuisset factum Clade inquit fili obsecra fratres nostros ecclesie clericos et alios spūales viros vt et p me preces fundant. indigentib⁹ subsidia perferant. sacrificiorū votis insistant His enim peractis ego mox de vinculo pene huius indubitanter expediar et expectantibus me beatorum ciuium chorus let⁹ adiūgar xcix.

In hac heremo fontis auellani vbi nunc habito prior quidam noīe Johannes qui lentis quibusdam infirmitatibus macilentus videbatur semper et gracilis Hac itaqz sui corporis imbecilli tenuitate confisus sepe iacens in lectulo completoriuz decurrebat. Accidit autez ut demoniacus quidam non procul abesset qui multa hominum secreta et obscenos actus impudens propalaret Cunqz prefatus Johannes demonem exire preciperet ⁊ quibusdā exorcismi questionibus flagellarz. Tu ne ait ille es qui sub cocco hodie completoriū insurras et modo me quasi sāct⁹ eijcere et iuris mei vasculum de meo dominio vis liberare? Hoc audito frat erubuit. quia rei veritatem etiaz per mendacij cognouit auctorem.

Otto rex teu .c. tonicorum qui postmodum imperator creatus est romanorū. adalaidez italie reginā que sibi commater extiterat suscepit in coniugem Quez filius eius qui magūtine p̄sidebat almificus pastor ecclesie cepit constanter arguere et scelestuz luridumqz cōiugium publice condemnare. Pater autem vehementer iratus eum comprehēdi precepit et mox carcerali custodie mancipauit. Quem per annale circiter spatium carcer inclusit. sed a correctōe linguā et terroris vinclin nō ligauit Cū vo pater eū q̄ orazagesimali decurrēte ieiunio ō custodia decreuissz educē añq̄ psalteriū explerz qd aureis exarabat apicib⁹ r̄ecusauit exire Verūtā cū exinde exissz zelo sacerdotal' auctoritatis accēsus nō quieuit. ſz mox ī prēm iaculū publice excōicatōis extorsit O ve dignū regio genere sacerdotē q̄ in cā ōi nō impiale fastigiū. nō paternū recognouit affectū Sed cū paternā ac regiā auctoritatē in solo deo cōstituit hūc hoīez ei⁹ legib⁹ resistētē a se prsus extraneū reputauit Dixit āt pri Tu arbitraris me aduersū te violenē agere. te vero p̄iudicium sustinē. Scito p̄noscēs qz die scō penthecostes vterqz fil' stabim⁹ añ deum. ibiqz vētilabitur inter nos librata iusticie lance litigium ibi luce clarius apparebit quis nostrum equitatis lineam teneat. quis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dei legibus contradicat. Factūqz est ipo qui dictus est sacrosancte solēnitatis die duz prefatus august⁹ imperialibus infulis redimitus. multozūqz pontificum chozis siue procerum vallatus agminibus missarum solennys interesset repentino super euz veniente iudicio inuentus est mozruus

Adolescens q̄dā .ci. erat in finibus aquitanie qui cū coeuis suis iuuenculis ꝺ animarū suaꝝ cepit salute tractare Deliberatōne p̄ missa tandem statuūt et vnanimi inuicem confederatōe proponūt ⁊ mūdi huius pompas abijcere ⁊ ad monastice conuersatōnis ozdinem commigrare Sed dum res adhuc suspensa differtur. dum rerū ozdo multiplici variatione concutitur ipse quoqz tener adolescentis animus fixus in suo proposito nō tenetur Quid multa. Mutata postmoduz mente duxit vxozem. Cunqz per processum tpis mēs ei⁹ ineōriā sci propositi paulatiz de se prozsus eraderet ⁊ sub pretextu coniugij ad explendam carnalis illecebzevoluptatem impatiētius ebullizet. diuina super eū vigilāte clemētia subito languoze p̄cussus est ac paulo post ad extrema p̄uenit. Necessarijs igitur siue propinquis de iam quasi defuncti disputātibus sepultura duz in medio positū videreť cadauer examine vixqz tenuis quidē motus ī ei⁹ pectoze palpitaret. ecce duo teterrimi ac truci vultu ethiopes eū vt sibi videbatur tanq̄z leones inuadunt. rapaci ferocitate cozripiūt. de cozpoze violenter euellunt. Mox pedes eius et brachia duris alligāt nexib⁹. sicqz velut hedum in phalanga alter post alterū baiulare ceperūt. Quos autez dolozes et tozmēta ille pertulerit. q̄t et qualia viderit vl audierit p̄ q̄plurima eū loca vectauerint plongum ē non tantū stilo digerere. sed simplicibus quoqz verbis ex oze p̄ ordinem referentis audire. Hoc tantuz hic inferre sufficiat. qz dum per obscure caliginis euz loca pozzarent ecce btūs petrus splēdidus et chozuscus occurrit eū deporzantiū humeris raptum nexibus quib⁹ angebatur absoluit. Illi mox rapta preda stridentes dētibus et eiulantes abscedunt factūqz sibi preiudiciū flebiles conquerūtur. Beatus aūt apostolus adolescentez ad cluniacense monasteriū duxit. eiqz fozinsecus posito sese donec ad eū reuerteret expectare p̄cepit. Ego inquit meum monasterium ingrediēs visito ac p̄ circuituz cuncta plustrās quid agať intēdo. deīde ad te cōsideratis omnibus redco Sed mox vbi iste relict⁹ est solus ecce crudeliozes ac acriozes ijdem reuertuntur ethiopes et non iam per manus et pedes sed ipa genitalia cozripiunt. eūqz sic non siue grauissiō illius dolozе suspēdunt Naz etsi velut rostro passer accipitris vel aquilinis vnguibus colūba rapiať in pedibus. sic a reprobis illis spiritib⁹ miser iste cozripiť. trahitur. libratur. per verenda suspendi ditur. et quasi reportata preda q̄ fuerat p̄dita longius asportatur. Tunc ecce beatus petr⁹ radianti nimis ac terribili splendoze conspicuus se tanq̄ fulmen iniecit. rapinamq̄ suaz q̄si p̄ impetū violēti spūs appēhendit. et clauibus quas maū gestabat raptores nequissimos acerrime verberauit mox illū ad domum ppriā vsqz p̄duxit. reddensqz spiritū cozpozi vtrāqz saluti substantiam refozmauit. Nā ⁊ ille p̄tin⁹ conualescens et domui sue

dispoſita ad cluniacenſe monaſteriū
properans ſancte conuerſationis ha
bitum feruida deuotione ſuſcepit

Vir quidam in cij.
teutonum finibus optimum proprij
iuris predium diuerſorumq; prouen
tuum copijs affluēter vberrimis poſ
ſidebat. Habebat autem duodecim
filios. Cepit interea cogitare qd p'
eius obitum fieret ſi vnius poſſeſſio
nis hereditatē inter tot diuideret co
heredes. Dicebat enim. Ego quidez
qui totum hoc ſolus habeo ſufficien
ter et pacifice viuo. ſed vbi tot diuiſo
res emerſerint quis eorum ſimultates
quis oriētia inter illos liuoris ⁊ odij
iurgia ſuſtinebit? Non enim illic po
terit eſſe vnitas voluntatis vbi tam
multifaria fuerit diuerſitas facultatis
Coloni preterea qui vni parere dño
ſunt contenti non ſine graui quietis
ſue iniuria tot dominorū populo re
ſponſuri ſunt Tibi ergo deus omipo
tens quicquid eſt mei iuris allodium
trado. te ſolum heredem mee poſſeſſio
nis eligo. filios autem meos tibi cō
mendo. fac eis quod ī oculis tuis bñ
placitum fuerit Et hoc dicto cyrote
cam ſuam ſagitte protinus alligauit
eamq; curuato fortiter arcu in vaſti
aeris ſuperiora coniecit. Sed mox ſa
gitta ſine chyroteca in terrā relapſa
eſt vt euidenti monſtraretur iudicio
quia donum quod fides obtulit
clementia diuina ſuſcepit. Tunc
ille de numeris ſui oblatione fidenti
or et alacrior factus. poſſeſſionem ſu
am cuidam eccleſie tradidit. eamq; ſi
bi perpetuo iure per ſtipulationes ⁊
rata firmauit. Breui vero tēpore p'
hoc filij eius tanto bonorum affluen
tium ſunt abundantia prediti. tot p̄
diorum ac cenſuum copia ſūt magni
fice dilatati ut eorum quiſq; ſummā
paterne facultatis excederet eiſq; cir
cūflua mundi proſperitas ī omib' ar
rideret Sic ſic qui chyrotecam de ma
nu patris terreni in celo recepit ſup
filios ſuos imbrem ſue benedictōnis
influxit exuberanter Quod igitur in
terra dō dat in celo recipitur ⁊ inde
ſperandum eſt premium quo proceſ
ſit munus oblatum. ciij

Scotigenarū rex primeuo ado
leſcētie flore pubeſcēs. qr pater obijt
ei mox ī regalis faſtigij iura ſucceſſit
Sed cum ſolicite conſideraret q̄z fra
gile ſit quicquid in hoc ſeculo tumet
q̄ labile quod ſupereminet. q̄ veloci
ter extinguibile ſit omne quod ſplen
det. cum coniugatus iam eſſet decre
uit regales īſulas regni celeſtis amo
re deponere. coronā capucio. purpu
raz cuculla mutare. Quid plura? Si
mulat orationis ſtudium. aggeditur
expeditiōis humane procindū Apo
ſtolorum itaq; liminum deuotiōe cō
pleta. et ignorante clientium comita
tu. monaſticum habitum latenter in
duit. et ſic a ſe mūdum cum regno bñ
ſemetipſum furatus abiecit. Qui mox
languore percuſſus ad extrema pue
nit et vſq; ad obitum hoc tanq; fede
rate conuentionis elogium inclama
re nō deſtituit. Bñe feci quod prece
piſti. imple quod promiſiſti. Quicqd
autem ei ab alio diceretur ab hac vo
ce velut exactione debiti nō ceſſabat
Nimirum in vinea conſtitutus repo
ſcebat minimum quia patriffamilias
ſe nouit impleſſe preceptum Et licet
in decima hora fuiſſet hora cōduct'
exigebat requiem poſt laborem ⁊ ex
pleta operatiōe repoſcebat mercedē

Aduesperaſcente ciiij.
tā die in duor q̄rūdā p̄ſbyterorū cor

dibus sol inocciduus occidebat. eos
q̃ aduersũ se mutuis iniuriarũ iurgi-
orũq̃ cõuicijs auctor discordie spũs
accenderat. Cunq̃ p̃sbyter p̃sbyterũ
probrosis contumeliarũq̃ irrisionib⁹
laceraret et alter alterum multo mor
dacitatis sale maledictorũq̃ relatio-
nibus cõspersisset. vnus eorum mina
citer intonãs et dẽtibus stridẽs eor-
repta lancea iter arripuit atq̃ ad do
mũ suam longius constitutã furibun
dis ꝓperare gressibus cepit. Sed cum
illũ iam supueniẽs caligo noctis ob-
umbraret et cor eius interiores tene
bre pniciosius possiderent. ecce q̃nq̃
nigri equites cũ caballis eque nigris
obuiãt. eiq̃ is qui maior videbatur
insultat. Sepe inq̃t institi vt te mihi
subderes. vt in clientelã meorũ contu
bernaliũ venires. totiẽs itaq̃ subter
fugiens iam nõ poteris iugũ mee di-
tionis euadere. Videbat enĩ nobilis
quidã vir esse romanus nomine qui
frequẽter eũ solicitauerat vt sibi sub-
dit⁹ fieret. Presbyter itaq̃ nimij ter-
roris horrore pcussus ad p̃cipientis
imperiũ manus vtrasq̃ cõplosit atq̃
illi manus deditorũ more deosculãs
se velut in herilis fidei tuitione cõmi
sit. Quẽ ꝓtinus ille percunctans. scis
inquit qui sum? Ille p̃sto rñdens ait
Nonne tu es dñs meus roman⁹? Ait
ille. Absit absit sed ego sũ quidã dia-
bolus cui tu nũc cõmissus es et indi-
uidua deinceps societate cõstrict⁹ sta
igitur in fide et serua q̃ pollicit⁹ es.
Et post huiusmodi verba vel gesta
presto disparuit. Tunc ille tremefact⁹
cõfusus atq̃ pterritus ad domũ nõ
sine magno trepidatõnis horrore p-
uenit. Paulo post ad episcopũ suum
sancte memorie tenonẽ noĩe me q̃ p̃
sẽte penitẽtie flagitator accessit. Cui
mox sacerdotali officio dignitatis ad
ẽpto cũ estiuũ tũc cauma ferueſceret
7 secũdarum messium tempus ĩstaret
iuxta carine regulam inclusionem cu
stodie carceralis indiximus annorũ
penitẽtiam competenti moderatõne
prefiximus atq̃ vt ĩ spe certe recupa
tõnis absq̃ dubio conualesceret ad
hortati hominem sumus. .cv.

Vir quidam vt dicit potentiorem
se hominem interfecit. a cuius etiam
filio more secli nõ legib⁹ euãgelij mul
tas molestias pertulit. paterni scilicz
vltor interitus et strages anhelabat
hominum et frequentiũ reportabat
manub as rapinarũ. Inter has ho
micida deprehensus ãgustias impia
le decreuit adire fastigiũ si quid for
tassis in tot calamitatibus posset re-
perire solatium. Quo comperto pa-
terni sanguinis vltor insequitur 7 eũ
siue vt tribunalium lege constringat
siue vt repente gladijs opprimat im
piger comitatur. In teutonicis vero
partib⁹ tunc imperator degebat. Cũ
itaq̃ precedens modeste quasi secu-
rus incedere. subsequens autem cele-
rius properaret. tandem contigit vt
sibi inuicez propinquantes in mutu
os vterq̃ duceretur aspectus. Sed
cuz is qui homicidij reus erat vix q̃t
tuor vel quinq̃ comitum duceretur
auxilio. interfecti vero filius trigin-
ta ferme cingeretur obsequijs arma
torum quaternio omnes suos cohor
tatur vt fugiant. Ille se prospiciẽs de
persequentium manibus auolare nõ
posse misericordie patrocinium pe
tijt ad humilitatis vmbraculum con
fugium fecit. Proiectis igitur armis
brachijs vero in modum crucis extẽ
sis solo prosternitur 7 ve miserentiũ
prestolatur. At ille iam victor ad re-

uerentiam crucis manus reprimēdo compescuit vltro etiam ne ab aliquo feriretur inhibuit Postremo pacem integram faciens ad honorem sancte viuifice crucis non modo vitam sed et paene necis donauit offensā Hac igitur insigni peracta victoria qua scilicet non tam alterius q̄ sui et ut ita fatear non tam hostis q̄z proprij cordis victor extiterat.ad regis curiam quia nō procul erat accessit. Ez mox vt ad ecclesiam oraturus ingreditur res mira et nimium stupēda.saluatoris imago q̄ in cruce videbat expssa tribus eum vicibus inclinato capite visa est salutare O q̄ gloriosum et insigne preconium ut ab auctore misericordie mereretur reuerenter accipi qui propter eius reuerentiam obmiserat vindicare.7 ab eo reciperet salutationis honorem pro quo saluti cōtrariam postposuit vltionem. Quod protinus imperator audiuit honorifica eum et affectuosa prout decebat affabilitate suscepit.et copiosa munerum largitate ditauit .cvi.

In maris tempestate deprehēsus quidam futurum se monachū affectuosa spōsione deuouit sed naufragio eruptus votum soluere vite huius amore contempsit Expleto vero anno ipso die quo votum dño sue conuersionis obtulerit kalendis scilicet ianuarij duz hincinde discurreret cū ludentibus et cachinnātibus pueris choros duceret et friuola quedam 7 scurrilia decantaret.subito lapis super eum de tecto cecidit et obtriuit. Sic infelix ille qui mundum deserere contempsit vltroneus amisit inuitus. et fallacem carnis dulcedinez perdidit qua amando carnem mentitus ē veritati. cvij.

In galliarum finib⁹ audiui gestum fuisse quod refero. Inter abbatem et quendam seculi prepotentem orta est non leuis de possessione contentio. Cunq̄z apertis vtriusq̄z fautoribus minis diu certaretur et iurgijs tandem ut armis ageretur vtrīq̄z cōdictum est. Et secularis quidez paratis copijs campuz preliaturus ingreditur.acies struit.cuneos ordinat.atq̄z ad fortiter agendum omniuz mentes acerrim⁹ cohortator inflammat. Siluescunt omnia gladijs.rubēt clipei.vociferantium clamor attollitur minaces armatorum fremitus inhorrescunt.tela stringunt et aduerse partis impetus accensus ad ꝓgrediendū mentibus expectatur Abbas autem non in armis terrenis spem suam.sed in humane salutis auctore cōstituēs cunctis qui pro se dimicare conuenerant suum prohibuit comitatum. solos autem monachos suos equis imposuit.capita cucullis operiri precepit. Sicq̄z cum illis velut galeatis 7 loricatis fidei munimēto crucisq̄z vexillo ad locum certaminis venit. Cū q̄z vir ille non ferrea ut sperabat arma conspicerēt sed tanq̄ celestez atq̄z angelicam aciē aduentare comin⁹ aduertisset tantus eum cum suis omnibus diuini timoris horror inuasit vt desilientes de equis⁹ ptin⁹ arma pijcerent.terre se humiliter prosternerent et indulgentiam flagitarent ꝛc.

Episcopus .cviij. si recte tenes q̄ capreis preerat vidit maiorem Benedictum papā qui iā obierat nigro equo quasi corpaliter insidentem. Cūq̄z ille ceptum iter capere cernēt heu inq̄t nōne tu es Bñ dict⁹ papa quē defunctū liquido nouim⁹? Infelix inq̄t ego sū Et ille Quo

ē tibi pr?. Gravib' ait tormentis affi-
cior. spe tamen si adiutorium prebea
tur de mea recuperatione nō priuor
sz perge queso ad fratrem meum Jo
hannem qui nunc apostolicam occu
pat sedem. eiqz functus delegatione
nuncia vt illam potissimam summaz
que in theca reconditur in pauperes
p mea salute distribuat. sicqz me re
dimendum esse quandocunqz tamē
hoc decreuerit miseratio diuina co-
gnoscat. nam cetera que pro me indi
gentibus tradita sunt mihi penitus
nil profuerunt. quia de rapinis sunt
et de iniustis adquisita. His ergo au
ditis episcop' impiger romam adijt
Johanni pape defuncti fratris vba
narrauit. episcopalis mox sarcine pō
dus abiecit. monachum induit. eoqz
modo salutem sibi ex aliena calami
tate puidit. .cix.

De equiuoco quoqz huius Bū
dicti pape atqz nepote qui post eum
tertius Johannes vero secundus in
romane sedis mansione successit vnd
mihi narrauit Nūbertus. Quia nas
sus quidam dū iter ageret accidit vt
iuxta molendinum' equo insidēs per
transiret et ecce repente mōstrum im
mane conspexit. Quo viso subito euz
terroz inuasit et stupefact' intremuit
Videbatur autem monstrū illud dū-
taxat ī aures aselli caudamqz desinē.
cetera vsus erat. Cunqz viator ad
hoc portentum territus obrigesceret
fugamqz precipitez formidolosus in
ter informe prodigium humane vo-
cis vba formauit. Noli inquit o vir
expauescere. hominez me olim fuisse
sicut et nunc es pculdubio crede. sed
quia bestialiter vixi post finem vite
bestie preferre speciem merui. Porro
cum ille perquirerz quis fuisset. Ego
ait solo nomine benedictus fui q̄ nu-
per apostolice sedis apicem indign'
obtinui. Inquisitus autem quid iam
retributionis haberet. Nunc quidez
vsqz ad iudicij diez per dumosa atqz
squalentia. per sulphurea loca et feto
res exalantia atqz incēdijs cōfragra-
ta rapior z protrahor. post extremū
vero iudicium corpus meum simt̄ et
animam irremediabilis cruciatus. z
gehēnalis baratri me irreuocabilis
olla deglutiet ita vt nlla mihi spes re
cuperationis in posterū restet. Post
hec vero hmōi verba disparuit Sed
cum ego cur ille in hac specie conspe
ctus sit indaginem quero non deesse
mysterium ab eo quod visum est de
prebendo Naz quia miserabilis ille
ab illo funesti pontificatus sui p̄mor
dio vsqz ad finem vite ī luxurie sceno
versat' ē. nō incōgrue visus ē ab au-
rib' incipe et ī caudā asini ēmīare

In mōsterio qd̄ cliu' scau cx.
ri dr qdqz brūs gregori' infra roma
ne vrbis menia pdidit. puer q̄dā a pa
rētib' vt deo deiceps militaret obla
t' ē. Qui postmodū dū iā adolesceret
egressus d mōsterio ad seculū rediit
vxorēqz sibi nuptiali fedē copulauit
Deinde cū iā ad iuuenilē venisset eta
tē dīna snia repēte pcussus ē ī guttu-
re. cepitqz morti lāguoris ingrauescē
te molestia appropiquare Tādē ma
le fugitiu' vt ad monasteriū deporta
ret expetijt. ibiqz penitudinez de suis
prauitatib' habitūqz mōchat' acce-
pit Cūqz vxor ei' cuz nō nullis alijs
lecto iacētis insistēt cepit ille grauiē
gemē. vlulat' emittē. et tāqz frenesim
pateret inordinata vociferatōe gar-
rire. Percūctantib' āt eis cū non ille
quiesceret. nonne inquit videtis be
tum andream apostolum sanctunqz

gregorium acerrimis me suis verbe
ribus inmaniter flagellãtes? Ululãs
itaq; rursus ac fleblẽs voces emittẽs
paululũ respirabat atq; dicebat. Do
do me verberauerũt propterea quia
monasterium dimisi vxoremq; duxi.
Interi post fletus et rugitus ad mo
mentuz quiescens aiebat. Modo me
castigauerunt quia pauperibus mẽ
dicantibus maxime scotigenis non
modo nihil dedi. sed eos etiaz quod
flagitiosum est irrisi. Rursus ingemi
nans stridozes et gemitus asserebat
quoniam sex numinos a vidua qua
dam paupercula mutuo accepi ⁊ red
dere nolui. quot peduz passibus illa
labozauit dum eos ad me veniendo
requireret tot ego nũc ictus a sancto
rum manibus pertuli dum me pariẽ
verberarent. Vt sciatis autem qz nõ
mẽtioz perbẽdie de hoza sexta ꝺ hoc
seculo inigraturus sum. Erat pozro
nunc sexta feria. Nocte vero qua di
uinitus illucescebat dies qui dicitur
in ramis palmarum de lecto cunctis
mirantibus non segnius exiliens sca
pulare atq; cilicium que iuxta se erãt
repente arripuit. moxq; ecclesiã bea
ti andree attonitus ac festinus intra
uit. vbi strato compositus bis q̃ ade
rant fratribus ait. Ecce sanctozum
verberibus flagellatus ita ꝺ corpore
egrediozꝰ purificatus sicut de fõte ba
ptismatis mundus exiui. Inter missa
rum igitur sacrosancta solennia do
minica vix passione perlecta hoza q̃
predixerat deo spiritũ reddidit. Nu
dato autem ad lauãdum ex moze ca
dauere sic vibices ac stigmata ĩ eius
membris vndiq; videbãtur. ac si cor
pus eius materialibus fuisset allisuz
verberibus .cxi.

Quidam alienam suem furtiue
surripuit ⁊ cauee clamdestinus intru
sit. Vir tamen ille pietatis operibus
intentus esse ꝓsueuerat. Interea adest
diues Jesus in effigie pauperis. ⁊ tã
plixo iã crine deformis egebat arte
tonsoris. Ille protinus reuerenter as
surgens inter cetera humanitatis im
pendia cepit ipsum forpicibus atton
dere. sed dum toznat ac satagit ecce
repperit duos oculos in occipitio
sub crinibus latitantes. Expauit
homo. stupensq; contremuit. et quid
vellet esse quod cerneret pauidus in
quisiuit. Cui mox ille. Ego inq̃t Je
sus vocoz vndiq; cũcta contemploz.
et isti sunt oculi quibus etiam suez vi
di quam nuper in cauea conclusisti.
Moxq; disparuit. Ille protinus ad
coz rediens diuinam circa se clemen
tiam recognouit. et quod inique pre
sumpserat satisfactione purgauit.

In longobardie .cxij.
finibus vir erat versipellis ingenij et
acutissime subtilitatis. duplex aĩmo.
sermone lepidus. concinnãdis fabri
candisq; comedijs edoctus. ĩ reperiẽ
dis consilijs vehementer astut⁹. Nũ
q̃ enim erigebat brachia contra toz
rentem. sed ex quocunq; latere inun
da eum turbinis aura perflabat. ille
protinus aptuz calliditatis atq; ver
sutie pallium opponebat. Accidit ut
hunc quidam frater nocturna visiõe
conspiceret lacum qui erat igneus q̃
flammicomis euapozabat incendijs
et crepitantibus ignium globis ter
ribiliter cernentibus incutiebat bor
rozem. Quem lacuz trabalis enozmi
tatis videbantur obsidere dracones
variaq; serpentum genera hincinde
per circuitum spatiari. Vir autẽ ille
quem diximus in ipsa flammarũ stri
dentium vozagine detentus. tẽtabat

quidem coartatus effugere. sed obstā
tibus bestijs dolebat aditum nō pa
tere. Modo scilicet ex hac parte fugā
parabat. sed ecce serpens obuius ad
herebat. per aliam partem erumpere
satagebat. sed ecce rursus alia bestia
lasso gutture frēdēs occurrerat Ille
rursus et alia ad euadendum loca tē
tabat. sed insurgentibus beluis oīno
meatus aufugij non patebat Porro
autem cum veritas dicat. Eadez mē
sura qua mensi fueritis remetietur vo
bis. hoc illi iusti dei iudicio contige
bat Sicut eniz ille per carnalis astu
tie vanitatem ex quibuslibet hui' se
culi se nouerat laqueis expedire ita
postmoduz versa vice nullo valebat
ingenio supplicium quo cruciabatur
euadere.

Ex primo libro vitaspatrum quē
beatus Hieronimus presbyter dicit
conscripsisse. Distinctio secunda

Exemplum primum

Erat quidaz apō nos
monachus in hac vi
cina heremo comina
nens cui habitaculuz
spelunca fuit vir sum
me abstinentie quoti
dianum victum labore manuuz que
rens. in orationibus die noctuqz psi
stens. cunctisqz animi virtutibus flo
rens. Sed hic letis successibus elat'
confidere quasi ī profectibus suis ce
pit. et non deo totum sed sibimetipsi
quod profecerat deputare Hanc au
tē ei' intuens aīe presumptiōem. cōti
nuo tētator accedit et laquos parat.
Quadam nāqz die ad vesperā fingit
spēm decore mulieris oberrātis per
heremum Que velut fessa post nimiū
laborem accedens ad ostiū spelunce
monachi lassabundā se simulans ac
fatigatam intrinsecus semetipsam p
iecit et aduoluta genibus viri ut sui
misereatur exorat dicens Nox me in
felicem in heremo latitantez compre
hendit. iube me ergo requiescere ī an
gulo cellule tue ne forte efficiar noc
nis bestijs preda. At ille primo mise
rationis obtentu recepit eam intra
speluncam requirens que ei causa er
randi p heremū fuerit. Illa cām fin
git satis accurrate et interim venena
blandimentoruz atqz illecebre virus
circa oēm textuz narratōis interserit
et nunc se miserandā nunc etiā defen
sione indignā ostendens elegantia et
suauitate sermonis inclinat aīm ho
minis et ī affectū sui illecebroso amo
re deflectit. Hinc iam blandiora col
loquia. iocus. risusqz cōmiscenē. man'
etiā pcax ad mentū barbamqz quasi
venerandi specie pretendit. Tum ve
ro palpare cepit ceruicē mollius. col
lumqz lenigare Quid multa? Ad vlti
mū mulier captiuū ducit militē xpi.
Cōtinuo em perturbari intra semet
ipm et libidinū fluctib' estuare cepit
Nequaqz laboz preteritoruz. nequa
qz pfessiōis ac ppositi sui memor. pa
scit cū cordis sui concupiscentia. 7 in
tra archana cogitationū suaz fedus
cū falsa voluptate cōponit. Inclinat
stultus latera sua 7 efficit sicut equus
et mulus quib' nō est intellect'. atqz
vbi obscenos iam conabat inire am
plex' illa vlulatū teterrimū dire vo
cis emittens vmbra vt erat tenuis p
manus amplectētis elabit. ipmqz de
decorosis motib' inanes auras sectā
tem cū fetidissima irrisione deseruit.
Tūc pterea multitudo demonum in
aere ad hocipm spectaculū cōgrega
ta clamore ingēti cū cachino expro
brationis elato dicebat O monache

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf